10 Nisan 1987
10. April 1987
Nummer: 106

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Çelik işçilerinin direnişi sürüyor

Bakkalı, kasabı, manavı ile kent halkı işçilerin yanında

Hattingen, Oberhausen ve Duisburg'daki çelik işletmelerinde yığınsal çıkışların gündeme gelmesi üzerine fabrikalarda çalışan işçilerin yanısıra esnaflar, tüm kent halkı IG-Metall sendikasının eylemlerini destekliyor. 4 Nisan günü DKP bu konuda bir konferans düzenledi.

● Yazısı sayfa 5'de

Türk ve Yunan işçileriyle konuştuk

Savaş değil görüşme

Geçtiğimiz günlerde Ege Denizindeki tabii kaynakların araştırılması ve kullanılması konusunda yeniden patlayan kıta sahanlığı sorunu her iki ülkenin savaş gemilerini karşı karşıya getirdi. Günaydın gazetesinde olduğu gibi **"Keşke savaş çıksaydı"** cinsinden savaş naraları iki ülkenin de sağcı basınlarına manşet olurken, Federal Almanya'da görüşlerini sorduğumuz Türkiyeli ve Yunanistanlı işçiler sorunun savaşla çözülemeyeceği görüşünde birleşiyorlar.

Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu ve Yunan Toplulukları Birliği bu hafta başında başkanlar düzeyinde bir görüşme yaparak her iki halk arasındaki dostluğun gelişmesi için daha iyi işbirliği kararı aldılar.

● Yazısı sayfa 4'de

Niyazi GÖK

Flora TASSIDU

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkarılıyor

"Yeni makineler bizi işten atmak için

Haydi 1987 Oster...

ABD yeni...

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkarılıyor

"Yeni makineler bizi işten atmak için değil, yeni işyeri açmak için kullanılsın"

6600 işçinin çalıştığı Köln'de bulunan KHD (Klöckner Humbolt Deutz) fabrikasında 2000 işçi işten çıkarılıyor. Fabrikadaki 1800 yabancı işçinin yaklaşık 1200'ü Türkiyeli. Ve işten çıkarılması planlanan işçiler arasında da Türkiyeliler çoğunluğu oluşturuyor. İşveren gerekli tazminatı vermeden işçi çıkarabilmek için işçiler üzerinde çeşitli baskı yöntemleri ile yıldırma politikası uyguluyor. Bu fabrikada çalışan bir kısım Türkiyeli ile yaptığımız röportajı 5. sayfamızda yayınlıyoruz.

Haydi 1987 Oster yürüyüşlerine!

Federal Almanya'da bu yıl yapılacak geleneksel Ostern barış yürüyüşlerinde atom denemelerinin durdurulması, orta menzilli füzelerin sökülmesi ve SDI'ye hayır, gibi istemler öne çıkıyor. Özellikle Ruhr bölgesinde yapılacak yürüyüşlerde Türkiye Barış Derneği'nin temsilcileri de hazır bulunacak ve konuşmalar yapacaklar.

●Yazısı sayfa 12'de

ABD yeni engeller peşinde

ABD orta menzilli füzelerde silahsızlanmaya gidilmesini, kısa menzilli atom füzelerinin sayısını artırma koşuluyla kabul etme engelini dayatınca, Sovyetler bu füzelerin de imhasına hazır olduklarını açıkladılar.

●Yazısı sayfa 9'da

Demagojiye rağmen

AMERIKA'DAN dönen başbakan göreve başladığı ilk gün ANAP meclis grubunda yaptığı konuşmada SHP'ye saldırdı. Sol Birlik taraftarlarının Londra'da kaldığı otelin önünde **"Evren-Özal istifa"** diye gösteri yaptıklarını anlatarak **"Bakıyorum muhalefet bunları iyi takip ediyor, bunlardan örnek alıyor"** dedi.

BAŞBAKANIN sözlerinin mantıksızlığı ortada. SHP Evren ve Ozal'ın istifasını isteyeli haftalar oldu. Eğer örnek almak söz konusu ise, olsa olsa Londra'daki göstericiler SHP'nin bu çıkışını örnek almış olabilirler. Aslında bu demagojik sözlerin üzerinde bile durmaya değmez derdik. Fakat maalesef SHP genel başkanının bu saldırıya verdiği cevap durup düşünmek gerektiğini gösteriyor. Turgut Özal'ın ne dediğini bilmeden konuştuğunu savunan sayın İnönü şöyle devam ediyor: **"Koskoca ana muhalefet partisini yasa dışı eylem yapan birkaç çapulcu ile bir tutuyor. Bu nasıl başbakan?"**

KÜÇÜK bir hikaye anlatalım: Osmanlı padişahlarından IV. Mehmet ava çok meraklıymış. Sık sık onbinlerce avcının katıldığı ve haftalarca süren sürek avları düzenlermiş. Bu yüzden ismi tarihe Avcı Mehmet diye geçmiş. İşte bu padişah bir sabah yine Edirne'den ava çıkıyormuş ki yolda bir Bektaşi'ye raslamış. Tesadüf bu ya, nedense o gün padişah ne attıysa boşa gitmiş. Boşa attıkça sinirlenmiş, sinirlendikçe boşa atmış, Ayı, geyik bir yana, bir tavşan bile vuramamış. Akşama doğru artık öfkeden deliye dönmüş. Saraya döner dönmez emir vermiş: **"Tez bu sabah rasladığım Bektaşiyi bulun getirin. Ne uğursuz herifmiş, onu gördükten sonra hiç bir şey avlayamadım. Hemen boynunu vurdurtacağım!"** Padişah emri bu, zavallı Bektaşi'yi o saat yakalayıp Sultan'ın huzuruna çıkarmışlar. Bektaşi bir padişahın asık yüzüne, bir de cellatlara bakmış, korkudan tir tir titremeye başlamış. Fakat yine de bu saçma hiddet karşısında düşündüğünü söylemeden de duramamış.

"Padişahım" demiş,

Türkiye Postası

Arkası 2. sayfada

Foto: Jean Texier

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve FKP Genel Sekreteri Georges Marchais

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, FKP'nin daveti üzerine gittiği Paris'te basın toplantısı yaptı

"Gerçekleri söylediğimiz için etkimiz var"

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu başkanlığındaki bir delegasyon 1-7 Nisan tarihleri arasında Fransız Komünist Partisi'nin daveti üzerine Paris'i ziyaret etti. FKP Genel Sekreteri Georges Marchais'le görüşen Kutlu, FKP Paris İl Örgütü'nü ve Humanite gazetesini ziyaret etti, Türkiyeli politik göçmenlerle ve göçmen işçilerle sohbet toplantısı yaptı.

Kutlu'nun 3 Nisan günü düzenlediği basın toplantısı Fransız, uluslararası ve Türkiye basınının büyük ilgisini topladı.

●Yazısı sayfa 7'de

"Yabancılar Belçikalılarla aynı haklara sahip olmalı"

Belçika'da nisan ayının ilk haftasında tüm işyerlerinde sendika temsilcilik seçimleri yapılıyor. Seçimlere FTGB (Sosyalist Sendika), CSC (Hristiyan Sendika) ve Liberal sendika katılacak.

19 Türkiyeli işçi FTGB sendikasının listesinden seçimlere katılıyor. FTGB'nin 1983 yılında yapılan kongresinde alınan kararla yabancılar komisyonu oluşturuldu. Her bölgeden yabancıların temsilcilerinin yeraldığı bu komisyonda yabancı sorunları ele alınıyor. Sendika yabancılara yerel seçim hakkını da destekliyor. 6. sayfamızda FGTB Göçmen İşçiler Sorumlusu Henri Carpentier ile yapılan röportajı sunuyoruz.

■

Barış Derneği'nin 10. yılı Bremen'de kutlandı

Türkiye Barış Derneği'nin 10. Kuruluş Yıldönümü toplantısı Türkiyeli Aydınlarla Dayanışma Girişiminin öncülüğünde Bremen'de yapıldı.

Yurt dışında bulunan Barış Derneği yöneticileri ve üyeleri onuruna Bremen Eyalet İkinci Başkanı tarafından Belediye bir resmi kabul verildi.

●Yazısı sayfa 4'de

Demagojiye rağmen

Başı 1. sayfada

"İzin ver, bir düşünelim. Eğer bir uğursuzluk varsa, bu uğursuzluk kimde? Sen sabah beni gördün, hiç bir şey avlayamadın. Ben ise sabah sana rasladım diye şimdi kellem gidiyor!"

HİKAYEDEKİ Bektaşi gibi biz de sormak istiyoruz. Özal'ın demagojisi bir başbakan gerçekten yakışmıyor. Peki sayın İnönü'nün bu demagojiye verdiği cevap ana muhalefet partisi liderinin sorumluluğu ile bağdaşıyor mu? Çok değil şunun şurasında üç hafta önce Evren'in de, Özal'ın da istifasını isteyen, ardından bu konuda yalnız bırakıldığından, yeterince destek verilmediğinden şikayet eden sayın İnönü değil miydi? Londra'da Özal'ın otelin önünde SHP'nin bu haklı talebini destekleyenleri **"çapulcular"** diye nitelemek kime yarar? Gösteri yürüyüşü yapanları, başbakan ve cumhurbaşkanının istifasını istemek gibi gayet demokratik bir hakkı kullananları **"yasa dışı eylem"** yapmakla suçlamak SHP gibi bir partinin, sayın İnönü'nün demokrasi anlayışına sığar mı? Londra'daki vatandaşlarımız Özal ve Evren için **"Allah sizi başımızdan eksik etmesin!"** diye tezahürat yapsalardı daha mı iyi olurdu?

ÖZAL küçümsenecek bir hasım değil. Muhalefeti parçalamak ve kendi açısından elverişli alanlara çekmek için ustaca manevralar yapıyor. Rabıta olayı ile birlikte iç politikada karşılaştıkları zor durumu kendi alevlendirdikleri Ege sorununu ile nasıl unuttuklarını gördük. Bu kampanyalarda kendilerine bağlı gazeteleri de kullanıyorlar. Günaydın'ın Yunanistan'ı hedef alan savaş kışkırtıcılığı, Tercüman'ın Milli Görüş Teşkilatı ile FİDEF'i birbirine düşürmek için sarfettiği çabalar meydandadır.

TURGUT Özal ne dediğini bilmeyen birisi değil, başvurduğu demagojiyle sayın İnönü'ye bile bu talihsiz sözleri söyletmeyi başarmış. Madem ki Özal'ın oyununu bozmak istiyoruz, muhalefet güçlerinin birliği için çalışmak zorundayız. NETAŞ grevcilerine, açlık grevine yatan Erdemir işçilerine tüm muhalefet güçlerinin gösterdiği dayanışma böylesi bir birliğin mümkün olduğunu ispatlıyor. Şimdi başarılması gereken şey, yalnızca grevci işçileri desteklerken değil, bütün önemli memleket meselelerinde ortak noktalar bulabilmek, demokrasi güçlerinin birliğini bütün demagojik saldırılara rağmen savunabilmektir.

Türkiye Postası

OKUYUCU POSTASI

Bir okur eleştirisi

100. sayınızı içtenlikle tebrik ederim. İlk sayınızı gördüğümde **"Bu gazete üçüncü sayısında kapanır"** diye düşünmüştüm. Yanılmışım. Demek ki 15 günlük Türkiye Postası'nı 2,50 DM vererek alanlar varmış. Ancak sanmıyorum ki bu kaynaktan gelen imkânlarla gazetenizi finanse edebilesiniz. Bu konuda belki de yanılıyorumdur. Böylece gazeteniz beni ikinci defa yanılgıya düşürmüş olacak. Şimdi asıl söylemek istediğime geleyim:

1. Gazetenizin Türkiye haberleri kısmını çok zayıf bulmaktayım. Gazetenizin ismi Türkiye Postası, ama Türkiye haberleri çok az. Olanlar da anlaşılmaz şekilde yazılmış; bayatlamış haberler. Örneğin Türk Ceza Kanunu'nun tartışılması ile ilgili olan. Etin, kemiğin kömürün, suyun pahasından bunlara bağlı olan intihar salgınından tek haber yok. Kitap-defter, otobüs bileti, posta pulu, ulaşım imkansızlığı, hastane bedelleri, karabezin, sabunun fiyatı ne alemde(?) Türkiye'de alalede işçi olarak çalışmak için kaç para rüşvet vermek gerekiyor. Çanakkale seramik veya Paşabahçe fabrikasında aracıya? Kaça mal oluyor yeni doğan bir çocuğun nüfus kağıdı İstanbul veya Maraş'da? Belki bunlar **"Türkiye Postası"**'nın pek çok yer ayırdığı dış haberleri yanında önemsiz sayılıyordur. Okurlar bu önemli dış haberleri okuyuca Türkiye'ye kendiliğinden çeki düzen verecekler. İş imkanlarını artırıp, fiyatları azgelirliye göre düzenleyecektir.

2- Türkiye Postası'nın başyazısını yazan arkadaşın eline sağlık. Yalnız başyazıyı yazacağına önce basit haberleri yazsın. Aradan geçen seneler sonunda muhakkak ki gerekli tecrübeyi kazanacak ve değerli başyazılar yazacaktır. Yazıları önem ve kıvançla okunacaktır. Akıllı düşmanı seven akıllı birinin bulunacağı gerçekçi bir sav değildir. Kısaca başyazıyı yazanın ağırlığı, tecrübesi ile kendini kabul ettirmiş birinin olmasını salık vermek isterdim. Türkiye Postası muhakkak ki böyle birini kadrosunda bulunduruyordur. Yoksa, doğal olarak yapılacak bir şey de yoktur.

3. Okuyucu şiirlerinden yaptığınız seçmeler çok zayıf. Şayet yayınlanmaya değer şiir yoksa bu yer başka şekilde değerlendirilebilir. Örneğin bir din adamı veya kadını bu yerde görüşlerini, dindarlarla yakınlaşmanın faydalarını pek ala açıklayabilir, bundan istifade edecekler bulunur. Böylece yakınlaşmaya veya işbirliğine bir örnek verilmiş olurdu. Ben bunu bir okuyucu olarak istemem ama önemli değil. Esas olan sizin anlayış ve uygulamanıza uygun düşmesidir.

4- Burada Türkiye dışında geçen olaylara, bunların veriliş tarzına da kısaca değinmek istiyorum. Belli ki, bu severek yapılmaktadır. Türkiye Postası imzalı başyazıda bu işe başlamakta, son yazıda (kadın asker olursa) adlı son yazıda bitirilmektedir. Bilindiği gibi gazete tekniğinde dış konularla ilgili haberler ve bunların yorumu aynı sayfada veya birbirini takip eden sayfalarda bir araya getirilir. Bu okuyucu için düşünülmüş akılcı bir kolaylıktır. Aksi halde Türkiye Postası'nın yaptığı gibi bir karmaşa meydana çıkmaktadır. Ortada belli bir plan yok; okuyucu belli bir alışkanlıkta istediğini bulsun. Aksine okuyucuya bir arama ilginç yazı bulma mükelefiyeti yüklenmiş gazetede. Bu kemikleşme ve yerli yerine oturma şimdiye kadar çoktan bir sonuca bağlanmış olmalıydı. **"Bizim yoğurdu yiyişimiz başka, arkadaş işine gelirse"** deniliyorsa başka. Biz yine de eleştirimizi yaparız tabii.

5- Tercüme edilen yazılara gelince cümleler çok uzun tutulmuş, ipin ucu kaçmış. Etkinliği ve anlamından yazı veya konuşma çok şey kaybetmiş. Örneğin 22 Şubat 1987 tarihli gazetenizin 9. sayfadaki yazınız. Sekiz, dokuz satırlık cümleler birbirini kovalıyor. Bunları okuyup anlayacak Almanya'daki veya Fransa'daki işçi arkadaşları ev kadınlarını düşündükçe durum daha da önem kazandırıyor. Türkçeye yakışan kısa ve doğru cümle dururken bu kelimeleri Türkçeleştirilmiş Abdülhak Hamit nesri, neye yarıyor acaba(?)

6- Sanat ve bilim konusuna bazen bir, şiirleri de hesaplarsak 1,5 sayfa veriliyor T.Postası'nda. Doğru. Türkiye'de çıkan ilginç kitaplar (İslam'da Seks de dahil), sergiler ve sanat hareketleri (Antalya Film Festivali vs..) de özetlenmiş olarak her sayıda verilmeli. Türkiye Postası Türkiye'de basılan yeni bir kitabı veya konseri Karadeniz'de bol hamsinin çıkması gibi vermeli; kıvanç duyar Türkiye'yi seven bundan, inanınız. Burada sanatı kardeşinden bilimden ayırmamak lazım. Bilim ne alemde? Üniversitelerine okullarına (sanat lisesi veya imam hatibi dahil) yatılı, yatısız nasıl girilir, imtihanlar ne zaman ve nerede açılır. Adresleri vs... Bunlar da önemlidir gurbetçi için, **"insanların"** tek telli bağlamayı çalan Aşkaleli Arif Sağ'ı dinlemeye gelmesi kadar! Bizim burada Almanya'da ikinci nesil gurbetçi babası gibi vasıfsız işçi olamadan tutuyor yolunu mapushanenin ve .... hanenin, istenilen bilince ulaşmadan. İkinci nesil Türkiyelilerin ulaşamadığı çok **"yukarlara asılmış ciğer gibi"** Realschule; gidilebilmesi bir yığın maniaların aşılmasına bağlanmış. Bu konuda muhakkak ki yapılacak şeyler, ana-babalara verilecek bilgiler ve tavsiyeler vardır. Türkiye Postası'nın bu konuya da eğileceğini umut ediyorum.

İşi uzatmamak için burda kesiyorum. Yine de az şey değildir 100. sayıya ulaşmak. İlerde çok şeyin düzeleceğini sanırım. Türkiye dışında sığıntı (azül) çerçevesine girmeden, Türkiye için resim yapmanın, şiir yazmanın, gazete çıkarmanın güçlüğü, bunu yenmenin hangi enerji ve tüketişlere neden olduğu ortadadır.

İyi niyetli bu eleştirme ve sürçü lisan ettimse, sürçü lisanıma gerekli toleransı göstereceğinize inanarak selamlarımı sunarım.

A.O.İlter/Herne

Değerli okuyucumuz,

Eleştirilerinize toptan bir cevap verelim: Gazetemizin başyazılarından sayfa düzenine kadar düzelmesi gereken bir çok yanı olduğunu kabul ediyoruz. Ancak bir şeyi istemekle yapabilmek arasında önemli bir fark olduğunu siz de bilirsiniz. Bu farkı kapatmada okuyucularımızın ilgi ve eleştirileri bize yardımcı oluyor. Bu açıdan mektubunuza teşekkür ederiz. Gazetemizin finansmanına gelince sizi ikinci kere yanıltmayı başarmışız demek: Çünkü büyük zorluklarla da olsa, Türkiye Postası'nı satış ve abone ücretleriyle finanse ediyoruz. Bu başarı bütün eksikliklerine rağmen TP'yi okumaya devam eden okuyucularımızın, gazetenin satışlarını artırmak için canla başla çalışan dağıtımcılarımızın ve gayet zor koşullarda çalışmayı kabul eden gazete emekçilerinin ortak başarısıdır.

Türkiye Postası

35 saat direndik

Federal Almanya'da 1983 yılında askerlik çağındaki gençlerin ortaklaşa oluşturdukları bir girişim kuruldu. **"FEBAG"** olarak adı geçen bu girişimin amacı, Federal Almanya'da bulunan anneleri, babaları, gençleri ekonomik yönden çökerten askerlik [...] hip çıkarak hükümetin bu konuda birşeyler yapmasını istiyor, bedelin indirilmesi için gençlere, yer ayırıyordu. Burjuva basını bizim sorunumuza gerçekten sahip çıkıyor mu bunu iyi görmek gerekir.. Şunu açık yüreklilikle söylüyoruz. Tercüman ya da diğer basının bizim bu sorunumuza eğilmesi bizim için sevindirici bir olay. Ancak olayları değerlendirirken de biraz objektif [...] hip çıkmadı, bir haber bile yayınlanmadı. Biz Tercüman gazetesinin neyi amaçladığını biliyoruz. Burjuva basınının asıl amacı bu yolla geniş kesimlere seslenebilmektir. Amaç gerçekten bizim sorunlarımıza sahip çıkmak değildir.

Bir de şurası açıktır ki, Türkiye'deki askerlik bedeli 2,5 milyon yani 5 bin marktır. Bu parayı da ancak gelir düzeyi yük-

Birlikten güç doğar

Bölgede 87'nin ilk 35 saat haftalık eyleminin başarılı olduğu söylenebilir.

Sendikamız IGM şubesinin kararı: 20 Mart 87 tarihinde bölgede önemli görüldüğü fabrika ve işyerleri tüm vardiyaları olmak üzere normal iş süresinden bir saat önce kart basılıp evlerine gidilecek, çağrısı bölge işçileri için yeni bir uyarı grev biçimi olmasına rağmen,, eyleme katılım beklenen oranın üzerinde olması sevindirici bir yanı olduğu gibi işverenlerin istemi olan cumartesi normal iş gününe dönüştürülmesi ve haftalık çalışma süresi 60 saat olması

aşağıdaki banka hesabımıza gönderilmelidir. Banka hesabımız **Verein für Völkerverständigung und Solidarität e.V., Konto-Nr.: 219004090 BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg.**

Türkiye Postası

Abone Fişi

Adı-Soyadı

Adresi

Ülkesi

6 aylık (12 sayı) ☐

1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarih:

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität,** Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaiserberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirim.

Tarih **İmza**

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederuflich- die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzamla -her an geri alabilmek üzere- TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontomdan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyadı, Adı)

–jährlich
–yıllık ☐

Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)

–halbjährlich
–6 aylık ☐

Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in:
(Bankanın/postahanenin adı)
(Yeri)

Konto Nr.:
(Hesap numarası)

Bankleitzahl:
(Banka numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika	Danim.	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsveç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	180.- FF	18,- £	70 G	190 Kr

rin ortaklaşa oluşturdukları bir girişim kuruldu. **"FEBAG"** olarak adı geçen bu girişimin amacı, Federal Almanya'da bulunan anneleri, babaları, gençleri ekonomik yönden çökerten askerlik bedelinin indirilmesi idi. 83'ten bu yana geçen süre içerisinde geniş kesimleri kucaklayan bu birlik, Türk hükümetinin kendilerini döviz sağlayan birer araç olarak görmesine karşı yürüttüğü savaşım sonucu askerlik bedelini 15 bin marka indirmişlerdir.

Yukarıda değindiğimiz gibi her ailenin büyük bir problemi olan bedel sorununa burjuva basını da yer ayırmakta idi. Soruna sa-

gerekir.. Şunu açık yüreklilikle söylüyoruz. Tercüman ya da diğer basının bizim bu sorunumuza eğilmesi bizim için sevindirici bir olay. Ancak olayları değerlendirirken de biraz objektif olmak gerekir. Biz gençler olarak konsolosluklar önünde koyduğumuz eylemlerde niye bize sa-

sorunlarımıza sahip çıkmak değildir.

Bir de şurası açıktır ki, Türkiye'deki askerlik bedeli 2,5 milyon yani 5 bin marktır. Bu parayı da ancak gelir düzeyi yüksek olan bir azınlığın, patronların çocukları ödemektedir. Diğer kesimler bu parayı ödeyemediği için direk askerlik yapma durumundadırlar. Şunu sormak istiyorum, biz Almanya'da emeğini satan işçiler Türkiye'deki patronlardan daha mı zenginizde bizden 15 bin mark onlardan 5 bin mark alınmakta.

FAC/Wiesbaden'den bir okur

DUYURU

Stuttgart İşçi Birliği ve Stuttgart Gençler Birliği çalışmalarını **"İşçi Gençlik Merkezi"** adıyla Wilhelmstr. 26, 7000 Stuttgart - Bad Cannstatt adresinde sürdürecektir.

Sendikamız IGM şubesinin kararı: 20 Mart 87 tarihinde bölgede önemli görüldüğü fabrika ve işyerleri tüm vardiyaları olmak üzere normal iş süresinden bir saat önce kart basılıp evlerine gidilecek, çağrısı bölge işçileri için yeni bir uyarı grev biçimi olmasına rağmen, eyleme katılım beklenen oranın üzerinde olması sevindirici bir yanı olduğu gibi işverenlerin istemi olan cumartesi normal iş gününe dönüştürülmesi ve haftalık çalışma süresi 60 saat olması görüşüne karşı kesin ve sert bir cevap da vermiş oldu.

Çalıştığım Zahnrat Fabrikası beşyüzü aşkın Türkiyeli olmak üzere 1200 yabancı işçisi olup toplam 6 bini aşkın işçi çalışmaktadır. 20 Mart uyarı grev çağrısına Zahnrat Fabrikasından katılım oranının yüzde 80-90 olduğu tahmin edilmektedir. Bu oranın yabancı işçiler içerisinde yüzde 95'in üzerinde olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Bu eylemde de bir kez daha gösterildi ki yabancı işçiler Alman işçi kardeşleriyle birlikte kendi sendikalarının emrinde. Toplusözleşme komisyonlarda sendika sözcülerimizin getirdikleri öneri ve istemlerine sahip çıktıklarını kanıtlamış oluyor. **"Birlikten güç doğar"**. Yaşasın yerli yabancı işçilerin birliği.

FAC/Schwäbisch Gmünd'den bir okurumuz

TEŞEKKÜR

Cevat ve **Kemal**'in sünnet düğününün gerçekleşmesinde yardımcı olan, katılan tebrik gönderen tüm dostlarımıza teşekkür eder, esenliker dileriz.

Kiraz ve **Maskar aileleri**

BULMACA

?

SOLDAN SAĞA: 1. 12 Eylül 1980'de ülkemizde askeri cuntanın yönetime el koymasıyla faaliyetine son verilmiş, ülkemizde ve dünyada barış ilkesi ile birlikte, baskı ve sömürüye de karşı olan Türkiye Barış Derneği Başkanının soyadı - Hafif sis, 2. Küçük çocukları korkutmak için uydurulmuş imgesel bir varlık - Vücutça iri olduğu halde direnci az olan, iş yapmayı sevmeyen kişilere yönelik olarak söylenen bir tanımlama, 3. (Tersi) Eski Mezopotamya uygarlıklarından biri - (Tersi) Çin'de önderlik etmiş olduğu kültür devrimi ile tanınmış politikacının ön adı - Başlıca içeceğimiz, 4. (Tersi) Elektrik dalgalarıyla ses yayını yapan istasyon veya bu tesisin yayınlarını alan aygıt - Alfabede bir harfin okunuşu, 5. Sovyetler Birliği'ni oluşturan 15 cumhuriyetten biri - Cinsellik, cinsiyetli ilgili olan, 6. Biçme ya da keskin çizgili geometrik şekil - (Tersi) Birinin buyruğunda olan görevli, 7. (Tersi) Tokat'ın bir ilçesi - Güreşte bir oyun adı, 8. Kural olarak benimsenmiş, yerleşmiş ölçü - (Tersi) Fizyolojik nedenlerle hastanın duyma, anlama ve hareket yetilerinin tümünün ya da bir kısmının yitimiyle görülen dalgınlık durumu, 9. Telefonda hitap sözü - Üzerine yapı kurmak amacıyla ayrılmış yer - Isyankar, 10. Toplum tarafından hoş görülmeyecek, utanılacak olay veya skandal - (Tersi) Sovyetler Birliği'nde bir nehir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Kurtuluş Savaşının ünlü zaferi, 2. Dolaylı olarak anlatma - Kimyada kriptonun simgesi - Boğa güreşlerindeki bağırış, 3. Bir litre suyun sıcaklığını bir derece yükseltmek için gereken ısı miktarı - (Tersi) Kolay olmayan, 4. Kraliçe - Büyük, ulu (Eski dil), 5. (Tersi) Türkü, türkü havası - Oyularak yapılan süs - Bir renk, 6. (Tersi) Yıkanılan yer, yunak - Müzikte bir nota, 7. (Tersi) Kas - Türk müziğinde bir makam adı, 8. Bebekler için hazırlanan yiyeceklerin genel adı - Bir sanat yapıtında işlenen konu, düşünce ya da ana konu, 9. (Tersi) Limonluk, 10. Rutubetten ötürü madenlerin yüzeyinde oluşan madde - (Tersi) Nakış yapan usta, 11. Çok acayip, şaşılacak şey (Tersi) Notada duraklama işareti, 12. (Tersi) Sahip, iye - Giresun'un bir ilçesi.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Namıkkemal, 2. Anıtkabir - Do, 3. Sık - raşA, 4. Şiar - Budizm, 5. Irk - Aa - Meal, 6. Bi - Ozon, Er, 7. Esin - Bastil, 8. Mars - Ak, 9. dI - lapO - Elma, 10. Ilenç - Baytar.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Nakşibendi, 2. An - Iris - Il, 3. mısaK - Is, 4. Itır - On - IN, 5. Kkk - Az - Maç, 6. Ka - Kaobap, 7.Ebru - naroB, 8.Niad - Ss, 9.Arşimed - Ey, 10.Azeri - Lt, 11.Ma - Lama, 12.Ton - La - Kar.

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaiserberg **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler: Fransa-Paris** Tel: 1-42597402 **İsviçre** Tel: 21- 335691 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-890 336 **İngiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506 **Isveç-Stockholm** Tel: 08-7401941

İnönü açlık grevindeki Erdemir işçilerini ziyaret etti ve sorunlarını TV'den duyuracağına söz verdi.

12 gün açlık grevi yapan 3 Erdemir işçisi eylemlerine son verdi

İnönü: "Bize sağ olarak daha çok lazımsınız"

Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında sendikanın belirlenmesi için referandum yapılmasını istedikleri için işten atılan 7 işçiden 3'ünün başlattıkları ölüm orucu sorunlarının radyo ve televizyondan Erdal İnönü tarafından kamuoyuna duyurulması üzerine 12. gününde sona erdi.

Otomobil-İş sendikasının Ereğli şubesinde ölüm orucunu sürdüren işçileri ziyaret eden ve işçilerden ölüm orucunu bırakmalarını isteyen SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün bu teklifi grevin 12. gününde ve artık kuvvetten düşmüş işçiler tarafından reddedildi. **"Referandum istedikleri için işten atıldıklarını, demokrat insanlar olduklarını ve mücadelelerini sonuna kadar sürdüreceklerini"** açıklayan işçiler, ısrarlar karşısında İnönü'nün sorunu ve Erdemir'deki olayları anlatan bir basın toplantısının TV'de yayınlanmasından sonra ölüm orucuna son verebileceklerini söylediler. Fikri Sağlar'ın oruca hemen son vererek, Ankara'da birlikte basın toplantısı yapmaları önerisini ise kabul etmediler.

Ankara'ya dönen İnönü'nün akşam haberlerinde TV'de yayınlanan basın toplantısından sonra Erdemir işçileri eylemlerine son verdiler. İşçiler yaptukları yazılı açıklamada, **"Biz Erdemir işçileri adına direndik, biz demokrasi için direndik. Eylemimiz başarıya ulaşmıştır."** dediler.

Bilindiği gibi Erdemir işyerinde 12 Eylül'den beri serbest toplu pazarlık yapılamıyor ve 5 bin 624 işçi işyerinde yetkili sendikanın belirlenmesini bekliyor. İşçiler tarafından Bağımsız Otomobil-İş sendikası ile Türk-İş'e bağlı Türk-Metal arasında süren yetki uyuşmazlığının çözülebilmesi için en iyi yolun referandum olduğu söyleniyor.

Türk-İş için DGM'de soruşturma açıldı

9000 işçi grevde

Petrol-İş Sendikası grev kararı • İşveren grev kırıcılığı yapıyor lar engeldir... Grevdeki işçiler için ilişkin açıklamasında, anayasal bir

Konya'nın Çumra ilçesinde alçak uçuş yapan uçak büyük hasara neden oldu

F-111 alçaktan uçtu

Federal Almanya'da büyük tepki toplayan alçak uçuşların Türkiye' ye kaldırılması planı ört bas edilmeye çalışılırken, Konya'ya bağlı Çumra ilçesi üstünde F-111 savaş uçağı alçaktan uçarak hasara yol açtı.

27 Mart günü Incirlik Üssü'nden kalkıp, Konya Aksaray yakınlarındaki poligonda atış talimleri yapan Amerikan savaş uçağı geri dönerken Konya'nın **Çumra** ilçesi üstünde **alçak uçuş** yaptı. Alçak uçuş sırasında ses duvarını aşan uçak patlamaya neden oldu ve ilçede **500**'ün üzerinde ev ve işyerinin camları kırıldı, duvarlar çatladı. Akminare ve Bardakçı camilerinde de hasara yolaçtı.

F-111 savaş uçağı yaklaşık **50 milyon** lira zarara yol açarken alçak uçuştan en çok hastalar ve uyuyan çocuklar etkilendiler. Kadınların ve çocukların bayıldığı gözlenirken patlama yöre halkında panik yarattı, pek çok kimse korkudan geceyi sokakta geçirdi.

Olaydan sonra Çumra'nın ANAP'lı Belediye Başkanı **Kerim Embel** büyük hasar olduğunu söyleyerek **"Uçakların alçaktan uçuşları önlenmelidir"** dedi. SHP Konya İl Başkanı Recai Ersoy da Çumra'daki olayı tüyler ürpertici olarak nitelerken, **"Konya'nın Karapınar ilçesinde kurulması için çalışmalar yapan atış üssünün son derece zararlı olacağı yolunda birçok açıklamalar yaptık. Bunun zararlı olduğunu söyledik"** dedi.

Zararın NATO'dan talep edileceğini açıklayan yetkililer, zarar tesbiti yapıldığını ilk etapta Konya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'ndan 25 milyon yardım çıkartıldığını söylediler.

Öte yandan 30 Mart günü Federal Almanya'da Ruhr bölgesinde Wesel'e bağlı Hünxe'de İngiliz Tornado savaş uçağı alçak uçuş yaparken düştü. Uçağın her iki pilotu da paraşütle atladılar, birisi ağır yaralandı. Etrafa fırlayan düşen uçağın parçaları 30 evde hasara yolaçtı. Çevrede panik ve korku yaratan olay 2 milyon mark zarara neden oldu.

Gazetemizin 95, 96 ve 98. sayılarında Federal Almanya'da yapılan ve Konya'ya kaydırılmak istenen alçak uçuşların insan sağlığı, doğa ve binalar üzerindeki olumsuz etkilerini, Federal Almanya'da buna karşı oluşan tepkileri geniş olarak vermiştik. Bizzat Türkiye'de Genelkurmay Başkanlığı tarafından Konya'da bu amaçlarla kullanılmak üzere kurulacak olan NATO Üssüne talip olunurken, geniş muhalefet güçleri buna karşı çıkmışlardı. Son iki olay bu tepkilerin haklılığının bir göstergesi oldu.

Çumralı kadınlara da kırılan camları temizlemek düştü.

Kürdistan'da Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak'taki Kürt köylerini bombalamak amacıyla yaptığı son "sınır ötesi harekât"tan ve operasyonlarından sonra basında daha sık tartışılmaya başlayan "Kürt sorunu" ve sorunun çözümüne ilişkin sorumuzu Sosyal-İş Sendikası Yürütme Kurulu üyesi Zeki KILIÇ yanıtladı.

Ulusal sorun işçi sınıfının temel sorunudur

Kürt halkının varlığını red ve inkar etmek, şimdiye kadar ki, bütün burjuva iktidarlarının resmi devlet ideolojisi olmuştur. Irkçı, şoven, milliyetçi politikaların özü ve ana doğrultusu, değişik zamanlarda değişik biçimlerde uygulanmaya konmuş olsa da, değişmemiştir.

Ne var ki, 12 Eylül'le başlayan dönemde, Kürt duşmanlığı, ölçüsü ve sınırı olmayan ilan edilmemiş bir savaşa dönüştü. Kürt halkı, geri çekilebileceği sınırın en son noktasına gelip dayandı. 12 Eylül'den hoşnut olmayan burjuva çevrelerin Kürt halkını, iki yüzlü politikalarla oyalamasına olanak kalmadı. Kürt halkı kendisine sabırlı olmasını telkin edenlere karşı tep-

lülcülerin **"Kürt tehlikesi"** diyerek yürüttüğü saldırgan, maceracı politikaya karşı çıkanlar; diğer kutbunda ise 12 Eylül'ün en gerici çevreleri bulunmakta, böyle bir saflaşmanın netleşmesi olanakları doğmaktadır. Henüz yeterli olgunluktan çok uzak da olsa, bu süreç Kürt sorunu üzerindeki tartışmaların yoğunlaşmasına ve yaygınlaşmasına yolaçmaktadır. Açıktır ki, bu saflaşmanın derinleştirilmesi sadece demokrasi savaşımı bakımından önemli olmakla kalmayacak, aynı zamanda rejimin, ırkçı, şoven milliyetçi saldırgan politikasının da temellerini sarsacaktır.

Çözüme gelince: öncelikle şu noktanın altını

9000 işçi grevde

Petrol-İş Sendikası grev kararı aldığı 67 işyerinden 32'sinde daha grev uygulamasına başladı. Böylece grevdeki işçi sayısı 9 bine ulaştı. Grevlerle ilgili açıklama yapan Petrol-İş Sendikası Başkanı Cevdet Selvi, yasal güçlük ve engellere rağmen greve çıkılmasının, işçilerin içinde bulunduğu bunalımın ve sıkıntının açık göstergesi olduğunu belirterek, **"açlığa dur demek, haksızlığa yeter demek, ve baskılara son vermek için"** Kocaeli, İstanbul, Adana ve İzmir'de miting ve yürüyüşlerle, kapalı salon toplantıları da yapacaklarını söyledi.

- **İşveren grev kırıcılığı yapıyor**

Petrol-İş'in grev kararlarına karşı 67 işyerinde lokavt uygulanacağını açıklayan Kiplas İşverenler Sendikası lokavt uygulamasından vazgeçti. Ancak bu kez işçilerin evlerine tek tek mektup göndererek Petrol-İş Sendikasını suçlayan ve grevden vazgeçilmesini isteyen işveren sendikasının bu uygulaması Cevdet Selvi tarafından grev kırıcılığı olarak nitelendirildi.

- **Grevlerle dayanışmaya çağrı**

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban da bir açıklama yaparak Türk-İş'e bağlı diğer sendikaların üyelerini grevdeki işçilerle dayanışmaya çağırarak, **"Sendikaları birbirleri ile maddi dayanışma yapmasına yasalar engeldir... Grevdeki işçiler için diğer sendika üyesi işçiler bağışta bulunabilirler. Yarın grevdeki işçilerin sıkıntıya düşmesi olasılığına karşı, bu işçilerin aç bırakılmaması lazım. Aksi takdirde grevler başarıya ulaşamaz. Bu durumda ülke çapında grev diyenlere, gelin genel bir dayanışma yapalım diyorum."** dedi.

Türk-İş'in TBMM'ye yapmak istediği yürüyüş eyleminde suç unsuru bulan Ankara DGM Savcılığı, Türk-İş ve eyleme katılan sendikacılar hakkında soruşturma açtı. Savcılık tarafından **"yasalara aykırı gösteri yürüyüşü eyleminde bulunmak"**la suçlanan Türk-İş'in karar defterlerine de polis tarafından el kondu.

Türk-İş Yönetim Kurulu konuya ilişkin açıklamasında, anayasal bir hak olan dilekçe hakkını kullandıklarını ve eylemlerini engelleyen siyasal iktidarın anayasa suçu işlemiş olduğunu söylerken, soruşturmaya karşı tepkiler de gelişmeye başladı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DGM aracılığıyla Türk-İş' in karşısına çıkmanın vahim bir hata olduğunu, demokrasinin temel unsurlarından birisi olan işçi haklarını ayaklar altına almaya kalkmanın, butür girişimlerin kimseye yararı olmayacağını açıkladı.

Türk-İş'le dayanışmasını bir telgrafla ileten Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ise, yürüyüşün polis tarafından engellenmesini kınayarak, Türk-İş'e savaşımında tam desteğini sürdüreceğini belirtti.

Özal İngiltere'de protesto edildi

Amerika'daki masraflı by-pass ameliyatı sonrası Ingiltere'ye gelen Özal Sol-Birlik taraftarlarınca protesto edildi. Londra'da, 27 Mart günü Özal'ın kaldığı geceliği 521 bin TL olan Grosvenor House otelinin önünde düzenlenen protesto gösterilerinde **Evren-Özal istifa, işkencenin hesabı sorulacak, Kürdistan'da soykırıma son** gibi sloganlar atıldı. 2 saat süren gösteriye 100'e yakın Türkiyeli göçmen katıldı. Demokrasi güçlerince ülkenin gelmiş geçmiş en çapsız başbakanı olarak adlandırılan Özal İngiltere'de de Rabıta'nın hesabını soran göstericilerle karşılaşınca şaşkına döndü.

İngiliz demokrasi güçlerince de protesto edilen ve üç günlük ziyaretinde resmi hiç bir görüşme için muhatab kabul edilmeyen Özal 29 Mart pazar günü Türkiye'ye döndü.

Kürt düşmanlığı, ölçüsü ve sınırı olmayan ilan edilmemiş bir savaşa dönüştü. Kürt halkı, geri çekilebileceği sınırın en son noktasına gelip dayandı. 12 Eylül'den hoşnut olmayan burjuva çevrelerin Kürt halkını, iki yüzlü politikalarla oyalamasına olanak kalmadı. Kürt halkı kendisine sabırlı olmasını telkin edenlere karşı tepkisini açıkça dile getiriyor. O, **"Biraz daha bekle"** yerine **"destek"** bekliyor. Kendisine kulak verilmesini istiyor.

İşte bu durumun, ırkçı, şoven, milliyetçi ideoloji ve politikaların on yıllardır ördüğü katılaşmış, sert önyargı duvarlarını zorlamaya, yıkmaya başladı. Bülent Ecevit'in SHP'li politikacıların, günlük basının etkili köşe yazarlarının **"Kürt sorununu"** tartışmalarında, belirtilen bu olgunun önemli payı olmuştur.

Bir diğer olgu da şudur. Bir yanda Kürt halkı vardır, Kürt sorunu vardır, denilerek kamuoyu önünde, anayasanın ve yasaların yasakları kırılarak tartışmalar sürerken; diğer yandan da **"Kürt tehlikesi"** propagandasına hız verilmekte, silah ve güç kullanılarak Kürt halkı hizaya getirilmeye, sözümona ona boyun eğdirilmeye çalışılmaktadır, kendi sınıf iktidarlarının geleceği bakımından değerlendirmeler yapan burjuva kesimleri, silah ve güç kullanarak **"çözüm"** isteyenlerin tutumlarına karşı çıkmakta bu yolu tehlikeli görmektedirler. Kürt sorunu, yeniden bir saflaşmaya, kutuplaşmaya giden bir sürecin nesnel bir koşulu haline gelmektedir. Bir kutbunda daha başından beri Kürt halkının varlığını, meşru ve haklı istemlerini savunan işçi sınıfı hareketi, Kürt ulusal ve yurtsever güçleri, sol, devrimci güçler ve Kürt halkının varolduğunu açıkça ortaya koyanlarla, 12 Eylaşmasına ve yaygınlaşmasına yolaçmaktadır. Açıktır ki, bu saflaşmanın derinleştirilmesi sadece demokrasi savaşımı bakımından önemli olmakla kalmayacak, aynı zamanda rejimin, ırkçı, şoven milliyetçi saldırgan politikasının da temellerini sarsacaktır.

Çözüme gelince; öncelikle şu noktanın altını çizmek gereklidir:

Demokrasi savaşımı işçi sınıfı ve emekçi sınıfların demokratik güçlerin olduğu kadar Kürt ulusunun da güncel ivedi istemidir. Gelişkin bir demokrasi, ulusal sorunun nihai çözümüne yolu açacak olanakları sağlayacaktır. Onun için, Kürt sorununun çözümü yönünde saptanacak taktiklerin ve önerilerin demokrasi mücadelesinin gereklerine uygun düşmesi, savaşımı daraltması sonucunu yaratmaması önem kazanmaktadır. Ortak olan noktaları önemsemeyi ve öne çıkartmayı, en küçük bir değişmeyi dahi değerlendirmeyi, bunu üretilecek politikalarda dikkate almayı esas alan birlikte bir yaklaşıma gereksinim vardır.

Ulusal sorun işçi sınıfının temel sorunudur. İşçi sınıfını baskının her biçimine karşıdır. Ezen ulusun özgür olamayacağı işçi sınıfı bilimsel dünya görüşünün ana dayanak noktalarından birisidir. İşçi sınıfı nesnel konumunun gereği olarak enternasyonaldir. Bu nedenlerle, o, ezilen ulusun tam kurtuluşu için savaşır.

Yine işçi sınıfı, birliğini sağlamak için de her halkın kendi yazgısını belirleme hakkını savunur ve destekler. Ezen, ezilen ulus ayrımının olduğu hiçbir yerde işçi sınıfının birliği sağlanamaz.

Kürt sorunu, Kürt halkı kendi yazgısına buyruk olma hakkına kavuşmadıkça, sorun olarak kalmaya devam edecektir.

İsveç Parlamentosu'nda Türkiye'deki siyasal gelişmelerle ilgili soru önergesi görüşüldü

Osman İkiz bildiriyor

İsveç Türkiye'deki sendikal hak ve özgürlükler konusunu Avrupa Konseyi'ne getirecek. Sosyal Demokrat İşçi Partisi milletvekillerinden Hans Göran Franck'ın Türkiye'deki siyasi gelişmeler konusunda verdiği bir soru önergesini yanıtlamak üzere parlamentoda konuşan İsveç Dışişleri Bakanı Sten Anderson Türkiye'deki gelişmeleri mayıs ayında yapılacak Avrupa Konseyi Bakanlar Konseyi toplantısında gündeme getireceğini belirtirken öncelikle sendikal hak ve özgürlüklere getirilen kısıtlamalar üzerinde duracağını açıkladı. Dışişleri Bakanı Sten Anderson konuşmasında demokrasi ve insan hakları yerleşinceye kadar baskıların süreceğini de kaydederken Türkiye'nin geçerli bir demokrasiye sahip olması için önünde çok uzun yol olduğunu da söyledi. Türkiye' de işkence ve dayak gibi muamelelerin hâlâ uygulanmakta olduğunu, Güneydoğu Anadolu'da teröristlere misilleme sırasında sivil insanların öldürüldüğünü ve 264 DİSK üyesinin mahkum edilerek, örgütün feshedilmesini demokrasiye geçişi engelleyici unsurlar olarak göstererek Sten Anderson bütün bunlara rağmen demokrasiye geçiş sürecinin devam etmekte olduğunu da belirtti. Soru önergesi sahibi Hans Göran Franck, Sten Anderson'un yanıtını tatmin edici bulurken İsveç ve Batı Avrupa ülkelerinin Türkiye'deki insan hakları uygulamaları konusunda Avrupa Konseyi'ni uyanık tutması gerektiğini öne sürdü ve insan haklarına saldırıların sürmesi halinde Türkiye'nin Konsey üyeliğinin de düşmesi gerektiğini söyledi. Konuyla ilgili sözalan Halk Parti milletvekili Hardar Kars ile Komünist Parti milletvekili Hans Petersson da Türkiye'nin Konsey üyeliği ile ilgili kaygılarını açıklayarak Dışişleri Bakanı'nın görüşlerini sordular. Dışişleri Bakanı Sten Andersson da üyelik konusunun Konseye getirilmesinin yararsız olacağını belirterek bu konuda İsveç ve Norveç' in yalnız kalacağını söyledi. Bakan ayrıca Türkiye'den siyasi ve sendikal çevrelerden gelen öneriler doğrultusunda baskı yollarının sürdürülmesine devam edileceğini belirtti.

Hans Göran Franck

Halit Karaman

Chrisavgi Kataıdoy

Samiye Çayıroğlu

Savaş değil görüşme

Son günlerde, Amerikan, Kanada ve Federal Alman petrol şirketlerinin Taşoz adası yakınlarında petrol arama girişimi ile alevlenen Türkiye-Yunanistan arasındaki gerginlikle ilgili F.Almanya'da yaşayan göçmen işçilerin görüşünü aldık.

Soner Gürler bildiriyor

Çukurova'nın tepelerini düzlerini, Yangın yerine çevirdiniz. Şimdi ne yer ne içer ora halkı / Aklınıza gelmedi mi hiç. / Bir daha işitmeyeyim ağzınızdan, / Bu nişan tarifi lafını; / Onbinlerce yiğide mal olur beyler, / Şanlı bir generalin şanı, diyerek başlıyor sözlerine **Flora Tassidu** isimli biri Yunan kadını. (Yunan kadınının yarım yamalak Almancayla söylediği bu şiiri araştırdım. Tsa-O Sung isimli 900 senelerinde yaşamış bir Çin şairinin şiiriymiş. Türkçesini Can Yücel yapmış) "**Şimdi biz senle nasıl oturup konuşabiliyorsak, işte ülkelerimizin hükümetleri de biraraya oturarak aralarındaki sorunu kaba kuvvet kullanmadan çözebilmenin yollarını aramalılar, bizi, yani halkları birbirine düşürmeye hiç hakları yok. Ama bunu yapabilecek durumda pek değiller, çünkü aralarındaki anlaşmazlığı bizim ülkelerimiz değil Birleşik Amerika yaratıyor ki, hem sizinkilere hem**

GÜNAYDIN

VEB HOLDING A.Ş.

"Keşke savaş çıksaydı!"

Gözü dönmüş savaş kışkırtıcılığına bir örnek

ben anlamadım gitti. Bunların hepsini, ama hepsini size şikayet ediyorum. Benim anlayışıma göre basın yayın araçlarının en birincil görevi halkları birbirine dost etmek için yayın yapmaktır, halkları birbirine düşman kılmak için yayın yapmak, halka karşı olmak demektir."

Basri'lerin evi bir bayram yeri gibi, ikide bir kapı çalınıyor, ya bir kapı komşusu ya da bir akrabası kapıdan kafasını uzatıyor ve evde misiniz diyerek dalıyor içeri. Evin içi zaman zaman onlarca kişiyi aşıyor. Tam bu sırada biz **Kaya Filiz**

arkadaşlarımdan da hemen hemen aynı şeyleri duyuyorum. Bizler iki değişik halkın parçaları insanlar olarak savaş istemiyoruz. Bu orta-

hemen arkasını ekliyor, "**Düşünün bir kere, yeryüzünün en soğuk hayvanı olarak tanınan yılan bile yangının ortasında kalmış da kendine değil de yavrusunu düşünmüş ilk olarak. Ben II. Dünya Savaşını 4 yaşında bir çocukken gördüm. Hatırlarım babam ve annem bizleri kaçırırlardı dağ tepe demeden, kendilerinden önce de bizi düşünürlerdi. Ben bir anne olarak ne oğlumu oradan oraya kaçırmak ne de ölecek oğlumun arkasından ağlamak istiyorum.**

Röportajı tamamlayıp da eve dönebileceğimizi zannettiğimiz bir sırada Türkiye'nin Malatya ilinden Halit Karaman'la karşılaştık. Kendisi biz sormadan lafa girdi, "**Bu adamlar bizi mahvedecekler kardeşim, Bulgaristan'da Türklerin isimlerini değiştiriyorlar diye, kendilerinin gericiliklerini unutup irtica İran'dan geliyor diyerek, terörist kovalıyoruz diyerek Kerkük'e girmenin provalarını Irak topraklarını bombalayarak, Türkiye'de**

Brémen Eyalet Başkan Yardımcısı yurtdışında yaşayan T.Barış Derneği yönetici ve üyelerine resmikabul verdi

Türkiye Barış Derneği'nin 10. yıldönümü kutlandı

Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi 3-4 Nisan 1987 günleri Bremen'de Türkiye Barış Derneği'nin 10. yıldönümü nedeniyle kutlama toplantıları düzenledi.

3 Nisan gecesi Niederdeutsches Theater'da yapılan kültür toplantısına 600 kişi katıldı.

Kutlama toplantılarına Aydınlar Girişimi tarafından davet edilen, ancak kendisine yurtdışına çıkış izni verilmeyen Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem bir mesaj gönderdi. Dikerdem mesajında "**Barış ve demokrasi uğrundaki savaşıma katkıda bulunmak için yurt içinde ya da yurt dışında bulunmanın herhangi bir ayrıcalığı yoktur.**" diyordu.

Türkiye'de barış hareketinin ilk örgütü Türk Barışseverler Cemiyeti kurucusu ve başkanı, TİP Genel Başkanı Behice Boran geceye katılanların coşkuyla alkışladıkları bir konuşma yaptı.

Türkiye Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun gecede yaptığı konuşmasına Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma girişimine teşekkür ederek başladı. Konuşmasında dünyamızı tehdit eden nükleer silahlanmaya, Türkiye'nin NATO'ya ve ABD'ye bağımlı bir ülke olarak ve içinde bulunduğu bölgenin özgül koşulları nedeniyle savaş tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğuna dikkati çeken Enis Coşkun "**Ülkemize ve bölgemize yönelik tüm bu gelişmeler karşısında halkımızın barış özlemini dile getirecek örgütlü barış savaşımına, 10 yıl öncesine göre daha fazla gereksinmesi vardır**" diye konuştu.

DBK Konseyi Sekreteri Evguenia Kiranova Bremen Friedensforum'dan Ekkehard Lentz, Yeşiller'den Petra Kelly, Gerd Bastian birer selamlama konuşması yaptı-

4 Nisan cumartesi günü öğle üzeri Bremen Eyalet Başbakan Yardımcısı Belediye 2. Başkanı ve aynı zamanda Sağlık ve Sosyal İşler Bakanı olan Henning Scherf, toplantılara katılmak üzere Bremen'de bulunan, Avrupa'da politik sürgün olarak yaşayan BD yönetici ve üyeleriyle kutlama komitesini belediye binasında kabul ederek kokteyl verdi ve resmi-kabule katılan 15 kişiyle birlikte öğle yemeği yedi.

Scherf, resmi-kabulde yaptığı konuşmada, Barış Derneği üye ve yöneticileriyle birlikte olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdikten sonra, T.Barış Derneği'ni ve onun mücadelesini destekliyoruz, dedi. Başbakan Yardımcısı Scherf yemekten sonra Bremen Üniversitesi'ndeki açık oturuma da katılarak bir selamlama konuşması yaptı.

Bremen Barış Üniversitesinde barış paneli

4 Nisan Cumartesi günü Bremen Üniversitesinin toplantı salonundaki açık oturum, üniversite rektörünün açış konuşmasıyla başladı. Behice Boran açık oturumda yaptığı konuşmada Türkiye'deki rejimin, özünde askeri faşist diktatörlük olduğunu vurguladı. ABD emperyalizmine bağımlılığı nedeniyle Türkiye'nin "**Nükleer savaşın hemen ağzında**" bulunacağına dikkati çekti. B.Boran "**Türkiye'de bütün ilerici sol güçler aynı zamanda aktif barış güçleridir. Henüz kitle hareketleri yer almasa da, savaşa karşı, barış için mücadele Türkiye'de sürmektedir. Daha iyi mücadele günlerinin geleceği kesindir**" dedi.

Podyumda yer alan Enis Coşkun bir tebliğ sundu. Petra Kelly, Gerd Bastian, Eberhard Schulz, Poster D.Lüderwald, Klaus-Liebe Harkort, "**Dünyada Barış ve Türkiye**" konulu açık oturumda Türkiye'ye ilgilerini somut gerekçeleriyle dile getirerek Barış Derneği'nin yasaklanmasını, yöneticilerinin yargılanmasını kınadılar ve bunu Türkiye'de demokrasiye geçilmediğinin bir göstergesi olarak değerlendirdiler.

Türkolog Prof. Klaus Liebe Harkort açık oturumda sunduğu tebliğinde, Türkiye'ye yaptığı ziyaretler sırasında görüştüğü Barış Derneği yöneticilerinden dava hakkında edindiği bilgileri ve gözlemci olarak katıldığı davalardaki izlenimlerini ve davanın gelişimini sergiledi.

Bremen'deki 10. yıl kutlama komitesi başarılı bir kamuoyu çalışması yaptı. 31 Mart günü Presse-Klüb'de çok sayıda basın ve radyo temsilcisinin katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Basın toplantısını Aydınlar Girişimi adına Ali Eliş açtı. Prof. Klaus Liebe Harkort Barış davası konusunda bilgi verdi. Basın toplantısına katılan B. Derneği Onur Kurulu üyesi G.Doğan Görsev basın ve radyo muhabirlerinin barış davasıyla ilgili sorularını, canlı bir tanık olarak yanıtladı ve ilgiyle dinlendi. Hafta boyunca Bremen Radyosu, T. Barış Derneği yöneticileriyle röportajlar, duyuru ve yorumlardan oluşan 7 yayın yaptı.

menin yollarını aramalılar, bizi, yani halkları birbirine düşürmeye hiç hakları yok. Ama bunu yapabilecek durumda pek değiller, çünkü aralarındaki anlaşmazlığı bizim ülkelerimiz değil Birleşik Amerika yaratıyor ki, hem sizinkilere hem de bizimkilere daha fazla silah satabilsinler ve aramızdaki uyuşmazlıktan faydalansınlar" diye devam ediyor sözlerine Flora.

gibi, ikide bir kapı çalınıyor, ya bir kapı komşusu ya da bir akrabası kapıdan kafasını uzatıyor ve evde misiniz diyerek dalıyor içeri. Evin içi zaman zaman onlarca kişiyi aşıyor. Tam bu sırada biz **Kaya Filiz** ile tanışıyoruz. Sorumuzu Kaya'ya da soruyoruz.

"Biz işimizi gücümüzü bırakmışız, Yunanistan'a nasıl saldıralım diye düşünüyoruz, Yunanistan da bize nasıl saldırsın diye düşünüyor. Benim bu bölgede tanıdığım Yunanistanlı insanlar var ve kendilerinden de hiçbir şikayetim yok, çok da iyi geçiniyoruz, onlara silah çekmeye de hiç niyetim yok, onların da bana silah çekeceklerini zannetmiyorum. Generaller bizi birbirimize karşı süreceklerine, kozlarını kendileri paylaşsınlar."

Niyazi Gök: **"Ben de savaşa karşı bir insanım, insanların birbirleriyle güzel güzel anlaşarak yaşaması dururken, savaşmalarını da çok kötü buluyorum. Eğer iki ülke arasında belirli nedenlerle anlaşmazlıklar varsa ki görüldüğü kadarıyla var, o zaman otursunlar bir masaya ve konuşsunlar anlaşsınlar, bence anlaşılamayacak hiç bir sorun yoktur. Bak ben savaşa karşı olduğumu söylüyorum, Yunanlı**

Kaya Filiz

lığı kızıştıranlar, bizim istediğimizi yansıtmadıklarına göre kimin isteminin bize dayatıldığını düşünmemizde fayda var."

Yaşı 50, kocası geçtiğimiz sene vefat etmiş bir Yunanlı kadınla görüştük. Chrisavgi Kotaıdoy, kocasından aldığı 297 DM maaşla yaşamaya çalışıyor, biri erkek biri kız iki çocuğu da yetiştirmeye çalışıyor. Henüz öğrenimlerini tam olarak tamamlamamış olan çocukların aldıkları devlet yardımlarıyla geçinmeye çalışıyorlar.

Chrisavgi Kotaıdoy, bize bir Yunan atasözünü anımsatıyor ilk sözleriyle. **"Bir yılan yavrusuyla birlikte yanan bir ormanın göbeğinde kalmış, başlamış kendi kendine yakınmaya, ah yavrum, şimdi yanacak, ne büyük felaket diye"** ve

Basri Çayıroğlu

Bir Yunan kadınının, bir Türk-Yunan savaşını saçma bulması bize güç verdi. Bizim vatandaşların aynı konu üzerinde ne düşündüklerini öğrenmek de ilginç olsa gerek diyerek, Heilbronn yakınında Willsbach köyünde bir Türk ailesinin kapısını çaldık. **Basri Çayıroğlu** ve karısı **Samiye Çayıroğlu** Türkiye'nin Ordu ilinden buralara çalışmak üzere gelmişler, bir de küçük yavruları var. Kendisine Türk-Yunan gerginliği için düşündüklerini sorduğumuzda Samiye, bizim sözlerimizi bitirmemizi beklemeden yerde yarı emekleyen yavruya dönerek yan gözle bakıyor. **"Şuna bak şuna, bir savaş demek bunların bu yaşta öldürülmesi demek, bu çocuk bu kadar ufak olmasa da büyükçe olsaydı o zaman da cephede ölmesi demekti, belki de bu yavrunun babasız kalması anlamına gelebilirdi"** diyor Samiye ve ekliyor, **"Baktık artık her sene yeni bir şey, ben politikadan pek anlamam ama inanınki bu politikacıların yaptıkları artık beni rahatsız eder oluyor, benim size diyebileceğim fazla bir şey yok"** diye ekliyor.

•

Samiye Çayıroğlu'nun kestiği yerden kocası Basri konuya devam ediyor: **"Radyolar, televizyonlar, gazeteler hem muhtemel bir Türk-Yunan savaşından söz ediyorlar ve kahramanlık naraları atıyorlar. Bunlar ne biçim yayın organıdır**

Federal Almanya ve Batı Berlin Yunan Toplulukları Birliği (OEK) ve Federal Almanya Türkiye Işçi Dernekleri Federasyonu (FIDEF) üst düzey yöneticileri 6 Nisan pazartesi günü Türkiye ve Yunanistan arasında geçtiğimiz günlerde savaş tehlikesine bile yol açabilecek nitelikteki gerginliği görüşmek üzere FIDEF genel merkezinde bir görüşme yaptılar. Her iki kuruluşun başkanları Kostas Pappas ve Hasan Özcan'ın da hazır bulunduğu toplantıda bölgedeki durum değerlendirildi. Türk ve Yunan kuruluşlarının yöneticileri iki ülke arasındaki sorunların ancak görüşmelerle çözülebileceğini, halkların kardeşçe yaşamak istediklerini dile getirdiler. Toplantıda en kısa zamanda konuyla ilgili bir ortak basın açıklaması yapılması üzerine görüş birliğine varıldı. Ayrıca Federal Almanya'da yaşayan Türkiyeli ve Yunanistanlı ailelerin birbirlerini daha iyi tanımaları, mevcut önyargıları yenebilmeleri için birlikte kültür gecelerinin düzenlenmesi ve iki kuruluş arasındaki yurtdışındaki işçilerimizin sorunlarının çözümü için sürdürülen işbirliğinin geliştirilmesi kararlaştırıldı.

değişim, Bulgaristan'da Türklerin isimlerini değiştiriyorlar diye, kendilerinin geriliklerini unutup irtica İran'dan geliyor diyerek, terörist kovalıyoruz diyerek Kerkük'e girmenin provalarını Irak topraklarını bombalayarak, Türkiye'de terörün kaynağı kendilerini bir yana bırakıp Kürt köylerini yakıp yıkıp halkı evsiz barksız bırakarak, Ege'de Yunanistan sorunu yaratarak ne yapmak istediklerini merak ediyorum. Eğer gerçek sebeplerini anlamıyor olsam bunlar çıldırmış diyeceğim, aslında bir zır delinin dahi yapamayacağı şeyler bunlar. Ne bir komşumuz kaldı, ne bir dostumuz." diye bizim kapamak istediğimiz bu röportajı kapıyor.

Essen muhabirimiz bildiriyor

Galauoponlou Georgia: 20 yaşında, büro işçisi.

"Son gelişmelerden haberim yok. Politik konuların dışındayım. Ancak gerginlik yeni değil. Böyle giderse bir savaş çıkabilir. Gerginliği düşmanlığı yaratanlar politikalar. Halklar arasında yıllarca düşmanlık tohumları saçılmıştır. Ama yine de halkların savaş istediğini düşünmüyorum. Benim çok Türk tanışım var, ancak onlarla ilk karşılaştığımda doğrusu korktum, çekindim. Yakınlaştıkça, ilişki kurdukça ısındım ve çok yönümüzün ortak olduğunu gördüm. Işte sorunun çözümü burda bence. Birbirimizi tanımalı halklar birbirine yakınlaşmalı."

Georgios Verikoukis: 46 yaşında, restorant sahibi.

"O bölgede konumlarını güçlendirmek isteyen Amerika'dan başkası değil. Yunanistan'da adına Ege'de araştırma yapan firmalar Amerikan firmaları. Bir de şu var 20-25 yıl önce ben askerdim. Biz Yunanlı askerler için düşman Bulgaristan'dı, şimdi Türkiye belli çevreler her zaman bir düşman yaratıyor."

– Lokantanıza gelen Türkler oluyor muhakkak. Aktarmak istediğiniz anılarınız var mı?

"Dün akşam Türk arkadaşlar buradaydı. Güldük, konuştuk karşılıklı rakı içtik. Bir hafta önce ise şöyle bir olay oldu. Bir Türk bayan yanımızada çalışmak istiyordu. Gazetelerde gerginlik yazıldıktan sonra kocası ile geldi. İşsiz olmasına rağmen bahaneler ileri sürerek işi reddetti. Biz halklar arasında hiç bir sorun olamaz. Sorunların savaş, zor yoluyla çözülmesine izin vermeyelim."

DBK Konseyi Sekreteri Evguenia Kiranova Bremen Friedensforum'dan Ekkehard Lentz, Yeşiller'den Petra Kelly, Gerd Bastian birer selamlama konuşması yaptılar.

Bremen Türkiye İşçi Derneğinin 44 kişilik korosuyla başlayan geceye, Betin Güneş, Barış Derneği'nin 10 yılı için bestelediği parçayla katıldı. Orhan Temur, Şanar Yurdatapan'ın Anatolia adlı bestesini, dinleyenlerde hayranlık uyandıran sazıyla yorumlarken, beyaz perdeye düşen renkli Anadolu manzaralarıyla görsel bir ziyafet sunuldu.

Program Heval'in Ruhi Su'dan sunduğu türküler ve Melike Demirağ'ın küçük kızı Zeynep'le bu gece için hazırladıkları barış şarkısıyla son buldu.

savaşa karşı, barış için mücadele

yayın yaptı.

Eyalet İkinci Başkanı'nın verdiği resepsiyonda, Gündoğan Görsev, Henning Scherf, E.Kiranova, Petra Kelly, Gerd Bastian, Fuat Bultan.

STRASBURG ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ, TÜRKİYE AYDINLARIYLA DAYANIŞMA GİRİŞİMİ BAŞKANI PROF. SERVER TANİLLİ'NİN, BARIŞ DERNEĞİ'NİN 10 YILDÖNÜMÜ KUTLAMA TOPLANTISINA, AYDINLAR GİRİŞİMİ ADINA GÖNDERDİĞİ MESAJIN TAM METNİNİ YAYINLIYORUZ.

Sevgili arkadaşlarım,

10. kuruluş yılını coşku ile kutladığımız **"Türkiye Barış Derneği"** Türkiyeli aydınların barış uğruna verdikleri kökü daha önceki yıllara giden mücadelelerinin bir aşamasıdır. Emperyalizm ahtapotu, kollarıyla, Türkiye'yi dörtbir yanından sıkmaya başladığı 1950'li yılların daha hemen başlarında aydınlarımız barış adına mücadeleye atılmışlardır. 1970'li yılların **"Türkiye Barış Derneği"** bu hareketin yeni koşullarda bir devamıdır; zincirin bir halkasıdır. Bu aydınlar, yalnız çağlarının bir gereğine değil, yaşadıkları toplumun da -kökü yüzyılların ötesine giden- özlemlerine yanıt veriyorlardı. Bizim halkımız, savaş alanlarında kanı hiç durmadan akıtıldığı için, barışa özlemini her zaman dile getirmiş bir halktır; çağımız ise, barışın ne denli zorunlu olduğunu gösteriyor. Bu, hele bugün öylesine bir zorunluluktur ki, insan soyunun yeryüzünde kalıp kalmaması onunla ilgilidir: Ya savaşı önleyeceğiz, barış zafer kazanacak; ya da nükleer bir cehennemde insan soyu tükenecek.

"To be or not to be"; o noktadayız!

Böyle bir dünyada, barış hareketi içinde yer alanları, çağımızın gerçek hümanistleri olarak karşılıyorum. Bizim aydınlarımız işte bu onuru, gerçekten haketmiş kişilerdir; öyledirler, çünkü bu mücadeleyi, üstelik çok nankör koşullar altında başlattılar ve sürdürdüler. Türkiye'de 1950'li yılların barışçı aydınlarının karşısında, barış düşmanı güçler nasıl barbarlaşmışlarsa, 1970'li yılların barışçılarının karşısına aynı güçler çok daha korkunç bir barbarlıkla dikilmişlerdir; davalar, hapishaneler, işkenceler, bu aydınlarımıza anlatılmaz acılar çektirmiştir. Ne var ki, onlar bütün bu kahırları yiğitçe göğüslemesini bilmişlerdir; onların yiğitliklerinin öyküsü ülkemizin aydın hareketinin onurlu sayfalarındadır. Ve daha şimdiden tarihin malıdır. Bu insanları ne bugünkü kuşaklar unutacaktır, ne de yarınki kuşaklar.

Önlerinde en derin saygıyla eğiliyoruz bu aydınların.

Barışı korumanın, emperyalizmin gözü dönmüş maceracı güçlerine karşı, insan soyunu sürdürmenin, bugün herzamankinden ivedi görevlerini sizlere hatırlatmaya gerek yok; ancak konunun Türkiye bakımından daha da ivedi bir yanı vardır ki, o da şudur: Türkiye'nin başına 12 Eylül'le çöreklenmiş rejim, ülkemiz için olduğu gibi dünya barışı adına da bir tehlike olup çıkmıştır.

İpleri emperyalizmce oynatılan bu rejim, bu saçlarına değin gerici, bu tepeden tırnağa faşist rejim, yalnız demokrasi ve insan haklarının değil, barışın da yeminli düşmanıdır. Bu rejimi yıkmak, yolları demokrasiden, insan haklarından, barıştan yana ilerici, demokrat, devrimci, tek kelimeyle aydınlık güçlere açmak başta Türkiyeli aydınlar için ivedi bir görevdir bugün. Bu görev, hiçbir bahane ile savsaklanmamalıdır. İnsanlık ailesine ve onun bir parçası olan kendi halkımıza karşı sorumluluğumuz, ilk görev olarak bugün bunu yüklüyor bize. Türkiye'de faşist rejimin yüzündeki maskénin indirilmesinde, çok önemli bir rol oynamış olan Türkiye Barış Derneği'nin şu onuncu yıl kutlaması, geleceğe dönük mücadelemizde, ileri bir dönüm noktası olsun; hedefleri daha belirgin hale getirsin ve güçlerimizi tazelesin. Bunun böyle olacağına da inanıyorum.

Ve hepinizi, bu inançla, sevgilerle, saygılarla, selamlarım aziz arkadaşlarım.

Abdurrahman Soyumer Hattingen'de işçilerle konuştu

Duisburg, Hattingen ve Oberhausen'deki çelik işçileri direnişlerini sürdürüyor

Bakkalı, kasabı, manavı ile kent halkı işçilerin yanında

Hattingen, Oberhausen ve Duisburg'daki çelik işletmelerinde yığınsal çıkışların gündeme gelmesi üzerine sadece fabrikalarda çalışan işçiler değil tüm mahalleler, kent sakinleri, dükkan sahipleri IG Metall sendikasının eylemlerini destekliyorlar. Gazetemizin geçen sayısında haberini verdiğimiz gibi 30 bin kişinin katıldığı gösterilere sahne olan Hattingen'de muhabirimiz Abdurrahman Soyumer yurttaşlarımızla, Türk dükkanlarının sahipleriyle görüştü. Alman Komünist Partisi'nin kentte yaptığı Çelik Forumu'nu izledi ve katılanlara görüşlerini sordu. Konuştuğumuz herkes işyerlerinin savunulması için sürdürülen sendikal eylemlerle dayanışma içinde.

4 Nisan günü Hattingen'de yapılan Alman Komünist Partisi DKP'nin Çelik Konferansında Thyssen, Hoesch, Klöckner ve Mannesmann gibi çelik işletmelerinden işçiler, işçi ve sendika temsilcileri bu iş kolundaki derin bunalımın aşılabilmesi için gündeme gelen önerileri tartıştılar. Konferansta çelik ve kömür sanayilerinde işletme ve maden ocaklarının kapatılmasını ve toplu işçi çıkartmalarını yasaklayan bir yasanın eyalet parlamentolarında onaylanması istendi. Çelik tekellerinin kamulaştırılması büyük ilgi gören istemler arasındaydı.

Friedrich Linde-63 yaşındayım. dileri, hem de bizim için kepenk kapatmaları yararlı.
tekliyorum. Onların işsiz kalmalarına kesinlikle karşıyım. Thyssen gibi dünyaca tanınmış bir işverenin bir kararla 3 bin işçiyi sokağa dökmesine razı olmuyorum, olamıyorum.

Ramazan Toy- 13 yıldır Hattingen'de ikamet etmekteyim. Oren Stein Koppel'de tornacı olarak çalı-

satışlarda azalma var. Işçiler sokaklara dökülüyor, direnişler oluyor, Esnaflar olarak bunlara bizler de katıldık. Gelecekte de böylesi protestolar olursa katılırız. Her an onlarla dayanışmaya hazırız.

Avni Kocabey- 45 yaşındayım. 1968'den beri Thyssen Hüte'de çalışmaktayım. Duyduğum kadarıyla işveren fabrikayı bütün kapatma arzusuna geçmiş. Çok arkadaşların yaşı dolmak üzere. Bu durumdan çok etkilenecekler, iş bulamaya-

hasta değil, sağlam dönmek istiyoruz. İyi iken istiyorlar, hastalandık, Türkiye'ye yollamak istiyorlar. Böylesi uygulamaya üzülüyoruz.

Köln KHD işyerinde 2000 işçi işten çıkartılıyor

Hafize ÇAKAR

"Yeni makineler bizi işten atmak için değil, yeni işyeri açmak için kullanılsın"

Önceki sayılarımızda 2000 işçinin işten çıkarılacağını duyurduğumuz Köln-KHD fabrikasında çalışan işçiler huzursuz. Özellikle son dönemde işçilerin işten çıkmayı kabul etmeleri için baskılar artırılarak yıldırma politikası uygulanıyor. Kalifiye işçiler makinalarının başından alınıp, mesleği ile hiçbir ilgisi olmayan işler yaptırılıyor. Işten ayrılanlara da normal olarak çalıştığı her yıl için 3 bin mark ödenmesi gerekirken ortalama 900 mark ödeniyor. Kendileri ile görüştüğümüz işçiler **"Teker teker yanına çağırıp, üç aşağı, beş yukarı koyun pazarlığı yapıyor işveren. Baskılarla insanda üçü beşi düşünecek hal bırakmıyor. 10-12 bin markla başından savıyor."** diyorlar.

Alaattin Büyükyılmaz'ın da henüz 15 gün önce işi değiştirilmiş. **"Daha önce böyle fazla baskı yoktu"** diyor, **"Son zamanlarda adamakıllı poltikayı değiştirdiler, yabancı ayrımı yapmaya başladılar. 46 yaşındayım. Saç kalmamış, sakal ağarmış, güç kalmamış, bundan sonra bana kim iş verir?"** Türkiye'ye dönmekten bahsediyorum. Hepsi birlikte daha sözlerimi tamamlamadan itiraz ediyorlar, **"Türkiye'nin hali meydanda. 10-12 bin markla ne yapabiliriz orada. Yani aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık."**

İşçiler çareyi sendikaları IG-Metall'e dört elle sarılmada bulmuşlar. Halis Altınsoy, **"Açıkça görülüyor ki, bunlar bizi bu firmaya yar etmeyecekler. Onun için de son dönemde sendikal çalışmalarımı hızlandırdım. Gözümü budaktan esirgemiyorum, elimden geldiğince mücadele ediyorum."** diyor. Kısa bir süre önce İşyeri Işçi Temsilciliği (Betriebsrat) seçimleri yapılmış. İşveren seçimleri kendi istediği kişilerin kazanması için baskılar uygulamış. Buna rağmen sendikaları IG-Metall'e gönülden bağlı 5 Türkiyeli kazanmış seçimleri. Bunlardan biri **Kemal Kıraç.** İşveren onu da makinasının başından ayırmış. 3 aydır temizlikten boyacılığa kadar çeşitli işlerde koşturuyormuş. **"Geç de olsa bugün dayanak noktamızın sendikamız olduğunu görebiliyoruz."** diyor Kemal Kıraç. **"Bugün işveren 2000 kişinin çıkışını gündeme almış, açıklama yapmış ama gerekçesiz çıkışını da veremiyor. Bu da sendikanın elde ettiği sosyal hakların verdiği güvencelerdir. Sendikal mücadelenin gücü işverenin geri adım atmasını getiriyor. Hiç olmazsa tazminatı gündeme getiriyor. Bir sinsi tehlike; işveren işçileri tek tek çağırıyor. Olayı 10-15 bin markla kapatıyor ve işçi ile işveren arasında gönüllü bir bağlantı içinde oluyor gibi gösteriyor. Alan razı, veren razı, sendikaya ne oluyor gibilerden. Ben Türkiye Postası aracılığı ile işçilere şunu söylemek isterim: İşveren çağırdığında yalnız gitmesinler. Yanlarına bir sendikacıyı alsınlar. Sendikacı kötü bile olsa işveren yalnız olduğu gibi davranamayacaktır işçiye. Baskı mekanizması şu veya bu ölçüde kırılacaktır."**

Halis Altınsoy 14 senedir, Alaattin Büyükyılmaz 16 senedir (üstte), Kemal Kıraç 14 senedir, Nurettin Conker KHD'de çalışıyorlar.

Işçiler işçi temsilcilerini seçmişler ya, tamam biz oyumuzu verdik, artık o çalışsın demiyorlar. **Nurettin Conker, "5 kişinin vereceği mücadele çok sınırlı mücadeledir. Diğer arkadaşların 5 arkadaşa yardımı ile ancak ortaya birşeyler çıkabilir."** diyor.

Şu anda krizin nedeni olarak yeterince sipariş alamadığını söylüyormuş işveren. Bir yandan da yeni makinalar geliyor işyerine. Bu makinaların 3 işçinin 3 ayda yapacağı işi 3 günde yapabildiğini söylüyorlar. Her makina geldiğinde yüreği ağzına geliyor işçilerin, yine

mesine razı olmuyorum, olamıyorum.

Ramazan Toy- 13 yıldır Hattingen'de ikamet etmekteyim. Oren Stein Koppel'de tornacı olarak çalışıyorum. Ek meslek olarak ta bakkallık yapıyorum. Çalışanlar şu anda panik içinde, çünkü işyerlerini kaybediyorlar. Bu bizi de esnaf olarak etkileyecek. Hattingen'de bulunan Almanlar dahil diğer esnaf arkadaşlara soruyorum. Yüzde 30-40

1968'den beri Thyssen Hüte'de çalışmaktayım. Duyduğum kadarıyla işveren fabrikayı bütün kapatma arzusuna geçmiş. Çok arkadaşların yaşı dolmak üzere. Bu durumdan çok etkilenecekler, iş bulamayacaklar. Gençler yeni iş bulup burada çalışmayı düşünüyorlar. Ben şahsen paralı çıkıştan sonra yurda dönmeyi düşünüyorum.

Yılmaz Çetin- 1981 yılından buyana Thyssen'de çalışıyorum. Bir genç olarak ben ve arkadaşlar buna karşı. Yarın ne olacağı belli değil. İş bulmakta çok zor.

Hasan Özer- Yaşım 55. 1964'den beri Hüte'de çalışmaktayım. Bu tür uygulamalara karşı çeşitli yürüyüşler yapılıyor. Bizler de iştirak ediyoruz. Zannetmiyorum bu yürüyüşlerin etkisi olsun. Alman kanunları ne öngörürse ben de onu yapacağım.

Musa Unsal- Ben iki yıl sonra Türkiye'den emekli olacağım, ama iş benimle bitmiyor. Tüm yabancı ve Alman işçileri de düşünmek gerekir. Bu bütün Almanya çapında bir sorundur. Esnafların hem kendileri, hem de bizim için kepenk kapatmaları yararlı.

Nermin Ünsal- Hütte'de çalışan bir işçinin hanımı olarak işverenin bu tutumunu doğru bulmuyorum. Yıllardır burada yıprandık. Türkiye'ye dönersek ne yapabiliriz? İşçiler direnişlerinde haklı. Bizler de beyimizle mitinglere katılıyoruz.

Hatice Tek- Senelerce arkadaşlar ve benim beyim de önceleri bu işyerinde çalışıyordu. Buralarda çalıştık, hastalandık. Türkiye'ye

F.Almanya dışında bedel artırıldı

Federal Almanya dışındaki 15 ülkenin paralarının değer kaybetmesi gerekçe gösterilerek askerlik bedelleri artırıldı.

Milli Savunma Bakanlığı'nın kararına göre bazı ülkelerde ödenmesi gereken bedel tutarları:

ABD'de 4.705 dolardan 7.606'ya, Avustralya'da 5.697 A. dolarından 11.449'a, Avusturya'da 103.834 şilinden 104.186'ya, Belçika'da 296.480 franktan 308.256'ya, Danimarka'da 52.876 D.kronundan 56.055'e, Fransa'da 45.252 F.frankından 49.074'e, Hollanda'da 16.696 florinden 16.751'e, İsviçre'de 12.264 I. frankından 12.374'e, İsveç'te 42.149 I.kronundan 51.718'e. İngiltere'de 4.065 sterlinden 5.183'e çıkarıldı.

Askerlik bedelinin artırılmadığı tek ülke F.Almanya'da yaşayan gençler, bilindiği gibi bedelin düşürülmesi için FEBAG'ı kurarak bu yönde bir kampanya başlatmışlardı. Bu kampanya F.Almanya'daki demokratik örgütler, sendikalar ile SHP, DYP tarafından destek görmüş ANAP Genel Başkan vekili Bülent Akarcalı bedeli indirmek için çalıştıklarını açıklamıştı. Bedelli Askerlik Yasa Tasarısının TBMM'de görüşülmesi öncesinde FEBAG'lı gençler SHP, DYP ve ANAP milletvekillerine kart kampanyası başlattılar. Gençler bedelli askerlik için başvuruların da kanun tasarısı kesinleşene kadar bekletilmesini istiyorlar.

IG Metalli işçiler 35 saatlik çalışma haftasında kararlı

Ruhi Su ile birlikte grev alanında

Metal işkolunda süren toplu iş sözleşmelerinde işverenlerin 35 saatlik çalışma haftasını kabul etmemeleri ve sendikaların ücret ve maaşlara zam talebine karşı yetersiz öneriler getirmeleri üzerine bu işkolundaki görüşmelerde bir uzlaşma sağlanamıyor. Metal işçileri patronların bu tavrını uyarı grevleri, gösteri ve yürüyüşlerle protesto ediyorlar. Geçtiğimiz hafta yapılan eylemlere 600 binden fazla işçi katıldı. Bunlara bir örnek olarak Batı Berlin'de elde ettiğimiz izlenimleri okuyucularımıza sunuyoruz.

35 saatlik iş haftası için IG-Metall sendikasının başlattığı uyarı grevleri Batı Berlin'de de sürüyor. 1984 yılındaki grevler gibi, bu grevlerde de Alman ve yabancı işçiler omuz omuza duruyorlar ve 35 saat için mücadeledeki kararlılıklarını ortaya koyuyorlar.

19 Mart günü Batı Berlin'deki **Ford** fabrikası işçileri de uyarı grevine gittiler. Toplam 1054 işçinin çalıştığı bu fabrikanın yüzde 80'ini Türkiyeli işçiler oluşturuyor. Böyle olunca, grev alanındaki görünüm de biraz farklı oluyor.

Öğlen saat 12.30'da fabrikaya ulaştığımızda, uyarı grevine çıkacak olan üçüncü vardiyanın işçileri fabrika önündeki alanda toplanmışlardı bile. Uzaktan göze ilk çarpan şey, 35 saat pankartlarıydı. Alana yaklaştıkça kulağımıza tanıdık bir sanatçımızın kasetten çalınan sesi ulaşıyordu: "...dandini dandini dastanaaa..." Türkiye'den üç bin kilometre ötede, Batı Berlin'de, Ford fabrikasının uyarı grevinde, ozanımız **Ruhi Su** grev alanında, Türkiyeli ve Alman işçilerle birlikte, grevde!..

Batı Berlin Türkiyeliler Merkezi'nden bir grup üye de örgütlerini temsilen oradalar. Hem uyarı grevini destekliyorlar hem de getirdikleri davul ile grev alanını şenlendiriyorlar. Davulun tokmağı daha ilk vuruşunda, üçüncü vardiyanın 300 işçisini etrafına topluyor ve hemen halay başlıyor. Batı Berlin'de miyiz, yoksa Türkiye'deki bir grev alanında mı? Yanıtlaması gerçekten zor bir soru! Mart ayı başlarında yapılan işyeri temsilciliği seçimlerini kazanmış bir Türkiyeli işçi eline alıyor mikrofonu:

–Biz işçiler hiçbir zaman siz patronların oyuncakları değiliz. Makina parçaları da değiliz. Biz daha insanca koşullarda yaşamak ve daha insanca koşullarda çalışmak istiyoruz. 35 saatlik iş haftası istiyoruz!"

"Netaş'la dayanışma daha iyi olabilirdi"

Ahmet Beyazkaya 5 yıldır Ford fabrikasında çalışıyor. Son seçimler işyeri temsilcisi seçilmiş. 10 yaşında Batı Berlin'e gelmiş; şimdi 25 yaşında. Ahmet Beyazkaya sorularımızı yanıtlıyor:

Türkiye Postası: Sence greve katılım iyi mi?

Beyazkaya: İyi. Demin Alman Betriebsrat arkadaşımızın açıkladığı gibi, üretimdeki işçilerin yüzde 80'i greve katıldı.

T.Postası: Türkiyeliler çoğunlukta görünüyor?

Beyazkaya: Evet, maalesef öyle. Alman arkadaşlar hep kalifiye işçiler. Sendikanın onlara ulaşması zor oluyor.

T.Postası: Türkiyelilerden de katılmayan vardır herhalde?

Beyazkaya: Evet, ama çok az. Işe yeni girmiş birkaç arkadaşımız var. İş sözleşmeleri garanti olmadığından katılmadılar. Yoksa büyük bir çoğunlukla greve çıktı arkadaşlar.

T.Postası: Fabrikadaki sendikalaşma oranı ne?

Beyazkaya: Yüzde 60'ın üstünde.

T.Postası: Ya Türkiyelilerin sendikaya üye olma oranı?

Beyazkaya: Tahminime göre yüzde 90'ı sendikalıdır.

T.Postası: Burada şimdi sendikal bir mücadele yürütüyorsunuz, greve çıkıyorsunuz. Greve çıkan Türkiyeli arkadaşların Türkiye'deki sendikal mücadeleyle ilgilenme oranı ne?

Beyazkaya: Ilgileniyorlar; konuşmalar oluyor. Ama yeterli değil.

T.Postası: Batı Berlin'de de Türkiye'deki NETAŞ işçileri için dayanışma toplandı. Bu fabrikada da toplandı mı?

Beyazkaya: Evet bir kısım arkadaş arasında topladık. Ama çok daha fazlası toplanabilirdi. O yöndeki çalışma yeterli olmadı.

yormuş işveren. Bir yandan da yeni makinalar geliyor işyerine. Bu makinaların 3 işçinin 3 ayda yapacağı işi 3 günde yapabildiğini söylüyorlar. Her makina geldiğinde yüreği ağzına geliyor işçilerin, yine kimler işsiz kalacak diye. Buna rağmen yeni makinalara karşı değiller. **"Yeni makinalara karşı değiliz, ama iş güvencesi açısından durumun ele alınmasını istiyoruz"** diyorlar. Hepsinin onaylayan bakışları altında konuşuyor Nurettin Conker **"Yeni makinalar işçinin lehine kullanılırsa çok büyük bir kazanç. Bir kere kol gücü ortadan kalkıyor. Işçinin daha çok kafa ile çalışabilme olanağı ortaya çıkıyor. Insanlar yeni makinalarla çalışırlarsa evlerine daha az yorgun gelecekler. Evi ile, ailesi ile, sosyal çalışmalarla daha iyi ilgilenecekler. Bu büyük bir kazanç. Tabii böyle kullanılmıyor. Yeni makina geldiğinde insanlarda bir korku.** 'Eyvah 10 kişi daha işten atılacak.' **Oysa yeni makina çok üretimdir, çok kazançtır. Bu kazanç yeni işyerleri için yatırımlarda kullanılırsa işsizlik nedeni olmaz makinalar."**

Kemal Kıraç teknolojiye karşı olmadıklarını bir kez daha vurguluyor. **"Bundan daha az etkilenmenin yolu sendikalara güç vermektir. Örneğin, 35 saat mücadelesi kazanıldığında (ki o bizim aktivitemize bağlı) hesaplar ortada, 1 milyonun üzerinde insana işyeri açılıyor."**

Ve işçiler ertesi günü yapılacak uyarı grevine yalnızca katılmakla kalmayıp, arkadaşlarını da katmak için çalışmayabir kez daha karar veriyorlar, bir kez daha vurguluyorlar: **"İşini kaybetmemek için işverenin her dediğine evet diyen işçiler de bugün başka başka işyerlerinde çalışıyorlar, onlar da işten atılıyorlar. Öyleyse yapılacak şey sendikal mücadeleye biraz daha güç vermek, hakkımızı daha kararlı aramak."**

Uğur Temizkan anıldı

Köln İşçi Birliği Başkanı Uğur Temizkan ölümünün üçüncü yılında dernek lokalinde anıldı. 29 Mart günü yapılan anma toplantısına FIDEF Genel Başkanı Hasan Özcan da bir mesaj gönderdi.

B.Berlin'de üç ay süren Dünya Kadınlar Gününü anma toplantısının hazırlık çalışmalarına 60 üye katıldı

Batı Berlin'de Dünya Kadınlar Günü

Batı Berlin Türkiyeliler Merkezi'nin 21 Mart cumartesi günü düzenlediği bu yılki Dünya Kadınlar Günü toplantısı, onu izleyen 600'ü aşkın kişinin uzun yıllar unutamayacakları bir sanat gösterisi oldu. Bu yılki 8 Mart toplantısını alışılagelmiş anma toplantılarından ayıran, planlanış ve hazırlanış tarzıydı.

Dünya Kadınlar Günü'nü anma toplantısının planlanmasına 5 ay önce başlandı ve planlanmış olan çalışmalar üç ay sürdü. **"Bir-iki konuşma; ardından şöyle ya da böyle bir kültür programı"** biçimindeki alışılagelmiş toplantı biçimi daha baştan reddedildi. Amaç, bütün hazırlık çalışmalarına olabildiğince çok kadın üyeyi aktif olarak çekecek, tümüyle amatörce bir çalışmayla profesyonel kalitede hem kulağa, hem göze, hem yüreğe ama hem de bilince seslenen bir anma toplantısı örgütlemekti.

Üç ay boyunca süren hazırlık çalışmalarına 60 dolayında üye ve he-

çerçevesinde özel bir montaj yaptılar ve bunu seslendirip müziklendirerek 18 dakikalık özel bir film hazırladılar. Her iki video filmi de, kiralanan özel bir araçla, sinema perdesi büyüklüğünde bir ekranda gösterildi.

Gecenin konuşmacıları, açış konuşmasını yapan Türkiyeliler Merkezi Başkanı **İdil Temuçin** ve İKD Genel Başkanı **Beria Onger'**di. Her iki konuşmacının da Türkçe olarak yaptıkları konuşmalar daha önceden Almancaya çevrilmişti. Bu Almanca çeviriler de, sunucunun Türkçe olarak yaptığı konuşmaların Almancalarıyla birlikte, Video kamerası aracılığıyla beyaz perdeye yansıtıldı. Böylece geceyi izleyen Almanlar da, ek bir çeviriye gerek duymadan geceyi baştan sonra kendi dillerinde izleyebildiler.

Gecenin tek profesyonel sanatçısı, **Melike Demirağ'** idi.

nin Yabancılar Sorumlusu (Bakanı) bayan Barbara John'un toplantıya katılması, ayrıca gösterinin başında ve Türkçe yayın yapan kablo televizyonunda geniş şekilde yer alması, toplantının başarısının bir başka yönünü oluşturdu.

Belçikadaki sendika temsilcileri seçimleri öncesi H.Carpentier ile bir röportaj

"Yabancılar Belçikalılarla aynı haklara sahip olmalı"

Nisan ayının ilk haftasında, Belçika'da tüm işyerlerinde sendika temsilcilik seçimleri yapılıyor. Seçimlere FGTB (Sosyalist Sendika), CSC (Hristiyan Sendika) ve Liberal Sendika katılacaktır. 19 Türkiyeli işçi FGTB sendikasının liste; sinden seçimlere katılıyor. Seçim; ler nedeniyle Türkiye Postası Brüksel Temsilcisi FGTB Sendikası Göçmen Işçiler Sorumlusu Henri Carpentier ile bir röportaj yaptı:

Türkiye Postası: Nisan ayında tüm iş birimlerinde yapılacak sendika temsilciliği seçimlerinde FGTB'nin ana hedefleri nelerdir? Bu seçimlerden nasıl bir sonuç bekliyorsunuz?

H.Carpenter: İlk olarak bu konuda bir program hazırlandı. Bu konuda hükümete, Avrupa Parlamentosu Başkanlığına ve tüm politik örgütlerin sorumlularına bilgi verildi ve yabancıların sorunlarının gözönünde bulundurulması istendi. Bu programda ele aldığımız konulardan birkaç örnek vereyim: Mesela okulunu bitiren bir öğrenci, iş bulamadıysa beklemeden işsizlik yardımı almalıdır. Belçika'da ilk kez bir sendika, politik anlamda, yabancıların sorunlarına sahip çıkmaktadır. Bu çok önemlidir. Bize göre; burada yaşayan bir yabancı artık Belçikalı gibidir, yerleşmiştir ve bir Belçikalı gibi aynı haklara sahip olabilmelidir. Belçika'da oturma hakkına sahip tüm yabancıların seçme ve seçilme hakkı olmalıdır.

Şimdi yapılacak şey, tüm yabancıların işyerlerinde 1 numaralı FGTB listesine oyvermelidir; çünkü; bu liste tüm çalışanların ve yabancıların haklarını savunmak için hazırlanmıştır. İş biriminde bu listeyi desteklemeliyiz.

Seçim sonuçlarının başarılı olması, Martens-Gol hükümetini yabancılar konusunda daha iyi tutum almaya zorlayacaktır.

Türkiye Postası: "Platform" (Yabancılar Platformu) örgütü tarafından başlatılan "Göçmen Işçilere 1988 yerel seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı" kampanyasını FGTB sendikası destekliyor mu?

H.Carpenter: FGTB Kongresinde zaten bu konu onaylandı. 4 red ve 5 çekimser oya karşı 1000 delege yabancıların seçme ve seçilme hakkından yana olduğunu ispatladılar. Otomatik olarak bu konuda çalışan tüm inisiyatifleri destekliyoruz.

Türkiye Postası: Geçtiğimiz haziran ayı içinde Belçika hükümeti tarafından açıklanan "Ekonomik Önlemler Paketi" hakkında FGTB sendikası ne düşünüyor? Bu konuda neler yaptı?

H.Carpenter: Val Duchesse kararları toplumun her kesimine yansımaktadır. Bu kararlar ilk olarak işçi sınıfına, çalışan insanlara, bunun yanında işsizlere, emeklilere ve hastalara darbe vurmaktadır. Son yapılan araştırmalarda çok net bir şekilde görülebiliyor. Şöyle ki: Bu kararlardan sonra, hastane-

FGTB Sendikası Göçmen İşçiler Sorumlusu Henri Carpentier

FGTB'nin Türkçe çıkardığı afişlerden bir örnek

misiniz?

H.Carpenter: 1983'te FGTB kongresine sunduğum raporda, bir yabancılar komisyonunun oluşturulmasını önerdim. Çünkü bana göre, Belçika'da bulunan tüm göçmen işçilerin temsilcilerinin bir araya gelerek, yabancıların sorunlarını gündeme getirmeleri ve tar-

törlük olamaz. Demokrasi sadece bugün serbest olan politik partilerle de sınırlı olamaz. DİSK'le dayanışma için hepimiz omuz omuza vermeliyiz. Sendikamızın genel sekreteri 13 Şubatta İstanbul'da, diğer sendikacılarla birlikte, DİSK' in 20. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen bir kokteyle katıldı. Genel sekreterimiz, halkın kıpırdanmasından, haklarını savunmadaki kararlılığından çok etkilendiğini ve bu durumun Türkiye'de fazla sürmeyece görüşünde. **"Karşımda grevlerle, açlık grevleriyle savaşan özgürlüğe susamış bir halk gördüm"** diyor. Tüm Avrupa'daki sendikalar dayanışma çalışmalarını hızlandırırlarsa Türkiye'de demokrasinin tam olarak yerleşeceğine inanıyoruz.

TIR şoförleri yürüyüş yapıyor

Hollanda'da kamyon sahibi Türkler Stolk Uluslararası Nakliyat Şirketi ile bir anlaşma yaparak kamyonlarını bu

lışmayla profesyonel kalitede hem kulağa, hem göze, hem yüreğe ama hem de bilince seslenen bir anma toplantısı örgütlemekti.

Üç ay boyunca süren hazırlık çalışmalarına 60 dolayında üye ve henüz üye olmayan, ama derneğe gidip gelen kişi yer aldı.

Yalnızca kadınlardan oluşan bir grup, Türkiyeli bir ressam olan Emel Lochmann'ın yönetiminde, sahneyi süsleyen panolar hazırladı ve ayrıca kilim desenlerinden oluşan bir sergi hazırladı. Fotoğraf makinesini çoğu ilk kez ellerine alan bir başka grup kadın üye, Arbeiterfotografie'den bir grup Alman kadın ile birlikte göçmen kadınların yaşamını konu alan fotoğraflar çekmeye başladılar. Bu grup da 21 Mart günü kendi çalışmalarından oluşan bir fotoğraf sergisi açtı.

Bir başka kadın grubu ise, derneğin zaten var olan folklör grubuna ek olarak, karadeniz türkü ve oyunlarından oluşan ve yine bir kadının sazıyla eşlik ettiği bir türkü ve folklör grubu oluşturdular.

Küçük bir kadın grubu ise, bu gece için özel bir dia gösterisi hazırladılar. 25 dakika süren bu dia gösterisinin özelliği, fotoğraf, müzik ve söz arasında sağladığı uyum ve taşıdığı mesajı bu uyum sayesinde yüreğe ve bilince iletmeyi başarmasıydı. Konu olarak göçmen kadının sorunlarıyla başlayıp, onun tüm göçmen işçiler içindeki yerini, yaşadığı ülkenin emekçi halkı ile ortak sorunlarını, Türkiye'deki emekçilerle hangi noktalarda birleştiğini ve dünya kadınları ile hangi ortak sorunları paylaştığını ele alan bu dia gösterisinin fotoğrafları, üyelerin kişisel albümlerinden, ünlü fotoğrafçılarımızın yayınlanmış kataloglarından ve gazete kupürlerinden seçildi ve bir dernek üyesi tarafından dia haline getirildi. Gösterinin sözleri, üyelerin kendileri tarafından yazıldı. Fotoğraflara ve sözlere uygun düşen müzikler de gene üyeler tarafından seçildi ve özel olarak banda kaydedildi.

Sanatçımız **Meral Taygun**'un dört rolü birarada oynadığı ve **"geri dönüş sorununu"** ele alan **"Açık açık oturum"** adlı video filmi de getirtildi. Buna ek olarak, İKD'nin 1979 yılındaki uzun yürüyüşüne ilişkin video filmi sağlandı. Üyelerimiz bu filmden kendi olanakları viriye gerek duymadan geceyi baştan sonra kendi dillerinde izleyebildiler.

Gecenin tek profesyonel sanatçısı, **Melike Demirağ'** idi.

Fotoğraf, resim, el sanatları ve el işleri sergileriyle birlikte, dia gösterisiyle, iki video gösterisiyle, folklor gösterisiyle, korosuyla, iki konuşmacısıyla, Almanların da izlemesine olanak tanıyan çeviri tekniğiyle ve ses sanatçımız Melike Demirağ'ın konseriyle hem içerik hem de biçim olarak çok zengin olan bu program, 600'ü aşkın izleyicinin hiç birisini sıkmadan ama hiçbir şeyi eksik bırakmadan yalnızca üç saat sürdü. Program bittiğinde izleyenler, uzun yıllardır hasret kaldıkları böyle bir gösteri için Türkiyeliler Merkezi yöneticilerine teşekkür ederlerken, salonu adeta istemiye istemiye terkediyorlar, programın daha da uzun olmadığına hayıflanıyorlardı.

Türkiyeiler Merkezi'ne karşı düşmanca tutumuyla dikkatleri üzerine toplamış olan iktidardaki CDU/FDP koalisyon hükümeti-

Türkiyeli işçiler Bremerhaven'deki gemi tersanelerinin geleceğinden kaygılılar

Seebeck-Werft Tersanesinde çalışan Türkiyeli işçiler, 23.03.87 tarihinde Bremen Eyaleti Ekonomi Senatörü **Werner Lenz** ile bir açık oturum yapılar. Seebeck-Werft firmasının kantininde yapılan toplantıya 200 kadar Türkiyeli işçi katılarak, sorunlarını dile getirdiler. Kısa çalışma yapanların ve akortlarda çalışanların hep Türkiyeli işçiler olduğunu vurguladılar.

Işçilerin şikayetlerini dikkatle dinleyen senatör Lenz, gemi tersaneleri endüstrisinin durumunun 1990 yılına kadar kötü olmaya devam edeceğini, ancak 1990 yılında tersaneler birliğinin kurulmasının başarılacağını ve böylelikle iyiye gideliceğini açıkladı. Dinleyiciler ise bu açıklamaya şüpheyle baktıkları ve Seebeck-Werft tersanesinin sözü edilen süreye kadar varolabileceğini söylediler.

Savaş gemilerinin yapılmasıyla tersanenin durumunun kurtarılıp, kurtarılamayacağı sorusu üzerine Lenz; bu gemilerin kâr getiren tek gemi olduğu yanıtını verdi.

Türkiyeli işçilere karşı uygulanan baskı ve ayrımcılık konusunda ise **"bu gibi problemlerin firmanın içişleriyle ilgili olduğunu, ancak Alman ve Türkiyeli işçiler arasında bir farklılığın olduğu izleniminin yaratılmasının yanlış olacağını"** söyledi. Toplantıdan sonra Türkiyeli işçilerin memnun olmadıkları göze çarptı.

Rotterdam'da liman işçileri direniyor

350 işçinin toplu sözleşmelere aykırı olarak işten atılmak istenmesi üzerine FNV'ye bağlı Taşımacılık Işçileri Sendikası Hollanda'nın Rotterdam limanındaki çeşitli işyerlerinde 19 Ocak tarihinden bu yana toplam 5 bin işçinin katıldığı grevler düzenliyor. **"Yıldırım Eylemi"** olarak adlandırılan bu grevler her gün daha önce belirtilmeyen bir ya da iki işyerinde birer günlük olarak uygulanıyor.

28 Mart günü liman işçileri eylem komitesi ve dayanışma komitesi ortak bir toplantı düzenledi. Toplantı canlı bir tartışma ortamı içinde geçti. İşçilerin haklılığı ve kararlılığı bir kez daha vurgulandı. Hollanda'nın diğer limanlarında çalışan işçilerin de işten atılma tehlikesi ile karşı karşıya oldukları belirtildi.

bunun yanında işsizlere, emeklilere ve hastalara darbe vurmaktadır. Son yapılan araştırmalarda çok net bir şekilde görülebiliyor. Şöyle ki: Bu kararlardan sonra, hastaneye ve doktora gidenlerde yüzde 20 azalma var, yani insanlar parası olmadığı için gidemiyor. Kısacası, fakirlik daha da artıyor, yardım merkezlerinde insanlar daha da çoğalıyor, halka daha önce sunulan bazı hizmetler özelleştirilerek paralı hale getiriliyor (çöplerin toplanması... vs.), devlet işletmeleri özelleştiriliyor.

Türkiye Postası: FGTB Sendikası Göçmen İşçiler Seksiyonunun çalışmaları hakkında bilgi verir rulmasını önerdim. Çünkü bana göre, Belçika'da bulunan tüm göçmen işçilerin temsilcilerinin bir araya gelerek, yabancıların sorunlarını gündeme getirmeleri ve tartışmaları çok önemliydi. Bu kabul edildi. Bu komisyonda her bölgeden yabancıların temsilcileri bulunuyor. Şu anda bu komisyonda, gündemde olan politik ilticacıların sorunları görüşülüyor. Ilticacıların sorunlarının insancıl yoldan halledilmesinin ve onlara yapılacak yardımın yollarını araştırıyor.

Türkiye Postası: Türkiye'de 12 Eylül 1980'de askeri darbeyle çalışmaları yasaklanan, yöneticilerine ağır hapis cezaları verilen DİSK yöneticileriyle dayanışma çalışmalarınızı biliyoruz. Bu konuda okurlarımıza bilgi verir misiniz?

H.Carpenter: FGTB sendikası ilk olarak prensipte DİSK'i destekliyor. Bize göre, bir ülkede sendikalar serbest değilse o ülkede demokrasi yoktur. Çünkü sendikalar demokrasinin kökenidir. Serbest sendikaların olduğu yerde dikta-

İsviçre'de sığınma yasasını protesto eylemleri sürüyor

21 Mart günü sendikalar, siyasi partiler ve bazı sosyal yardım kuruluşlarının çağrısı üzerine Lausanne'de bir yürüyüş düzenlendi. Sığınma yasalarının yeniden revizyonunu protesto için yapılan yürüyüşe 1000'e yakın isviçreli ve yabancı katıldı. Adalet ve Içişleri Bakanı Elizabeth Koop'un ilticacılar politikası kınanarak 5 Nisan günü iltica yasası için yapılacak oylamada hayır denmesi istendi.

Sığınma yasası 1980 yılından bu yana üçüncü kez değişikliğe uğradı, her seferinde de sığınma daha çok güçleştirildi. Bu kez İsviçre'ye politik sığınma için başvuracak olanların sınırlarda sınır polisine başvurmaları öngörülmektedir. Sınırlarda kurulacak kamplarda kendilerini kabul edecek bir kanton buluncaya değin toplumdan uzak tutulacak olan sığınmacılar daha sonra kanton polislerince sorgulanacak. Sığınma konusunda uzman olmayan bu kişiler sığınma istemini sonuca bağlayacaklar.

yürüyüş yapıyor

Hollanda'da kamyon sahibi Türkler **Stolk Uluslararası Nakliyat Şirketi** ile bir anlaşma yaparak kamyonlarını bu şirkete devretmişlerdi. Buna karşılık şirket de onlara yük ve iş garantisi vermişti. Ancak zamanla şirket kamyonları yavaş yavaş satarak, bunların paraları ile yeni kamyonlar almış. Ellerindeki kamyonları kaybeden şoförler ise 15 yıl bir Hollanda firmasında çalışmalarına rağmen ne oturma iznine sahip olabilmişler, ne de Hollanda sosyal sigorta haklarından yararlanabilmişler. oturdukları yer olarak Türkiye adresi gösterilen bu şoförlere Hollanda Adalet Bakanlığı 6 aylık bir vize vermiş. Bunun süresi de 10 Mayısta doluyor. Uğradıkları haksızlıklar karşısında greve giden şoförler 8 Mayıs'ta Rotterdam'dan Den Haag'a yürüyecekler.

IAF Konferansı yapıldı

Kısa adı IAF olan **Yabancılarla Evli Alman Kadınlar Girişimi**'nin Delegeler Konferansı 14-15 Mart tarihlerinde Frankfurt'ta toplandı. **"Yabancılara yerel seçme ve seçilme hakkı"** belgisi altında düzenlenen konferansa F.Almanya'nın 50 kentindeki girişimleri temsilen 124 delege katıldı.

IAF Konferansında, delegeler genellikle yabancıların seçme hakkı, oturma ve çalışma haklarını sınırlayan yasa ve uygulamaların kaldırılması, iltica hakkına konan kısıtlamaların son bulması, sınırdışı işlemlerinin gözden geçirilmesi gibi konular üzerinde durdular. Güncel konulardaki tartışmalarda en çok yabancılar ve nüfus sayımı, AIDS hastalığına karşı mücadelede yabancıları aşağılayıcı uygulamalar hakkında söz alındı.

30'dan fazla kararın büyük oy çoğunluğuyla alındığı konferansta, 70'den fazla delege üçer kere konuşabildi. IAF Yönetim Kuruluna ilk defa bir erkek (Amerikalı bir zenci) seçildi.

Delegelerin büyük çoğunluğunu yabancılarla evli Alman kadınlardan oluşmasına rağmen, Almanlarla evli Türkiyeli kadınlar da vardır ve tartışmalara aktif katıldılar. IAF politik ağırlığını daha fazla hissettirebilmek için daha etkin çalışma biçimleri uygulamayı kararlaştırdı.

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, FKP'nin daveti üzerine gittiği Paris'te basın toplantısı yaptı

"Gerçekleri söylediğimiz için etkimiz var"

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu başkanlığındaki bir delegasyon Fransız Komünist Partisi'nin davetlisi olarak 1-7 Nisan tarihleri arasında Fransa'yı ziyaret etti. Haydar Kutlu 3 Nisan günü FKP Genel Sekreteri Georges Marchais ile bir görüşme yaptı. İki genel sekreter dünya ve her iki ülkenin sorunları ve partilerinin çalışmaları hakkında karşılıklı görüş alışverişinde bulundular.

FKP Paris İl Örgütünü ve FKP Merkez Organı Hümanite gazetesini ziyaret eden Haydar Kutlu ayrıca Fransa'nın çeşitli illerinden gelen çok geniş bir politik göçmen ve göçmen işçi topluluğu ile bir sohbet toplantısı yaptı. Fransa gezisi sırasında Güneş gazetesinden Turan Aytul da Haydar Kutlu'yla bir röportaj yaptı.

3 Nisan günü Haydar Kutlu Paris bölgesinde Montrenil'de bir basın toplantısı düzenledi. Fransız ve uluslararası basından çok sayıda temsilcinin yanısıra Türkiye basınından Milliyet, Hürriyet, Günaydın, Anka Ajansı, Yeni Gündem temsilcileri katıldılar. Aşağıda basın toplantısında gazetecilerin sorularından ve Kutlu'nun yanıtlarından bazı bölümler veriyoruz.

Soru (Milliyet): Konuşmanızda Ege Denizinde bir savaş çıkması durumunda, bundan Ege Denizini kontrolü altında tutmak isteyen ABD'den başka kimse bir yarar sağlamaz dediniz. Bu durumla ilgili olarak gerginlik sırasında Papandreu'nun Bulgaristan'dan bölgede bir Türk müdahalesine karşı askeri yardım istemesi söz konusu. Bu duruma ne diyorsunuz?

Haydar Kutlu: Biliyorsunuz Bulgaristan'la Yunanistan arasında şu anda tarihini hatırlayamayacağım ama yakın zamanlarda yapılmış bir anlaşma bulunuyor. Öyle zannediyorum ki o anlaşma gereği Papandreu Bulgaristan'a başvurdu. Kuşkusuz bu sorun Yunanistan ve Bulgaristan arasında hükümetler arasında bir sorun. Eğer bu başvuru Ege'de barış değil de savaşa hizmet edecek olsaydı, o zaman bizim tutumumuz açık olurdu ki, biz buna karşı çıkardık, yararlı değil derdik en azından. Ama Amerika'nın ve NATO'nun Kıbrıs ve Ege'de sorunun çözümüne müdahale etmek istediğini açık biliyoruz. Ayrıca yine ayrıntılarını sizlerin iyi bildiğiniz Rogers planı da bu amaca hizmet ediyor. Amerika savaşı önlemek gerekçesiyle ülke sınırlarına yakın noktalarda kontrol noktaları istiyor. İşte bu bize göre müdahale tehlikesi. Bu nedenle iki ülkenin açıkça bir başka devletin bu soruna karışmaması gerektiğini dek-

"Günümüzde iki ülkenin öne süreceği hiç bir gerekçe, ne kadar haklı da olsa sorunun çözümünde şiddete başvurmayı, savaş çıkartmayı haklı göstermez. Ege sorunu ancak iki ülke arasında barışçıl görüşmeler yoluyla çözülebilir. Bir kere silah sıkmaktansa, bin kere görüşmek zorunludur. TKP, gerek uluslararası deniz hukukunun gerekse Ege denizinin özgül konumunu dikkate alan ve her iki ülkenin çıkarlarına uygun adil bir çözümün barışçıl görüşmeler yoluyla sağlanabileceği görüşündedir."

Basın bildirisinden

ve Karamanlis döneminde sorunun çözümü için Uluslararası Adalet Divanı'na gidilmesine karar veriliyor. Fakat bildiğiniz gibi bu gerçekleşmiyor. Bu niye gerçekleşmiyor? Bunun çok

nin Doğu bölgelerinde bölücü olarak adlandırılan grupların silahlı eylemleri var. Bunları TKP Genel Sekreteri nasıl değerlendiriyor?

Soru (Yeni Gündem): Türkiye'nin AET'ye girme konusunda gerekli demokratik gelişmeleri göstermediğini belirttiniz. AET'ye girme sorunu Türkiye'de demokratik haklara ilişkin değişikliklere neden olmayacak mı?

Haydar Kutlu: Kuşkusuz böyle bir etki olabilir ve şimdiden de vardır zaten. Bu nedenle bütün Batı Avrupadaki hükümet başkanlarına başvurduk. Türkiye'de halen insan haklarının çiğnenmekte olduğunu somut belgeleriyle ortaya koyduk. İşte böyle bir durumda Türkiye'nin başvurusuna evet demenin, Türkiye'deki bu durumu kabul etmek anlamına geleceğini ve Türkiye'de demokrasinin yerleşmesi için gerekli silahların da terkedilmesi anlamına geleceğini belirttik. Yani eğer şimdi kabul edilirse Türkiye, artık AET'nin Türkiye'nin demokrasiye dönmesinde bir baskı unsuru olması fonksiyonu bitmiş demektir. Türkiye'nin gerçekten demokratik bir ülke olabilmesi için ve insan haklarını koruyabilmek için şimdiden harekete geçmek lazım. Ortak Pazar konusunda sorunun diğer bir yanı ekonomik tabii. Biz bu tür uluslararası ekonomik örgütlerle ilişkileri ilkesel olarak peşin peşin reddetmiyoruz. Ama somut koşullarda, Ortak Pazar'a bugün Türkiye'nin girmesi ekonomik açıdan Türk halkının yararına mıdır? Ekonominin derin bunalım içinde olduğu koşullarda dış borçların, işsizliğin hızla, arttığı koşullarda Ortak Pazar'a şimdi girmeyi uygun görmüyoruz.

Soru (Hürriyet): Kürt sorununun Türkiye'de tartışılmaya başlandığını söylediniz. Öte yandan Bulgaristan'ın Ege gerginliği sırasındaki tutumu Ankara tarafından iyi karşılandı. Bu durumda Bulgaristan'daki Türkler konusunda bir soru sormak acaba gereksiz olur mu?

Haydar Kutlu: Evet bu konuda özellikle bizim basınımızda süren kampanyayı benimsemiyoruz. Ben herşeyden önce bu kampanyayı sürdürenlere sormak isterim. Bu kampanya kime yarıyor? Şöyle söylüyorlar. Onların deyimiyle, Bulgaristan'daki Türklerin hakları çiğneniyor. Yine onların bakış açısıyla baktığımız zaman, bu kampanya bu soruna nasıl yardım etti? Çözümü konusunda bir yararı oldu mu? Olmadığını zannediyorum, herkes görüyordur. Bunun nedeni de çok açık. Çünkü sürdürülen kampanya amaçlarını çok aşan bir kampanyadır.

O kadar ki, sıradan insanlar bile kötü niyetli bir kampanyanın sürdürüldüğünü görebilirlerdi. Oradaki uygulamayı doğru bulabiliriz veya bulmayabiliriz ama herşeyden önce sorunları sağlıklı tartışacağımız koşulların olması lazım. Öylesine rakamlar verildi, öylesine haber abartıldı ki, sorunları sağlıklı tartışmanın ortamı da yokoldu. Onun için biz diyoruz ki, önce bu kampanya dursun, ondan sonra tartışalım. Bu uygulama doğru mu, yanlış mı? Ve biz nasıl bakıyoruz bu meseleye? Ama ulusal sorun nasıl çözümlenebilir, bu konuda bizim yaklaşımlarımız açık. Kürt ulusal sorununda bunu açıklıkla dile getiriyoruz. Elbette her yerde de bu görüşümüzü savunuyoruz.

Soru: PKK örgütüyle ilişkileriniz var mı? Bu örgütün eylemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bizim bu örgütle

bule hazır olan çevreler üzerinde yani Türk çevreleri üzerinde bize göre, olumlu etki yaratmıyor. Çünkü bize göre Türk ve Kürt halkının karşısındaki düşman ortaktır. Bu, bugünkü rejim ve aynı zamanda onun destekçisi Amerika'dır ve bu başdüşmana karşı birlikte mücadele fikri yoksa ayrı ayrı mücadelelerin de başarı şansı yoktur. Öyleyse Türkiye'deki geniş demokrasi güçlerine, Kürt olmayan demokrasi güçlerine Kürt halkının sorunu anlatılabilmelidir. Birlikte demokratik bir Türkiye için mücadele, bu noktalarda ortak bir görüş yoktur.

Soru (Humanité): Türkiye'de insan haklarına yönelik saldırıların sürdüğünden söz ettiniz. Bunların şimdi ne biçim aldığı konusunda örnekler verebilir misiniz?

Haydar Kutlu: Biraz önceki açıklamamda da vardı. Bir defa tutuklamalar hala sürüyor. Eskisi kadar sıklıkta olmasa bile işkence haberleri yine basında bile yeralabiliyor. Diğer yandan dünyada bir başka eşi olmayan barış

ülke sınırlarına yakın noktalarda kontrol noktaları istiyor. İşte bu bize göre müdahale tehlikesi. Bu nedenle iki ülkenin açıkça bir başka devletin bu soruna karışmaması gerektiğini deklare etmesi ve gecikmeden diyaloglara başlaması sorunun daha da gerginleşmesini önleyecek tek yoldur bizce.

Soru (Atina basın ajansı): Kıbrıs'ın bir bölümünün Türk ordusu tarafından işgal edilmesi konusunda ve Kıbrıs sorununun çözümü konusunda TKP'nin görüşü nedir?

Haydar Kutlu: Bu konuda tutumumuz, sorunun çözümü konusunda görüşlerimiz çok açık. Biz Kıbrıs'tan Türk askerleri de dahil bütün yabancı askerlerin çekilmesini söylüyoruz. Kıbrıs'ta da bir başka devletin müdahalesi olmadan sorun iki topluluk arasında görüşmede ve aynı zamanda uluslararası bir forumda ele alınarak çözümlenmelidir diyoruz. Çözüm biçimi ne olursa olsun, sonuçta Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü güvence altına alınmalıdır.

Soru (Atina basın ajansı): Ege sorununda anlaşmazlık sizce Yunan yönetiminin tutumundan mı, yoksa Türk militarizminin yayılmacılığından mı kaynaklanıyor?

Haydar Kutlu: Özellikle sorunların gergin olduğu noktalarda, sorunları nitelerken dikkatli nitelemekte yarar var kanısındayız. Sorun bildiğiniz gibi oldukça gerilere gidiyor. Bakıldığı zaman sorun tartışma noktası olarak Ege'de petrol aramasından sonra alevlenmiş gözüküyor. 1974'lerden önce başlıyor. Bu tarihte sorun gerginlik noktası haline geliyor. Demirel ve Karamanlis döneminde sorunun çözümü için Uluslararası Adalet Divanı'na gidilmesine karar veriliyor. Fakat bildiğiniz gibi bu gerçekleşmiyor. Bu niye gerçekleşmiyor? Bunun çok yönlü araştırılmasının, Yunanistan açısından, Türkiye açısından öğretici olacağı kanısındayız. Çünkü o dönemde aslında her iki taraf da istiyordu bunu. Bize göre, eğer Türkiye'de Yunanistan'da Amerika'nın ve NATO' nun etkileri varsa bu tür sorunların barışçıl yollarla çözümü son derece zordur. Şimdi Türkiye'de Amerika'nın etkisi iç politikada, aynı zamanda dış politikada çok açıktır. Her iki taraf da tehlikenin Amerika'dan geldiğini açıkça görmelidir. Oysa Yunanistan Türkiye'den geldiğini sanıyor tehlikenin. Türkiye'de ise, bu son zamanlarda söylenmeye başlandı, tehlikenin Yunanistan'dan geldiği söyleniyor. Bize göre bu iki yaklaşım da doğru değil. Çünkü sonra savaşta tetiği iki taraftan birisi çekecek. Ama savaşı kuran iki taraf da olmayacak.

Soru (Atina basın ajansı): TKP' nin bu önerilerinin gerçekleşmesi yönünde halk üzerindeki etkisi nedir?

Haydar Kutlu: Biliyorsunuz, biraz önce açıkladığım gibi TKP Türkiye'de illegal bir partidir. Ama geçtiğimiz günlerde Yunanistan'da bir basın toplantısı yaptık. Ve açıkça biz buradaki görüşlerimizi söyledik. Görüşlerimize yer verildiğine göre etkimizden söz etmek mümkün. Bu etki çok büyük değil tabi. Şunu unutmamak gerekiyor. Güç gerçeklerden kaynaklanıyor. Biz gerçeği söylediğimiz için bir etkimiz var, eğer varsa. Ama aynı zamanda bize yöneltilen haksız saldırıların da nedeni budur.

Soru (Yeni Gündem): Türkiye'nin Doğu bölgelerinde bölücü olarak adlandırılan grupların silahlı eylemleri var. Bunları TKP Genel Sekreteri nasıl değerlendiriyor?

Haydar Kutlu: Bu önemli konuyu gündeme getirme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Şurdan başlayalım. Ayrılıkçı kelimesinden. Bugün basın ağır sansür altındadır ve Türkiye'de demokrasi yok. Ama buna rağmen Kürt halkı, Kürt kelimesi basında kullanılmaya başlandı. Daha önce yalnız ayrılıkçılar, bölücüler deniyordu. Şimdi bazı gerçekçi sesler çıkıyor. Ve Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmek gerekir diyorlar. Böylece şu anlaşılıyor ki, bugüne kadar Türkiye'de Kürt halkının yaşadığı kabul edilmemiştir. Bunu biz biliyoruz. Ama şimdi Türkiye'de bunu daha geniş kesimler görmeye başlıyor. Ve gerçekten de Türkiye'de Kürt halkının varlığı kabul edilmedi ve uzun yıllar baskı altında tutuldu. Sağduyulu herkes kabul eder ki, böyle bir gerçeği kabul etmemek sorunun aynı zamanda sorumlusu olmak demektir. 12 Eylül'den sonra generaller Kürt sorununu baskı yoluyla çözmeye kalktılar. Bilindiği gibi birçok Kürt köylerini boşalttılar. Pek çok Kürt yurttaşı sürdüler. Ve yalnız Kürt olduğu için pek çok Kürt yurtseveri tutukladılar, yalnız Kürt olduğu için. Ve yine bilinmeli ki, 12 Eylül'den sonra kabul edilen anayasada Kürtçe konuşmak yasak. Böylece durum şimdi şöyle: Baskılarla Kürt halkı Türklerle zorla birarada yaşamaya mecbur ediliyor. Bu zoru kabul etmeyenler ise, devletin şiddeti karşısında kalıyor. Bu durumda bazı gruplar silahlı eylem yolunu seçiyorlar. Biz bu yolu seçenleri anlıyoruz. Ama bu yolla Kürt sorununun çözülemeyeceğini düşünüyoruz. Bize göre bu sorun ancak Kürt ve Türk halkının kendi özgür iradesiyle, yolunu kendisi seçmesiyle çözülebilir. Ama bunun için de koşulların olması gerekir. Bu nedenle biz şimdi derhal Kürt halkı üzerindeki askeri operasyonlara son verilmesini istiyoruz. Hala buralarda süren sıkıyönetimin kaldırılmasını istiyoruz. Korucular adı verilen bu silahlı grupların yani bu hükümet taraflısı silahlı sivil grupların kaldırılmasını istiyoruz. Türkiye'de Kürt halkının varlığının kabul edilmesini istiyoruz. Kürt halkının ulusal haklarının ve özgürlüklerinin tanınmasını istiyoruz. Sorun karmaşık.

"2000 yılının eşiğinde Batı Avrupa ülkelerinde binlerce Türkiyeli politik göçmenin varlığı, Türkiye'de insan haklarının ihlâl edildiğinin yığınsal ve canlı bir kanıtıdır."

Basın bildirisinden

"Türkiye'de Kürt halkının varlığı kabul edilmedi ve uzun yıllar baskı altında tutuldu. Sağduyulu herkes kabul eder ki, böyle bir gerçeği kabul etmemek sorunun aynı zamanda sorumlusu olmak demektir."

Soru: PKK örgütüyle ilişkileriniz var mı? Bu örgütün eylemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bizim bu örgütle ilişkilerimiz yok ama başka Kürt partileriyle ilişkilerimiz var. Bu diğer Kürt partileri de Kürt halkının özgürlüğüne kavuşması için mücadele ediyor. Ve onların da bildiğimiz kadarıyla PKK'yla somut ilişkiler yok. Görülüyor ki burada bir sorun var. Bu Kürt halkının bağımsızlığını isteyip istememe sorunu değil, bunu biz de istiyoruz. Ama sorun bu nasıl elde edilecek? Bugün bu tür eylemler Kürt halkının varlığını ka-

lamamda da vardı. Bir defa tutuklamalar hala sürüyor. Eskisi kadar sıklıkta olmasa bile işkence haberleri yine basında bile yeralabiliyor. Diğer yandan dünyada bir başka eşi olmayan barış yargılanması ne yazık ki ülkemizde sürüyor. Parti üyelerimizden zaman zaman tutuklananlar oluyor. Diğer sol örgütlerden de tutuklamalar sürüyor. Geçtiğimiz günlerde şu anda yasal çalışma imkanlarına sahip bir sendika konfederasyonunun merkezi arandı,

polisler tarafından. Kürt halkı üzerindeki baskıları zaten söylemiştim. Yani çok yönlü ve çok biçimli baskılar devam ediyor. Şu da bir baskı sayılmalı. Biliyorsunuz Türk ordusu Irak sınırları içerisinde bir operasyon yaptı. Basında ayrıca bir petrol bölgesi olan Kerkük Musul'a ordunun gireceği söylendi. Arkasından Ege'de savaş gerginliği oldu. Kısacası içerde savaş psikozu yaratmak istiyorlar. Böylece demokrasi güçlerinin mücadelesini, demokratik muhalefeti bastırmak istiyorlar. Bunu da baskılar içerisinde görmek gerek. Ama sözlerimi umutlu bitirmek istiyorum. Hem Türk hem Kürt halkımız bugün demokrasi konusunda eskisinden çok daha bilinçli ve istekli. Grevler giderek artış gösteriyor. Örneğin bir grev, NETAŞ grevi başarıyla sona erdi. Hemen hemen toplumun her kesiminden demokratik istekler yükseliyor. İşçiler demokratik isteklerini dile getiren dilekçe kampanyası sürdürüyorlar. Bugün muhalefet partileri de bugünkü hükümete karşı olma konumlarını sürdürüyorlar. Herşeye rağmen partimiz Türkiye'de güçleniyor, etkisi artıyor. Biz umuyoruz ki, halkımız bugünkü çağdaş koşulların gerektirdiği insanca, uygarca demokratik yaşama koşullarına sahip olacaktır. Günümüzde artık diktatörlükler uzun süreli olamıyor, olamayacaktır. Türkiye'ye de demokrasi gelecektir.

■

Ortak duyuru

Fransız Komünist Partisi'nin daveti üzerine Fransa'yı ziyareti sırasında, Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri **Haydar Kutlu**, FKP Genel Sekreteri **Georges Marchais** ile bir görüşme yaptı. Bu, TKP Genel Sekreterinin Fransa'yı ilk ziyaretidir.

Ziyareti sırasında, Haydar Kutlu, Fransız komünistlerinin çeşitli alanlardaki faaliyetleri hakkında bilgi aldı.

Görüşmeler kardeşçe ve sıcak bir ortamda geçti. Görüşmelerde, Fransa ve Türkiye'nin durumları üzerine ve bunalımın çözüm yollarının geçerli kılınması, demokrasi, sosyal ilerleme, barış ve sosyalizm için her iki parti tarafından yürütülen faaliyetler üzerine geniş bir görüş alışverişi fırsatı buldular.

Haydar Kutlu ve Georges Marchais Türkiye'deki duruma ve Fransız yetkililerinin Ankara diktatörlüğü ile işbirliğine geniş bir yer verdiler.

Konumu nedeniyle Türkiye, emperyalizm için önemli yer, bölge halklarına karşı saldırgan bir askersel üs teşkil etmektedir. Bu rol, Amerikalı yöneticiler tarafından 1980'den beri iktidarda olan diktatörlüğe verilen desteği açıklamaktadır. Atlantik dayanışması adına, Fransız hükümetlerinin, bu ülkede insan haklarının sayısız çiğnenmesine göz yummalarını görmek skandaldır.

Bu ülkede hayat düzeyi çok düşüktür. Özellikle yüksek olan işsizlerin sayısı faal nüfusun yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Göç, göç ettikleri ülkelerde aşırı sömürü ve ekseriya ırkçı kampanyaların kurbanı olan yüz binlerce emekçinin kaderidir.

Türkiye'deki sefalete diktatörlük rejim altındaki vahşi baskı da eklenmektedir. On binlerce ilerici, sendikacı, kadın ve erkek cezaevlerindedir. Yüzden fazlası düşüncelerinden dolayı ölüme mahkum edilmişlerdir. Kürt halkı üzerinde barbarca bir terör vardır. Sendika konfederasyonu DISK yasaklanmıştır ve yöneticileri mahkeme önüne çıkarılmışlardır. Barış Derneği davası sürmektedir. Aralarında Türkiye Komünist Partisi'nin de bulunduğu birçok sol parti gizlilik altındadır.

Haydar Kutlu, partisinin Türkiye'deki eyleminin gelişmesi hakkında Georges Marchais'ye bilgi verdi. Son dönemde çok sayıda toplumsal savaşım yükseldi. TKP güçlendi. Geçtiğimiz günlerde, genel sekreterinin de katılımıyla ülkede ulusal konferansını topladı. Önümüzdeki kongresini hazırlamaktadır.

Georges Marchais, ülkelerinde demokrasiye dönüş için, Komünist Partisinin yasallaşması için, Fransa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin meşru haklarına saygıya dikkat verilmesi için yürüttükleri kavgada, Türkiyeli komünistlere, Türkiyeli tüm demokratlara Fransız Komünist Partisinin tam dayanışmasını yineledi.

Fransız Komünist Partisi, Fransız yetkililerinin diktatörlüğe temize çıkarmayı amaçlayan tutumları karşısından nefret ve öfkesini belirtir. Fransa'nın, insan haklarına her türlü saldırıyı kesinkes mahkum etmesi için çalışır. Bireysel ve toplu özgürlüklere saygı ister ve demokrasi kurulmadıkça Türkiye ile her türlü ilişkinin geliştirilmesine karşı çıkar.

FKP, Fransız hükümetlerinin onayladığı, Avrupa Konseyi Başkanlığının Türkiye'ye verilmesi; ne karşı protestosunu yineler. Türkiye'nin Ortak Pazar'a ve de Batı Avrupa Birliği'ne girmesine kesin muhalefetini ifade eder.

Fransa'nın, komşu ülkelere karşı saldırgan bir tutum izleyen ve BM'in kararlarının ve Kıbrıs halkının bağımsızlığını hiçe sayarak Kıbrıs adasının bir kesimini işgal eden bir rejime silah sevkiyatını durdurmasını ister.

Her iki parti, barış ve silahsızlanma için en geniş eylemin geliştirilmesine verdikleri önemi vurguladılar.

Partiler arasında yapılan görüşmeler ele alınan sorunların bütünü üzerinde geniş bir fikir birliği içinde olduklarını doğruladı. Aralarındaki işbirliğini, ortak so runlar konusunda birlikte hareket etmelerini pekiştirmek için kararlar aldılar.

(1) Çeşitli görüşmelere, TKP' den bir heyet; FKP'den, MK sekreteri M.Gremetz, MK üyesi ve Paris II Sekreteri H.Malberg ile dış ilişkiler seksiyonu büro üyesi C. Derycke katıldılar.

Devlet ve domuz!...

Özlem ÖZGÜR

Kuşkusuz, devlet olanaklarıyla zengin yaratmak, Türkiye kapitalizminde yeni bir uygulama değildir. Boşuna mı, **"Devletin malı deniz, yemeyen domuz"** demişler.

Ne var ki, son üç dört yıl içinde olanlar, tek kelimeyle korkunçtur; ve hiçbir dönemde, devlet sırtından bu denli büyük vurgunlar elde edildiği görülmemiş; ve hiçbir zaman, bir iki yıl gibi kısa bir sürede, sıfırdan başlayıp milyarderler ordusuna katılabilme ortamı yaşanmamıştır. Açıkçası, şimdi Türkiye'de "iş bitirici"ler, deveyi hamudu ile götürür olmuşlardır.

Bir bankada müdürlük yapmakta olan bir kimse, üç yıl içinde iri kıyım bir banka ile büyükçe bir şirketler grubunun sahibi olabilmiş; ve holding patronu olarak, Türkiye'de sayılı parababalarının arasına girmeyi becerebilmiştir. Özal'ın yakınlarından ve teorisyenlerinden olan bu kişinin adı, Erol Aksoy'dur.

1983 yılına kadar, İzmir'de demir ticareti yapmakta olan bir kişi, üç yıllık ANAP hükümeti döneminde, büyükçe bir holdingin sahibi ve Türkiye'nin en büyük dışsatımcılarından birisi olabilmiş; ve bu iş bitirici, servetini altmışa katlayarak, Türkiye'nin önde gelen en zengin kişilerinden birisi oluvermiştir. Özal'ın gözdelerinden bu kişinin adı, ANAP İzmir İl Başkanı Atilla Yurtçu'dur.

1982 ve 1983 yıllarında, mütevazi bir ücretle bir şirkette çalışıyordu. Bu kuluna, 1983 yılı sonlarında, kendi deyimiyle Allah **"Yürü ya kulum!"** dedi. O da yürüdü; ama, biraz hızlıca! Koşar adım da değil, uçar adım mübarek! Üç yıl içinde, dolar milyarderi olarak öne çıktı; çok sayıda şirketin sahibi, ya da ortağı oldu. Bu kimsenin adı, ortanca birader Korkut Özal'dır.

Peki, bu işler nasıl kotarılıyor? Türlü-çeşitli yolları, değişik yöntemleri var. Bir örnek verelim. Geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin en büyük 27 dışsatımcı kuruluşu, 3 milyar 168 milyon dolar tutarında dışsatım yapmış. Buna karşılık, devlet kasasından bu kuruluşlara, **"dışsatımı teşvik"** diyerek fazladan 1 trilyon 195 milyar lira ödenmiş.

Bir başka deyişle, devlet her dışsatım dolarına yüzde 50 dolayında prim vermiş. Yani, bir Alman markının o günkü resmi kuru 400 lira ise, dışsatımcının her markına 600 lira ödenmiş. Tez elden köşeyi dönmenin, bundan kestirme yolu olur mu?

Ama daha bitmedi. İki örnek vererek, bu işi biraz açalım. Geçtiğimiz yıl, en büyük dışsatımı gerçekleştiren kuruluşun adı Enka Holding'tir. Enka Holding, 1986'da 318 milyon dolar dışsatım yapmış; devlet **"baba"** da, Enka'nın patronu Şarık Tara'ya aferin deyip, tamı tamamına fazladan 119 milyar liralık prim ödemiş.

Geçen yıl, en büyük dışsatım yapan altıncı büyük kuruluşun adı Attilla Yurtçu'nun sahibi olduğu İzdaş'tır. İzdaş, 1986'da 146 milyon dolarlık dışsatım gerçekleştirmiş; devlet **"baba"** da İzdaş'ın patronu Atilla Yurtçu'nun sırtını sıvazlayıp, tamı tamamına fazladan 55 milyar liralık prim ödemiş.

Olayın, bir başka yanı daha var. Enka ile İzdaş'ın dışsatımını yaptıkları malların, bir kuruluşluk bölümü bile kendi üretimleri değildir. Ya, kimindir? Devlet sektörünündür. Özal hükümeti, kamu kesiminin ürettiği malların önemli bir bölü-

Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerindeki bunalım kritik bir aşamaya yükseldi

Bundan kısa bir süre önce, geçtiğimiz yıla ilişkin olarak, Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerine ait resmi istatistikler yayınlandı. Bu resmi veriler, herşeyden önce, Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerindeki bunalımın hızla büyüdüğünü ve bu ilişkilerdeki eşitsizliğin, giderek arttığını gösteriyor. Geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin dışsatımı geriledi, dış ticaret açığı büyüdü ve hemen tüm döviz gelirlerinde önemli düşüşler olurken, dış borç anapara miktarı ile yıllık dış borç yükünde, ciddi artışlar oldu. Bütün bu olumsuz gelişmeler karşısında, şimdi herkes, "yeni bir döviz darboğazı kapının eşiğinde mi?" sorusunu sormaya başladı.

Dış borç miktarı son üç yılda Yüzde 71 arttı

ANAP döneminde dış borçlar katlandı

Merkez Bankası'nın verilerine göre, Türkiye'nin kısa vadeli borçları arasında en yüksek miktarı, yurtdışındaki göçmen işçilerin "döviz mevduat hesapları"nda açtırdıkları paralar oluşturdu. İlgili verilerde, 1986 yılı sonu itibariyle, Türkiye'nin 9 milyar 605 milyon dolarlık kısa vadeli borçlarının, 4 milyar 287 milyon dolarlık bölümünün yabancı bankalara ve geri kalan 5 milyar, 318 milyon dolarlık miktarın ise, yurtdışında çalışan Türkiyeli göçmen işçilere ait olduğu belirtildi.

Merkez Bankası'nın geçtiğimiz günlerde yayınladığı verilere göre, Türkiye'nin dış borçları ANAP hükümeti dönemin kapsayan son üç yıllık sürede yüzde 71 arttı ve dış borç anapara miktarı, 1983 yılında 18 milyar 385 milyon dolar iken, 1986 yılı sonunda 31 milyar 445 milyon dolara yükseldi. Böylece, toplam dış borçların ulusal gelir içindeki payı, 1983 yılı sonunda yüzde 37 iken, 1986 yılı sonunda yüzde 54'e tırmandı.

Ayrıca, ilgili verilere göre, Türkiyeli göçmen işçilerin, başta Merkez Bankası olmak üzere çeşitli bankalarda açtırdıkları döviz mevduat hesaplarındaki para miktarı, son üç yıllık sürede yaklaşık dörde katlandı. Nitekim, Türkiyeli göçmen işçilerin döviz mevduat hesapları yoluyla verdikleri borç miktarı, 1983 yılında 1 milyar 334 milyon dolar iken; bu rakam, 1986 yılı sonunda 5 milyar 318 milyon dolara yükseldi.

çilerin **"döviz mevduat hesapları"**na yatırdıkları paralar oluşturdu. İlgili verilerde, 1986 yılı sonu itibariyle, Türkiye'nin 9 milyar 605 milyon dolarlık kısa vadeli borçlarının 4 milyar 287 milyon dolarlık bölümünün yabancı bankalara ve geri kalan 5 milyar 318 milyon dolarlık miktarının ise, yurtdışında çalışan Türkiyeli göçmen işçilere ait olduğu belirtildi.

1986'nın dış ticaret açığı 3,6 milyar dolar

DIE'nin verilerine göre, bir önceki yıla oranla Türkiye'nin dışsatım miktarı yüzde 6 gerileyerek, 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bilindiği gibi, Özal hükümetinin öngörüsüne göre, Türkiye'nin dışsatımı 1986 yılında 8,8 milyar dolar olarak gerçekleşecekti.

Türkiye'nin dış ticaretinde, en olumsuz yıllardan birisi yaşandı. 1985 yılına oranla, geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin dışsatımı gerilerken, dış ticaret açığı önemli ölçüde arttı. 1986 yılında da, Özal hükümetinin dışsatım ve dışticaret açığı konusunda öngördüğü hedeflerin, büyük oranda gerisinde kalındı.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DIE) yeni açıklanan verilerine göre, 1986 yılında Türkiye'nin dışalımı 11 milyar 105 milyon dolar ve dışsatımı ise, 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti ve böylece, Türkiye'nin dış ticaret açığı, bir önceki yıla oranla yüzde 8 artarak 3 milyar 649 milyon dolara tırmandı. Bilindiği gibi, 1985 yılında, Türkiye'nin dış ticareti 3 milyar 385 milyon dolar açık vermiş ve Özal hükümeti, 1986 yılı programında, dış ticaret açığının 2 milyar 650 milyon dolara çekilmesini öngörmüştü.

DIE'nin dış ticaret istatistiklerine göre, bir önceki yıla oranla, Türkiye'nin dışsatımı 1986'da yüzde 6 gerileyerek 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti ve böylece, hükümetin öngördüğü hedefin büyük miktarda gerisinde kalındı. Bilindiği gibi, 1985 yılında, Türkiye'nin dışsatımı 7 milyar 958 milyon dolar gerçekleşmiş ve hükümet, 1986 yılında dışsatımın 8,8 milyar dolara yükseltilmesini planlamıştı.

DIE'nin verilerine göre, Türki-

"baba" da İzdaş'ın patronu Atilla Yurtçu'nun sırtını sıvazlayıp, tamı tamamına fazladan 55 milyar liralık prim ödemiş.

Olayın, bir başka yanı daha var. Enka ile İzdaş'ın dışsatımını yaptıkları malların, bir kuruluşluk bölümü bile kendi üretimleri değildir. Ya, kimindir? Devlet sektörünündür. Özal hükümeti, kamu kesiminin ürettiği malların önemli bir bölümünün, bu kuruluşlar eliyle dışarıya satışını yasaklamış; ve bunların dışsatımını, Enka, İzdaş ve benzeri holdinglere yaptırmaya başlamıştır. Bunlar, kestirme yoldan köşeyi dönmesinler de, kimler dönsün ki?

Sen hükümet olarak, akıl almaz yöntemlerle, devletin trilyonlarını parababalarına aktar; ve dışsatımcının dövizine yüzde 50 prim öde, sonra da kalk **"Ne yapalım dövize çok ihtiyacımız var"** deyip işin içinden çıkıver.

Bir kere söylemiştik, bir kez daha yineleyelim. Peki ama, dışsatımcınınki döviz de, Türkiyeli göçmen işçilerininki ceviz mi? Yurtdışında çalışan Türkiyeli işçilerin ülkeye gönderdikleri dövizlerin miktarı, her yıl sürekli dışsatımcılarınkinden fazla olmuş; ve bugün, Türkiye'ye değişik kanallardan gelen **"işçi dövizi girişi"**nin yıllık tutarı 3,5 milyar dolara tırmanmıştır.

Kaldı ki, işçilerin ülkeye ve ekonomiye yaptıkları katkılar, elbette işçi dövizi girişleriyle sınırlı değildir. Bir başkasını daha anımsatalım. 1986 yılı sonu itibariyle, işçilerin **"döviz mevduat hesapları"**nda biriken paranın miktarı, tamı tamamına 5 milyar 318 milyon dolardır. Bu hesaplardaki para miktarı, yalnızca 1986 yılında 2 milyar dolar dolayında artış göstermiştir.

Türkiye açısından, bir dış borçlanma türü olan bu hesaplardaki dövizlere ödenen yıllık faiz oranı, yüzde 6 ile yüzde 8'i geçmiyor. O da, zamanında ödenirse. Oysa, Özal hükümeti yabancı bankalardan aldığı dış borçlara, yüzde 18 ile yüzde 20 arasında faiz ödüyor. Emperyalistlerin parası döviz de, işçilerin alınteri ile biriktirdikleri dövizler, ne ola ki?

milyon dolara yükseldi. Böylece, toplam dış borçların ulusal gelir içindeki payı, 1983 yılı sonunda yüzde 37 iken, 1986 yılı sonunda yüzde 54'e tırmandı.

Merkez Bankası'nın verilerine göre, son üç yıllık sürede, Türkiye'nin dış borç anapara miktarında gözlenen artışlar, çok yüksek bir düzeye ulaştı. Örneğin, bir önceki yıllara oranla, Türkiye'nin dışborç anapara miktarı 1984'de 2,9 milyar dolar, 1985 yılında 4,2 milyar dolar ve 1986 yılında da, 5,9 milyar dolar artış gösterdi.

ANAP hükümeti döneminde, Türkiye'nin dış borçlarının yapısında da önemli değişiklikler oldu ve kısa vadeli borçların miktarı yaklaşık üçe katlanarak, 1983 yılında 3 milyar 39 milyon dolar iken, 1986 yılı sonunda 9 milyar 605 milyon dolara tırmandı. Böylece ilgili dönemde, kısa vadeli borçların toplam dış borçlar içindeki payı, yüzde 16'dan yüzde 31'e yükseldi.

Merkez Bankası'nın verilerine göre, Türkiye'nin kısa vadeli borçları arasında en yüksek miktarı, yurtdışındaki Türkiyeli göçmen iş-

miktarının ise, yurtdışında çalışan Türkiyeli göçmen işçilere ait olduğu belirtildi.

Ayrıca, ilgili verilere göre, Türki-

yılında 1 milyar 334 milyon dolar iken; bu rakam, 1986 yılı sonunda 5 milyar 318 milyon dolara yükseldi.

re, 1986 yılında Türkiye'nin dışalımı 11 milyar 105 milyon dolar ve dışsatımı ise, 7 milyar 456 milyon dolar olarak gerçekleşti ve böy-

yon dolar gerçekleşmiş ve hükümet, 1986 yılında dışsatımın 8,8 milyar dolara yükseltilmesini planlamıştı.

DIE'nin verilerine göre, Türkiye'nin dış ticaretinde açık verdiği ülkeler arasında ABD birinci, Japonya ikinci ve Federal Almanya'da, üçüncü sırayı aldı. Geçtiğimiz yıl, Türkiye'nin ABD ile dış ticareti 628 milyon dolar, Japonya ile 583 milyon dolar ve Federal Almanya ile ise, 328 milyon dolar açık verdi.

Türkiye'nin dış ticaret ilişkilerinde de, Federal Almanya birinci, ABD ikinci ve İtalya üçüncü sırada yeraldı. DIE'nin dış ticaret istatistiklerine göre, 1986 yılında, Türkiye'nin 18,6 milyar dolarlık toplam dış ticaret miktarının (dışalım ve dışsatım toplamı) 3,2 milyar dolarlık bölümünü Federal Almanya, 1,7 milyar dolarlık bölümünü ABD ve 1,5 milyar dolarlık bölümünü de İtalya ile yapılan dış ticaret oluşturdu.

Ödemeler dengesi açığı 1,5 milyar dolar

Türkiye'nin dış ödemeler dengesi açığı; yani, döviz gelirleri ile giderleri arasındaki açık (alınan ve ödenen dış borçlar dahil), bir önceki yıla oranla ikiye katlanarak, 1986 yılında 1 milyar 519 milyon dolara ulaştı. Bilindiği gibi, 1985 yılında, Türkiye'nin dış ödemeler dengesi 750 milyon dolar açık vermiş ve 1986 yılı programında, ödemeler dengesi açığının 700 milyon dolara indirileceği öngörülmüştü.

Türkiye'nin dış ödemeler dengesi açığının büyümesine, dışsatım miktarındaki düşüşün yanısıra, turizm geliri ile işçi dövizi girişlerindeki gerilemeler ve dış borç anapara ile faiz ödemelerinde gözlenen artışlar neden oldu. Nitekim, dış ödemeler dengesi tablosuna göre, bir önceki yıla oranla, 1986 yılında işçi dövizi girişlerinde yüzde 5 ve turizm gelirlerinde ise, yüzde 9 dolayında gerileme gözlendi. Buna karşılık, bir önceki yıla oranla, 1986 yılında Türkiye'nin dış borç ödemeleri yüzde 43 artarak 4 milyar 300 milyon dolara ulaştı.

Dış ödemeler dengesindeki açığın büyümesine paralel olarak, işadamları ve uzmanlar, Türkiye'de döviz sıkıntısının başladığını belirterek, yeni bir döviz darboğazına girilebileceği endişesi içinde olduklarını söylediler. İstanbul İktisat Fakültesi öğretim görevlisi Prof. Feridun Ergin yaptığı açıklamada, dış borç faiz ödemelerinin yıldan yıla arttığını ve bu durumun, Türkiye'nin döviz açıklarının büyümesine neden olduğunu belirterek, **"borçların anapara ödemelerini ve döviz açığını, ancak yeni kredilerle karşılamak mümkündür. Yeterli miktarda yeni kredi temin edilemezse, ekonominin döviz darboğazına girmesi kaçınılmazdır"** dedi.

HERGÜN..

...DAHA..

...İYİYE..

Şirket kurtarma tasarısı yasalaştı

Kamuoyunda **"şirket kurtarma"** yasası olarak anılan, **"Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler"** adlı tasarı, bütün muhalefet partilerinin engellemelerine ve karşı çıkmalarına rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) ANAP oylarıyla kabul edilerek yasalaştı.

TBMM'den geçerek yürürlüğe giren yasa uyarınca, değişik yöntemlerle **"batık"** veya bankalara borçlarını ödeyemeyen **"güç durumdaki"** şirketler kurtarılabilecek ve ancak, kurtarma operasyonu Başbakan Özal'ın **"olur"**'yla yapılabilecek. İlgili yasaya göre, kurtarılacak şirketlerin, sigorta ve vergi borçları ile banka borçları, faizsiz olarak beş yıl ertelenecek.

Şirket kurtarma yasasında, bunların yanısıra, **"batık"** ya da **"zor durumda"**ki şirketlerin kurtarılması için başka yöntemler de öngörüldü ve bunların alacaklı bankalar ile kişi ve kuruluşlara ortak edilmesi ilkesi getirildi.

Dışsatımcılara yeni teşvik önlemleri

Özal hükümeti tarafından, dışsatımcı holdingler için yeni bir teşvik paketi hazırlandı ve buna gerekçe olarak, dışsatımda ortaya çıkan gerilemeler gösterildi. Basına yapılan açıklamaya göre, dışsatımcılar için öngörülen yeni teşvik tedbirleri dört ana başlıkta toplandı ve bunların ilkini, dışsatım kredi faiz oranlarının düşürülmesi önlemi oluşturdu. Yapılan açıklamada, dışsatımcı holdinglere verilen kredilerden alınan yıllık faiz oranının, yüzde 35'den yüzde 20'ye indirileceği belirtildi.

Ayrıca, yeni açılan dışsatımı teşvik paketine göre, dışsatım miktarının yarısı kadar olan kredi miktarı, 30 puan artırılarak yüzde 80'e çıkartılacak. Üçüncü olarak, dışsatım kredisini geri ödeme süresi, 6 aydan 1 yıla yükseltilecek. Dördüncü olarak, dışsatım alanında faaliyet gösteren kuruluşlara, daha ucuz fiyatla elektrik verilecek.

Jet zenginlere ilişkin araştırma isteği kabul görmedi

Sosyalist Halkçı Parti (SHP) tarafından, ANAP döneminde köşeyi dönen ve jet zenginler olarak anılan kişiler hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verilen kovuşturma ve araştırma önergesi, ANAP oylarıyla reddedildi. SHP'nin önergesinde, **"24 Ocak kararlarından sonra hızla zenginleşen ve zenginlikleri kamuoyunda kuşku ile karşılanan kişilerin olduğu"** belirtilerek, **"üretici olmayan sermaye kesiminin son yıllarda akıllara durgunluk verecek kadar büyümesi, bu arada başbakanın yakın çevresinin ihya olması kafalarda soru işaretleri oluşturmuştur"** denildi.

SHP'nin önergesinde, **"Başbakan Özal'ın kardeşi Korkut Özal'ın, üç yıl gibi çok kısa bir süre içerisinde, şaşılası bir hızla gelişmesi, milyonlarla değil milyarlarla ifade edilen maddi bir güce ulaşması sadece bir örnektir"** denilerek özetle şu görüşlere yer verildi:

"Dünyanın ve ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda, bir hiçten hareketle, bu denli kısa sürede böylesi görkemli bir zenginliğe ulaşan bir kimsenin başbakanın kardeşi olması, doğal olarak kamuoyunda kuşkuları da beraberinde getirmektedir. Bu kuşkular, hükümet politikasında düğümlenmektedir. Söz konusu kişinin ANAP çevreleriyle ve bu arada, özellikle de ANAP İstanbul İl Başkanı ile çok sıkı işbirliği içinde olması, kuşkuları daha da yoğunlaştırmaktadır. Köşeyi dönme örnekleri ile iktidar ve hükümet üyeleri arasında, ne tür ilişkiler vardır?"

Avrupa'daki müttefikleri orta menzilli füzelerden kurtulmak isterken...

ABD yeni engeller peşinde

Sovyetler Birliği'nin Batı Avrupa'daki ABD ve Sovyet orta menzilli nükleer füzelerinin tamamen kaldırılması yönündeki önerisinin yolaçtığı tartışmalar ve tepkiler geçtiğimiz hafta içinde de sürdü. ABD Devlet Başkanı Reagan'ın Sovyetler Birliği'nin önerisini genel olarak olumlu karşılayıp, Cenevre'de iki ülkenin heyetleri arasında süren silahsızlanma görüşmelerine bu konuda bir taslak sunmasına, Batı Avrupa devletlerinin tepkilerinin de genelde olumlu olmasına rağmen gelişmeler, uygulamada önemli engeller ve sorunlar çıkabileceğine işaret ediyor.

Batı Avrupa'da ve ABD'de silahlanmadan yana çevreler daha şimdiden füzelerin sökülüp sökülmediğinin kontrolü konusunda bazı ayrıntıları gündeme getirerek anlaşmanın kısa sürede bağlanmasının önüne geçmek istiyorlar. Yine bu çevreler, böyle bir anlaşma çerçevesine kısa menzilli füzelerin ve konvansiyonel silahların da alınması gerektiğini söylüyorlar ki, bu da orta menzilli füzeler konusunda biran önce bir anlaşmaya varılmasını engelleyecektir. Geçtiğimiz günlerde istifa eden ABD Savunma Bakanı yardımcılarından **Perle** de, bu anlaşmanın yapılmasının 6-8 ay sürebileceğini, sabırlı olunması gerektiğini söyleyerek, esasında bu çevrelerin eğilimini ortaya koymuş durumda...

Orta menzilli füzeler konusundaki anlaşmanın kısa menzilli nükleer sistemler ve geleneksel silahlarla birlikte düşünülmesi gerektiğini savunan, bu alanlarda bir indirim yapılmaksızın Batı Avrupa'dan Cruise ve Pershing 2'lerin kaldırılmasına karşı çıkanlardan biri de NATO Komutanı **Rogers. Rogers**'ın bu görüşü ABD'de ve Batı Avrupa'da bazı politikacılar tarafından da savunuluyor.

Oysa Sovyetler Birliği, orta menzilli füzeler konusunda bağlanacak bir anlaşmanın ardından, Federal Almanya'da ve Çekoslovakya'da konumlandırılmış olan kısa menzilli taktik füzelerini geri çekmeye hazır olduğunu da açıklamış durumda. Bunun yanısıra, Sovyet silahsızlanma uzmanı Karpow tarafından yapılan açıklamaya göre Varşova Paktı ülkeleri Avrupa'daki geleneksel silahların yoğun ve hızlı bir biçimde azaltılması konusunu NATO ülkeleriyle görüşmeye hazırlar.

Buna karşılık ABD'nin bir taraftan orta menzilli füzelerin ortadan kaldırılması görüşünü desteklerken, diğer taraftan da Batı Avrupa'daki geleneksel silah gücünü arttırmayı hedeflediği de bir gerçek. Savunma Bakanı yardımcılarından **Perle**'nin, istifası öncesinde yaptığı açıklamaya göre ABD, 1988'den itibaren Batı Avrupa'da Cruise füzelerindeki 326 binlik ekibini 2500 asker daha arttırmayı planlıyor.

Öte yandan Batı Avrupa ülkelerinde Sovyet önerilerine karşı ortak bir tavır geliştirme yönünde çabalar da gözleniyor. Geçtiğimiz günlerde Ortak Pazar Komisyonu Başkanı **Jacques Delors**, Ortak Pazar'ın devlet ve hükümet başkanlarının yeni Sovyet önerilerini görüşmek, ve füzelere ilişkin ortak bir yanıt formüle edebilmek için biraraya gelmelerini önerdi.

Aynı günlerde **H.Kohl**, DDR Devlet Başkanı **Honecker**'in Sovyet önerilerini birlikte destekleme konusunda kendisine yazdığı mektubu sözlü olarak yanıtladı. Yanıtında, **Honecker**'in iki hükümet arasında bu konuda görüşmeler yapılması yönündeki teklifini onayladı.

Önümüzdeki günlerde orta menzilli füzeler konusundaki tartışmalar yoğunlaşırken, Batı Avrupa'dan orta menzilli füzelerin sökülmesi Oster marşlarının da ana belgilerinden birini oluşturacak.

Avrupa halklarının çoğunluğu ölüm füzelerinden kurtulmak istiyor.

TEPKİLER...TEPKİLER...TEPKİLER...TEPKİLER...TEPKİLER...TEPKİLER...TEPKİ

David Owen
(İngiltere Sosyal Demokrat Partisi lideri)

Orta menzilli nükleer sistemlere ilişkin bir anlaşmanın imzalanmasını gerçekdışı kontrol talepleri, ya da geleneksel silahlar alanında bir indirim veya kimyasal silahlara bağlayarak engellemek isteyen NATO generalleri hata yapıyorlar. Biz Avrupalılar ABD'ye, sıfır çözümü ve Reykjavik'deki gelişmeyi kabul ettiğimizi söylemeliyiz. Şimdi, en kısa zamanda birşeyler yapılmalıdır. NATO ve Batı savunması için bir önemli kazanç da Sovyetler Birliği'nin Fransa ve Ingiltere'nin nükleer silah sahibi ayrı devletler olduğunu kabul etmiş olmasıdır.

Berndt Scowcroft
(1975-77'de ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı)

Öneriye fazla değer biçmiyorum. Sıfır çözüm hiçbir zaman NATO'nun çıkarlarına uygun değildir. Bizim Batı Avrupa'da nükleer silahlarda ısrarımız geleneksel silahlardaki dengesizlikten ötürüdür.

Mient Jan Faber
(Hollanda Kiliselerarası Barış Konseyi Genel Sekreteri)

Gorbaçov'un önerisi ve **Reagan**'ın buna olumlu tepki göstermiş oluşu memnuniyet vericidir. Şimdi beklentim birkaç ay içinde bir anlaşmaya varılabilmesidir. Stratejik füzeler konusunda bir çözüme varma sorununun SDI meselesinden ayrılması gerektiği kanısındayım. Eğer stratejik nükleer güçler önemli miktarda azaltılırsa, SDI'ya olan gereksinim de azalacak ve ABD Kongresi bu projeye büyük fonlar yatırmakta tereddüt gösterecektir. Bu gelişmelerde barış hareketinin rolünü değerlendirecek olursak, herhalde bunu kimin başardığını sormak mantıksız olacaktır. Önemli olan şimdi gerçekten yeni ve belki de mucizelerin beklenebileceği bir döneme girmemiz...

Bärbel Rust
Yeşiller'in parlamento sözcüsü

"Böyle bir anlaşma bu uğursuz silahlanma yarışından bir parça uzaklaşmak açısından son derece önemlidir. Federal hükümetin görevi, yerleştirilmiş olan Pershing 2 füzelerinin kaldırılması ve tüm atom füzelerinin Avrupa'dan sökülmesi için harekete geçmektir. Daha sonra bu füzelerin bir kısmının imha edilmesi diğer bir kısmının da başka bir yerde yerleştirilmesi konusunda tartışılabilir. Benim tercihim bu füzelerin tümden imha edilmesidir. Biz atom silahlarından arındırılmış bir Avrupa istiyoruz."

Helmut Schmidt
(SPD - Federal Almanya)

Bu konuda Amerikalıların Batı Avrupalı müttefikleriyle ayrıntılı olarak görüşeceklerini umut ediyorum. ABD, sıfır çözüme bağlı kalmalıdır. Ancak, NATO da Sovyetler Birliği'nin SS-20'lerin yanısıra pekçok kısa menzilli sistem yerleştirdiğini akılda tutmalıdır. Bu durum 1979'da öngörülmemişti. Şimdi ise orta menzilli sistemlerde bir anlaşmaya varabilmek için kısa menzilli sistemlerde ortak bir tavana varmak gerekebilir.

Charles Hernu
(1981-85'de Fransa Savunma Bakanı)

Amerikalıların bizim de tavsiyemizi sormaları yerinde olur, ancak ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki herhangi bir tartışmada bizim güçlerimiz yeralmamaktadır. İttifakın Avrupa kanadını yıkan hiçbir anlaşma kabul edilemez. Olanaklar elverdiği oranda ortak bir Avrupa, ve mümkün olduğu oranda ortak bir Fransa-Almanya konumumuz olmalıdır.

Sovyetler kısa menzilli füzelerin de imhasını istiyor

Avrupa'da yerleştirilmiş olan orta menzilli Amerikan ve Sovyet füzelerinin imha edilmesine yönelik tavrını eleştirerek, orta menzilli füzeler hakkında yapılacak bir anlaşmada yeni bir silahlanmanın yasal-

Pakistan: Asya'da NATO'nun Güney Kanadı'nın bir uzantısı mı?

Sovyetler kısa menzilli füzelerin de imhasını istiyor

Avrupa'da yerleştirilmiş olan orta menzilli Amerikan ve Sovyet füzelerinin imha edilmesine yönelik görüşmelerde ABD ve kimi müttefiklerinin kısa menzilli füzeleri bir engel olarak göstermesi üzerine, Sovyetler bu silah sisteminin de tümden imha edilmesinden yana olduklarını tekrarladılar.

Sovyet Dışişleri Bakanlığı'nın silahsızlanma uzmanı **Karpov**'un 31 Mart salı günü yaptığı bir açıklamada Sovyetler Birliği'nin menzili 1000 kilometreye kadar olan kısa menzilli nükleer füzelerin topyekün imha edilmesini istediklerini ve hükümetinin bu konuda en kısa zamanda ayrıntılı bir öneri yapacağını açıkladı.

Dünya çapında büyük ilgi gören orta menzilli atom füzelerinin Avrupa'dan kaldırılmasına yönelik Sovyet önerisine karşı, başlangıçta denetimin zor olduğu şeklinde bir engel getiren **ABD**, şimdi de Avrupa'daki **orta menzilli füzelerini kısa menzilli füzelere dönüştüreceğini** belirterek bu konuda bir anlaşmanın yapılmasını engellemeye çalışıyor. **Karpov** ise ABD'nin bu tavrını eleştirerek, orta menzilli füzeler hakkında yapılacak bir anlaşmada yeni bir silahlanmanın yasallaşmasının değil, silahsızlanmanın belgelenmesi gerektiğinin altını çizdi.

ABD, İngiltere, Federal Almanya ve Fransa'daki militarist çevreler orta menzilli atom silahları alanındaki olası bir anlaşmayı engellemeye çalışırken **Varşova Antlaşması**'na bağlı **Demokratik Alman Cumhuriyeti** (DDR) ve **Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti** ortak bir girişimde bulunarak Avrupa'da atom silahlarından arındırılmış bir koridorun oluşması için çağrı yaptılar. Bu ülkelerin komünist partileri **Sosyalist Birlik Partisi** ve **Çekoslovakya Komünist Partisi**, Federal Almanya'nın sosyaldemokrat partisi **SPD**, ile bu doğrultuda ortak bir çalışma başlattılar.

Ortak Pazar ülkeleri dışişleri bakanları da 4-5 Nisanda Kuzey Belçika'da resmi olmayan bir toplantıda yaptıkları bir ortak kominikede Avrupa'daki tüm orta menzilli ABD ve Sovyet füzelerinin yokedilmesini istediler.

Yunanistan'da üsler konusunda ABD baskısı

Geçtiğimiz günlerde, Yunanistan ile Türkiye arasındaki gerginlik sırasında arka plana kaymış gibi görünse de, bugün ABD ve NATO ülkeleriyle Yunanistan'ın ilişkilerinde en yakıcı sorun Yunanistan'daki ABD üslerinin geleceğidir. Doğu Akdeniz'deki askersel çıkarları açısından ABD açısından yaşamsal öneme sahip olan bu üsler, Yunan halkının çoğunluğu tarafından saldırganlık kaleleri olarak değerlendirilmekte ve protesto edilmektedir.

Halkın çoğunluğunun üslerin kapatılmasından yana tavır alması, PASOK'un seçim programında bu talebin yeralmasına yol açmış ve bir anlamda 1981'de Papandreu'yu zafere götüren nedenlerden biri olmuştur. Daha sonra ise hükümet, 1988'e dek ABD ile yeni bir anlaşmaya varılmazsa, üslerin kapatılacağı konusunda karara varmıştır.

Şimdi ise bir taraftan Yunanistan'da üslere karşı protestolar yükselirken, bir taraftan da ABD sık sık Atina'ya gönderdiği yetkililer kanalıyla Papandreu hükümetini çeşitli biçimlerde etkilemeye çalışmaktadır. ABD ve NATO yetkilileri, Yunanistan'ın içinde bulunduğu zor ekonomik koşullardan yararlanmaya, askersel ve ekonomik yardımları baskı aracı olarak kullanmaya çalışırlarken, Papandreu yönetiminin de Türkiye ile ilişkilerinde ABD'nin ağırlık koyması için üsleri pazarlık unsuru yapması tabloyu büsbütün karmaşıklaştırmış, Washington'un yeni manevralarına ortam yaratılmıştır.

Londra'da çıkan **"The Financial Times"** gazetesinin bildirdiğine göre, ABD yönetimi 1989 mali yılı tartışmalarının sona ereceği 1987 yazına dek Yunanistan'la üsler pazarlığını kesinleştirmeyi hedeflemektedir. Reagan yönetimi, üslerin kapatılmaması için bütçeye milyonlarca dolarlık bir program eklemeyi de göze almıştır.

ABD Papandreu'yu sıkıştırıyor.

Pakistan: Asya'da NATO'nun Güney Kanadı'nın bir uzantısı mı?

Son birkaç aydır Pakistan nükleer silah üretimine ilişkin olarak bir kez daha dünya kamuoyunun dikkatini yoğun bir biçimde çekmeye başladı. Ocak ayında, Pakistan nükleer araştırma programının yöneticisi **Abdül Kadir Khan**'ın **"Pakistan artık nükleer eşiğe vardı"** açıklamasının ardından, mart ayı sonuna doğru devlet başkanı **Ziya-ül Hak** da **TIME** dergisi muhabirinin kendisiyle bu konuda yaptığı mülakatta, Pakistan'ın artık bu alanda gerekli teknolojiye sahip olduğunu ve istediği zaman nükleer bombayı yapabileceğini söylüyordu. Gerek **Ziya-ül Hak**, gerekse diğer yetkililer Pakistan'ın bomba yapmayı planladığını reddetmekte ve yalnızca barışçıl bir nükleer programa sahip olduğunu söylemekte idiler ama, başlıca nükleer araştırma merkezi Kahuta'yı kimsenin ziyaret etmesine de izin verilmiyordu...

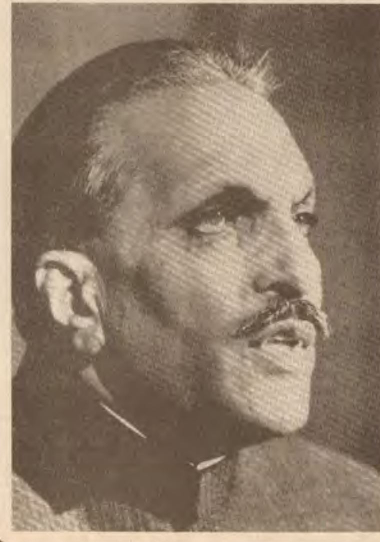
Yetkililerin belirsiz, netlikten uzak açıklamaları, ABD Kongresinde de bazı tartışmalara ve kimi parlamenterlerin **"Pakistan nükleer kapasiteye sahip ise biz onu hala askersel olarak destekleyecek miyiz?"** gibi sorularına yolaçmış durumda. Ancak, **"Ben bundan kaygılanmıyorum, sanıyorum ki Amerikalı senatörler, parlamenterler Pakistan'ın nükleer programından çok, kendi yüksek ulusal çıkarlarını dikkate alacaklardır"** diyen Ziya-ül Hak'ı bu tartışmalar hiç de endişelendirmiyor.

Ziya Ül Hak'a protesto gösterilerinden bir görüntü.

Gerçekten de Pakistan, özellikle İran'da Şah rejiminin sona ermesinden sonra ABD'nin bu yöredeki başlıca kalesi olmuş durumda. Hele, 19 ülkedeki ABD Çevik Güçleri'nin koordinasyonunu sağlayan Merkezi Komutanlık, **Centcom**'un kurulmasıyla Pakistan'ın önemi daha da arttı. Pakistan'ın toprakları bugün, Çevik Güçlerin, Hint Okyanusundaki ve Pasifik'teki ABD üslerinden Basra'ya transfer edilmesinde kullanılıyor. Ayrıca, Pakistan, Afgan gerillalarına ABD'den ve diğer Batı ülkelerinden gelen askeri ve ekonomik yardımın geçtiği bir ülke olması nedeniyle stratejik bir önem taşıyor.

Öte yanda Sovyet toprakları da Pakistan hava üslerinin menzili içinde yeralıyor. Bu anlamda Batı ülkelerinin Pakistan'ı Asya'da NATO'nun Güney Kanadı'nın bir uzantısı haline getirmeye çalıştıkları söylenebilir.

Batı desteğiyle olağanüstü silahlanma

Bu arada ABD Kongresinde Pakistan'a 4 milyar doları aşan askersel ve ekonomik yardım yapılması gündemde. Şimdiye kadar Pakistan'a sevkedilmiş silahların yanısıra ABD ekipleri tarafından kullanılan, AWACS uyarı sistemleri taşıyan yeni casus uçakları ve 200 adet en son model M-1 tanklarının verilmesi sözkonusu...

Bir Hint ajansının verdiği bilgilere göre yalnızca düz arazide kullanılmaları mümkün olan M-1'lerin Hindistan'a karşı kullanılması düşünülüyor. Bu bölgedeki en yeni tip savaş araçlarından olan bu tanklar, lazer hedefleme sistemine sahip ve tahrip güçleri yaklaşık % 100.

Son 25 yıl içinde iki kez ABD silahlarını Hindistan'a karşı kullanmış olan Pakistan, şimdi de özellikle Hindistan'a karşı kullanılmaya uygun saldırı silahları satın alıyor. Bir taraftan da Afganistan ve Hindistan sınırında yeni hava üsleri kuruyor, ya da varolanı modernleştiriyor. Yeni limanlar, alt-yapı tesisleri, silahmalzeme depoları inşa ediliyor. Bütün bunlar ise ABD ve diğer Batı ülkelerinin yardımlarıyla yapılıyor.

Öte yandan atom bombası üretiminde de Pakistan'ın, Batılı dostlarından önemli miktarda yardım aldığı, elektronik malzemenin ABD'den, diğer gerekli malzemelerin de Hollanda, Federal Almanya, Fransa, Belçika, İngiltere, İtalya ve diğer bazı Batı ülkelerinden sağlandığı bir gerçek. Nükleer programının yanısıra Pakistan, kimyasal silahların üretimini de Batılı ülkelerin yardımıyla gerçekleştiriyor.

Pakistan'ın yoğun askersel harcama ve yatırımları ülkenin ekonomik güçlüklerine karşın ve onları daha da arttırma pahasına sürdürülüyor. Ülkede askersel harcamalar yıllık bütçenin yarısını, dış borçlar ile birlikte düşünüldüğünde dörtte üçünü oluşturuyor. Dış borçlar 13 milyar dolara varmış durumda. Ülkeye önemli miktarda yabancı sermaye girerken, tütekim maddelerinin fiyatları yılda ortalama % 30 artıyor.

Bulgar çocuklarınca çizilen 283 resim, uluslararası yarışmalarda ödüller kazandı

Bulgaristan'ın ilk çocuk sanat galerisi

"Amacım, çocuklar için sevinç yaratmak, daha iyi olmalarında, yeteneklerini özgürce geliştirmelerinde onlara yardımcı olmaktır". Hayatının 25 yılını çocukların güzel sanatlar dalındaki çalışmalarına adayan **Georgi Ananiev,** kendisi hakkında böyle diyor. Kendisiyle sohbet ederken, dinamik günlük yaşantılarımızda hâlâ hayat, sanat ve gerçekler konusundaki görüşlerini katışıksız koruyarak çevresindeki insanlara aktarma yeteneğine sahip insanların varolduğunu anlıyorum. **"Üç çocuk babasıyım, diyor Georgi Ananiev. Ama yüzlerce evladım var. Ve her çocuk ayrı bir sevinç kaynağıdır benim için. Ben de çocuklar önünde, sanatı algılama ve sanat yaratma yeteneğinin o yinelenmez kapıcıklarından birini açarken, onları daha da mutlu kılmak isterdim. Bunu başarmak, benim için de ayrı bir mutluluk olacaktı..."**

Pleven ilinin Trıstenik köyünde edebiyat ve resim öğretmeni Georgi Ananiev, köy okulu katında bir resim derneği örgütledi. Gayesi, seksen öğrencisinin, resimin doğuşunu daha iyi algılamasını, güzellik dünyasına girmesini sağlamaktı. Aradan çok geçmeden Pleven yöresinin pek farkına varılmamış bir **"yetenekler bucağı"** olduğunu anlayacaktı. Her çocuğun kendisinde katışıksız bir güzellik duygusu taşıdığına inanan köy öğretmeni, ana-babaların güvensizliğini de, **"boşuna zaman harcama"** yanılgısını da ve en önemlisi ders dışı uğraşların küçümsenmesi alışkanlığını da aşacaktı. Zamanla o psikolojik engel yavaş yavaş ortadan kalkacak ve seçkin ressamlar çocuklara ilgi göstermeye başlayacaktı ve böylece de Bulgaristan'da ilk Çocuk Sanat Galerisi'nin oluşturulmasına gidilecekti. O zaman yıllardan 1965'ti. Çocukların çizdiği resimler birbirinden güzeldi. Ve o ana değin, hiçbir yerden destek görmeyen, bu soylu girişimin öncüsü ve savunucusu köy öğretmeni, temelin artık atıldığını anladı. Köyde yaşayan öğretmen, kendini bütünüyle, Trıstenik köyü Resim Derneği'nin sanat yönetmeni olarak pedagojik çalışmalara adadı.

Birkaç yıl sonra, 1970 yılında Resim Derneği'ne katılan çocukların ilk uluslararası etkinlikleri de başladı. **"Dünyada bildiğimiz bütün yarışmalara katılıyoruz"** diyor öğretmen şimdi. **"Katıldığımız her yerde, resimlerimiz mutlaka başarılı oluyor. Artık 283 ödülümüz var. Ödüllerimizi Trıstenik köyünün Çocuk Resim Sanatı Müzesi'nde koruyoruz".** İşte böyle Trıstenik köyünün Resim Derneği zamanla, çocukların erken çağda estetik eğitimine, güzellikler dünyasına uzanmalarına ilişkin o genel halk hareketinin temel atıcısı olacaktı...

Herşeye rağmen, Bulgar çocuklarının bu başarılarının **"sırrı"** nerdedir? Bir köyün okulunda resim öğretmeni olan Georgi Ananiev, çocukların verimli arayışlarını ve estetik çözümlerini yorulmaksızın desteklemeyi nasıl başarıyor? Yanıtı, içtenlikli ve biraz da beklemediğimiz bir yanıt: **"Benim için, çocukların yarattığı resimlerin en değerli yönü, bu resimlerin, yaşlıların, genel takdir bulmuş güzellik ve çirkinlik ölçüleriyle kurallaştırılmış estetik görüşlerinden temelden farklanmasındadır. Çocukların gerçekliği en beklenmedik renkler ve belirsiz şekillerle yansıtarak** "çarpıtması"**, en çekicidir. Bundan dolayı ben, öğrencilerime hiçbir zaman** "bugün şu konuda resim yapacağız" **demiyorum. Onları, ilgilerini çekmiş birşeyleri seyretmeye götürüyorum yalnız. Neyi, ne zaman ve nasıl resmedeceklerini onlara bırakıyorum. Idenin beyaz kağıt üzerinde** "doğuşu" **sürecine asla karışmıyorum. Yalnız son aşamada, çocuğun** "konsepti" **belirginlik kazanıp kağıda yansıdığı zaman bazı tavsiyelerde bulunuyorum. Ve o kadar..."**

Tokyo ve Don ırmağı kıyısındaki Rostov kentinde düzenlenen sergiler, Almanya Demokratik Cumhuriyeti ve Çekoslovakya'da kazanılan ilk ödüller, Hindistan Cumhurbaşkanı'nın Özel Ödülü, **"ilk öğretmen"** Georgi Ananiev'in dolaysız yönetiminde, yalnız Pleven yöresinde sayıları artık 49 olan yeni yeni resim derneklerinin oluşturulması vb. gibi etkinlikler, ressam çocukların ve sanat yönetmenlerinin zengin mesleksel biyografisinin yalnız bazı genel yönlerini oluşturuyor.

Trıstenik köyü Resim Derneği 1984 yılından beri **"Küçük Assamble"** denilen assamblenin girişimcisi ve örgütçüsüdür. Bu etkinliğe Don ırmağı kıyısındaki Rostov kenti, Pilzen ve Braila kentlerinden çocuklar katılıyor. Bu etkinlik çerçevesinde çocuklar tarafından çizilmiş resimler bayramıyla birlikte, katılanlar arasında deneyim değişimi de düzenlenir. 1986 yılının haziran ayında yapılan **"Barış ve Dostluk Adına"** konulu ikinci resim sanatı etkinliği, bu Resim Derneği'ni **"Barış Bayrağı"** hareketinin esas öğesi olarak kabul etti. Bulgaristan'da çocuk güzel sanat derneklerinin ulusal gösterisi de yapıldı.

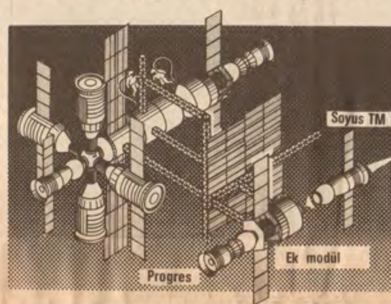
Ama bütün girişimlerin temel amacı değişmez kalıyor. Ve bu amaç, çocuklara gerçek bayramlar yaşatmakta, yaşlılarla renklerin ve imgelemin diliyle temasta bulunma olanağı ve koşulları yaratmakta ifade buluyor.

MIR - uzay araştırmalarında yeni bir aşama

Sovyetler'in geçen yıl uzaya yolladıkları MIR istasyonu, içinde **sürekli** insan bulunan uzay istasyonları çağını başlatmış bulunuyor. Şimdiye kadar uzay istasyonlarının mürettebatları ancak sınırlı bir süre istasyonda kalabiliyor, bu sürenin dışında uzay istasyonları boş duruyordu. Bugüne kadar kullanılmakta olan **"SALUT"** tipi istasyonlardan çok daha büyük olan MIR ise altı bilim adamının sürekli uzayda yaşayıp çalışmasını mümkün kılıyor.

Sovyet uzay istasyonları yerden uzaya teker teker fırlatılan değişik türden (görevlerine göre) birimlerin (bu birimlere **"modul"** deniyor) bir araya getirilmesiyle kuruluyor. Şu anda uzayda bulunan MIR istasyonu temel birim rolü oynuyor bunları yeryüzünde istenilen arılıkta üretmek mümkün değil. Oysa örneğin bilgisayar teknolojisinde, süper hızlı **"çip"**ler yapabilmek için, içinde tek bir yabancı atom bulunmayan kristaller üretmek gerekiyor. Uzayda yerçekimi olmadığından, üretilen maddelerin herhangi bir kaba değmeden (dolayısıyla **"kirlenmeden"**) durması mümkün. Böylece bir kaç yıl sonra uzay istasyonlarında süper arılıkta metal alaşımları, kristaller, ilaçlar endüstriyel çapta üretilmeye başlanacak. Deneme üretimleri bugünden yapılıyor.

Sovyet bilim adamları MIR tipi istasyonların bilimsel araştırma ve üretim kapasitesinin SALUT tipi istasyonların on misli olduğunu

MIR istasyonu yeni yeni birimle-

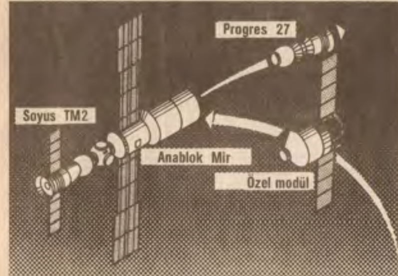
uzaya teker teker fırlatılan değişik türden (görevlerine göre) birimlerin (bu birimlere **"modul"** deniyor) bir araya getirilmesiyle kuruluyor. Şu anda uzayda bulunan MIR istasyonu temel birim rolü oynuyor ve diğer birimler buna takılıyor. SALUT tipi temel birimlere ancak iki tane ek birim eklenebiliyordu. MIR istasyonunun özelliği, ön tarafına beş, arka tarafında ise peş peşe iki birimin ilave edilebilmesi ve böylece toplam kütlesi 150 ton olan altı kişilik bir istasyonun kurulabilmesi.

Uzay istasyonları artık yalnızca bilimsel araştırmalar için değil, üretim için de kullanılıyor. Çok **"temiz"** olması gereken, fakat içinde bulunduğu kabın duvarlarına değdiği anda bir takım yabancı unsurlar bulaşan maddeler var ki, bugünden yapılıyor.

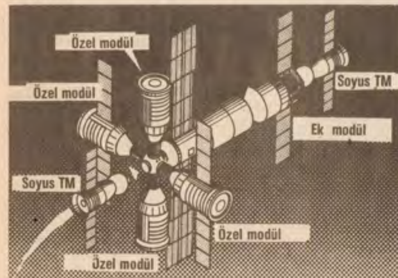
Sovyet bilim adamları MIR tipi istasyonların bilimsel araştırma ve üretim kapasitesinin SALUT tipi istasyonların on misli olduğunu belirtiyorlar.

MIR'in temel biriminin teknik özellikleri

Kütlesi: 21 ton
Uzunluğu: 13,13 m
Çapı: 4,2 m
Elektrik üretimi: 9 kW
Uçuş yüksekliği: 300-400 km

MIR istasyonunun şu andaki durumu. Soyus TM 2 ile kozmonot Romanenko ve Lavyekin MIR'e uçtular. Progres 27 yük taşımak için kullanılıyor ve yükleme-boşaltma işleminden sonra istasyondan ayrılıyor. Astronomik araştırma birimi "Quant" ise istasyona yaklaşıyor.

İstasyonun birinci bölümünün tam kurulmuş hali. MIR temel birimine altı birim takılmış. Bir yedinci araç (Soyus TM tipinden) istasyona yeni kozmonotları getiriyor.

Progres

Ek modül

MIR istasyonu yeni yeni birimlerin eklenmesiyle büyütülebiliyor. Temel birim olan MIR'e ilave edilebilen altı ek birim takıldıktan sonra metal taşıyıcılarla yeni bir temel birimin bağlanması ve buna da yeniden altı tane ek birimin takılması planlanıyor. Resimde görülen kanat biçimindeki levhalar güneş ışınlarından elektrik üretilmesini sağlayan kristalleri taşıyor. Böylece kütlesi 150 ton olan MIR istasyonunun 300 tonluk bir kütleye ulaşması mümkün.

Röntgen astronomlarının gözü MIR'de

31 Mart salı günü Sovyetler Birliği **"Quant"** isimli bir astronomik araştırma birimini uzaya fırlattı. 11 ton ağırlığında, 5,8 m. uzunluğunda ve 4,5 m. çapında olan bu birim otomatik idare sisteminin kumandasında uçarak 5 Nisan günü bir yıldır uzayda bulunan MIR istasyonuna bağlanacaktı. Ancak MIR'e 200 m kadar yaklaşan **"Quant"**ın bağlanma manevrası bu modülün otomatik idare sisteminde çıkan bir arıza yüzünden durduruldu. Gazetemiz baskıya verilirken uçuş idare merkezi bu durumda ne gibi bir önlem alınacağına karar vermek üzere eldeki bilgileri değerlendiriyordu.

"Quant" birimi Sovyetler, Federal Almanya, İsviçre, Hollanda ve Ingiltere'den astrofizikçilerin birlikte hazırladıkları bir program çerçevesinde araştırmalar yapacak ve özellikle uzaydan gelen **röntgen ışınlarını** gözleyerek nötron yıldızlarını, **"kara delik"**leri ve aktif galaksileri inceleyecek. **"Quant"**ta röntgen teleskoplarının yanısıra bir de ultraviole ışınları gözleyen teleskop da var.

Uzaydan gelen röntgen ışınları dünyanın çevresini kaplayan kalın hava tabakasını aşıp yeryüzüne kadar ulaşamadığından röntgen astronomisi (uzaydaki röntgen ışığı kaynaklarının incelenmesi) uzay çağıyla birlikte başlamış olan yepyeni bir astronomi dalıdır.

1984 yılından beri **"Küçük Assamble"** denilen assamblenin girişimcisi ve örgütçüsüdür. Bu etkinliğe Don ırmağı kıyısındaki Rostov **Dostluk Adına"** konulu ikinci resim sanatı etkinliği, bu Resim Derneği'ni **"Barış Bayrağı"** hareketinin esas öğesi olarak kabul etti. yaşatmakta, yaşlılarla renklerin ve imgelemin diliyle temasta bulunma olanağı ve koşulları yaratmakta ifade buluyor.

tomurcuk postası

İş eldiveni ile keser

Permyak

Evvel zaman içinde yaşlı bir baba vardı. Bu yaşlı babanın üç oğlu vardı. Günü gelip de baba ölünce, miras olarak büyük oğluna kulübesini, ortanca oğluna ineğini, en küçük oğluna ise bir çift iş eldiveni ile bir keser bırakmıştı. Büyük oğlu evde oturuyor, ortancası ineğin sütüyle geçiniyor, küçüğü de keseriyle öte beri yaparak yaşamını sağlıyordu.

Uzun yıllar sonunda tembel oğulun kulübesi, bakımsızlıktan yan yattı. Ev, artık içinde oturulamayacak hale gelmişti. Ortancanın ineği ise yaşlanmış, gün geçtikçe az süt vermeye başlamıştı. Sonunda besinsizlikten ölmüştü zavallı. Oysa küçük kardeşleri gece demedi, gündüz demedi çalıştı. Ve kendine bir ev yapıp, bir de besili inek satın aldı. Çünkü o, becerikli bir usta elinde, bir keserler kentler, köprüler kurulduğunu, barajlar, kürekler, pencere pervazları yapıldığını çok iyi biliyordu.

Kıskançlıktan çatlayan ağabeylerden büyüğü, ortanca kardeşe,

– Keseri büyülü olmasa, bunların hiçbirini yapamazdı. Aşıralım mı ne dersin? dedi.

Anlaşıp keseri çaldılar. Ve kesere, kendilerine de pencere pervazları, evler, sandal kürekleri, köprüler, su bentleri yapmasını emrettiler. Keserin hiç tındığı yoktu, yerinden bile kıpırdamıyordu.

Bunun üzerine ortanca kardeş,

– Anlaşılan yalnız keserle olmuyor, eldivenleri de aşırmamız gerekecek dedi. Sonra onları da gizlice götürdüler, ama yine bir sonuç alamadılar.

Bu ara keseriyle eldivenlerinin kaybolduğunu gören küçük kardeş koşup yenilerini satın aldı. Yeniden işe koyuldu. Bir yandan şarkılar söylüyor, öte yandan yongalarını sıçrata sıçraya, tahtalara şekil ler veriyordu.

Bu kez onlar,

– Tamam! Bu işin gizi şarkıdaymış. Iyice kulak kabartıp, söylediği şarkıları bir öğrenelim, gerisi kolay dediler.

Ezberledikleri birkaç dizelik şarkı, gerçekten öğreticiydi:

"Her ne kadar keskinse keserim. / Bütün ustalık ellerimde derim. / Yeterince kazancım var. / Aç kalmaz çalışanlar.

Bu şarkı, kıskanç kardeşlerin çok hoşuna gitti. Onlar da çalışıp kısa zamanda birer usta olmuşlardı.

Bu masaldan siz de kendinize bir ders çıkardınız mı çocuklar? Çıkardınızsa noktayı koyup yeni bir masala başlayalım.

"Taze soğan yiyorum"

Sevgili çocuklar,

Hatırlarsanız bundan birkaç sayı önce köşemizde şişede soğan nasıl yetişeceğini anlatmıştık. Bu deneyi yapıp bize gözlemlerinizi yazacaktınız. İlk mektup Hollanda'dan geldi. Ama yazan Haydar Tuç isimli bir abiniz. Mektubunda diyor ki, *"Sizi bilmem ama ben deneyi uyguladım. Bir haftadır taze soğana para vermiyorum."* Bir de fotoğrafını göndermiş soğanların. Tomurcuk Posta sı'na sahip çıkmazsak burayı da büyükler işgal edecek, ne dersiniz?

Bilin bakalım bu nedir?

Uzun uzun yollardan
Telli pullu kuş gelir
Kırma badem dili var
Ne söylese hoş gelir
Bir acayip söz eder
Gözlerimden yaş gelir

Mektup

BİNLERCE YILDAN KALMA HAZİNELER

Halikarnas Balıkçısı

Denizin dipleri bizlere iki-üç, hatta dört-beş bin yıl öncesinden, kıyılarımızda gömülü kalmış nice hazineler saklar. Bunların başında arkeolojik kalıntılar gelir. Karada bile arkeoloji, hemen hemen dünkü bir ilimdir. Şiliman Troya'yı, Çanakkale'deki Hisarlık tepesinde 1870'te, Sör Artür Evans da Halikarnas (Bodrum) Mauzoleum'unu –ki dünyanın yedi harikasından biridir– 90 yıl kadar önce buldu. Efes'teki Artemis, Didim'deki Apollon tapınakları da hemen hemen ayni tarihlerde kara toprağın karalıklarından çıkarıldı. Bizim kıyılarımızın diplerine ise, hemen hemen daha hiç el sürülmedi.

Şunu unutmamalı ki, denizde yüzdürülen ilk kayık –sal değil– Anadolu'nun Ege kıyısında denize girdi. Bütün Anadolu kıyıları da, hemen hemen her biri yanındakinin kapı komşusu, irili - ufaklı, limanlı ve dalga kıranlı kentlerle noktalanmıştı. Bu liman kentleri, dünyanın ilk müstemlekecileri ve deniz ticaretçileriydiler. Bütün bu limanlar arı kovanı gibi, binlerce gemileri ile işliyorlardı.

Bu kentlerin hepsinin yüzleri –İzmir'in eski Tramvay, şimdiki Mithatpaşa Caddesi'ndeki, ardlarını denize dönen evlerin aksine– denize bakar, aguşları denize açılırdı. Hatta karadaki evler, bir süre önce gemi iken, sonradan karada kalakalmış çaresizler sayılabilirler...Bu limanların önündeki derinlikler, fırtınalarda ya da dünyanın sayılı deniz savaşlarında batmış teknelerle doludur. Altmış yıl önce bir sünger avcısı Tekirburnu (Datça'da) limanının önünde denizden, som altından yapılmış iki kupa çıkarmıştı. 10 yıl kadar önce de bir süngerci trata (gangava)nın denizden rasgele çıkardığı, tunçtan yapılma Bereket Tanrıçası Demeter, öteki adıyle Hestiya heykeli, bugün Izmir Arkeoloji Müzesi'nin en değerli eseridir.

ÜNLÜ DENİZ SAVAŞLARI

Karadeniz'de birçok liman kentleri vardı, orada da sayısız deniz savaşları oldu ama, yazıyı uzatmamak için, Boğaziçi'nden başlıyarak, güneye doğru inelim. Isa'dan 2-3 bin yıl önce bu boğazlardan Minoen Girit'liler ve Fenike'liler geçmişlerdi. Ondan sonra boğazın sularını sıra ile Troya'lılar, Milet'liler, Frigya'lılar, Lidya' lılar, Makedonya'lılar, Roma'lılar ve Bizans'lılar geçtiler. Fatih'in yaptırdığı Rumeli Hisarı'ndan batırılan Bizans, Venedik ve Cenova gemileri halâ, tekmil yükleri ile birlikte, boğazın mavi karanlıklarında yatmaktadırlar.

Boğâziçi akıntılarının ne yaman şeyler olduklarını herkes bilir. Boğazlar, 5 bin yıldır, üstlerinden geçen milyonlarca gemiden herhalde dolgunca haraç almışlardır. Altın postu Karadeniz'den almak için Boğaz'dan geçen Argos gemisinin efsanesi, Boğazlar'da akla karanın ne güç bela seçilebildiğine güzel bir delildir. Güya altın post arayıcılar Karadeniz Boğazı'ndaki kayalıklara gelince, boğazın sağ ve solundaki devâsâ kayaların, açılıp kapanan çeneler gibi biribirlerine çat! çat! çarptıklarını görmüşler.

AMAZONLAR ÜLKESİNDE

Bu ikî kayanın arasından geçmeğe savaşan gemiler, bu kayalar tarafından çatırçutur çiğnenip parçalanırlarmış! Altın postçular, ilk defa, bu çatışan kayaların arasından bir kumru uçurmuşlar. Kumru, kuyruğunun en uç tüylerini kayaların arasında bırakarak geçebilmiş. Argos'lular da kumrunun ardısıra küreklere dayanarak yallah! Karadeniz'e fırlamışlar. Ne var ki, yüreklerini başka bir korku titretmiş. Anadolu'nun oradaki kuzey kıyılarında boylu-poslu ve göz alıcı surette güzel, ama güzel olduğu kadar da korkunç savaşçı olan Amazonlar otururlarmış. Bu kadınlar, kendi ülkelerinin kıyılarına yaklaşan her gemiyi çarçabuk batırıp yok ederlermiş. Altın postu arayanlar, Amazonlara görünmemek için oradan gece karanlığında –hem de hiç patırdı yapmadan– geçmişler.

BAŞKA SÖYLENTİ

Başka bir söylentiye göre, Argos gemisi Boğazlara varınca, Trakya'lı ozan Orfeos, gemi dümeninin yanında dinelekoymuş, Argos gemisindeki kahramanlar akıntıya karşı küreğe davranmaktan yorulunca, Orfeos, lir adlı çalgısının yedi telini tıngırdatırmış. Bu müzikle kahramanların yüreklerine sevinç ve kollarına da kuvvet gelirmiş. Kahramanlar aralarında kavgaya tutuştukları zaman Orfeus'un musikisi yüreklere tatlılık ve barış özleyişi verirmiş, öfkeler dostluğa dönermiş. Nasıl böyle olmasın ki, Orfeos'un müziği, dağlardaki yaban hayvanlarını bile yumuşatırmış!

–Sözü uzattık– işte bu ikinci söylentiye göre, Argos gemisi boğazların ağzına varınca, Orfeos, lirinin tellerine dokunmuş. Bu tatlı müziği duyan boğazların gemiler yutan kayalık ağızları, hayret ve hayranlıkla açık kalmış. Aşka gelen kahramanlar küreklere davranınca Karadeniz'e açılmışlar. Kavaklar'da, Deniz Tanrısı Poseydon'un bir tapınağı varmış. Bu tapınak, bi. zelzele sonunda denize yıkılmış. O yörelerde denize dalınırsa Orfeos'un lirinin denizde bulunacağı pek umulamaz ise de, Deniz Tanrısı'nın heykelinin çıkarılması pek muhtemeldir.

ÇANAKKALE'DEKİ ANTİK GEMİLER!

Bizans'tan Herakleya'ya, yani Ereğli'ye ve Milet'ten Trapezos'a, yani Trabzon'a ve Sinopa giden kimbilir kaç yüklü gemi, boğazların sularına çökekalmıştır...

İsadan yedi-sekiz yüz yıl önce Megara'lı Grek'ler, ilkin Kalhedon' da, yani Kadıköyde, sonra da Bizans'ta, yani İstanbul'da yurt kurdular. Bunların Selimbriya'da, yani Mürefte'de bir şubeleri vardı. Isa'dan önce 450 yıllarında Bizans ile Kalhedon gemileri Trakya' ya ait Iskit gemileri tarafından sürekli saldırılara uğradılar.

Gelelim Çanakkale'ye...Bu Boğaz'da eski tarihlerde, hemen 30 yılda bir, büyük bir deniz savaşı olurdu. Örneğin, İsa'dan 600 yıl önce Atina ile Midilli filoları, orada birkaç kez çarpıştılar ve birkaç kez, birbirlerinin gemilerini batırdılar.

Anadolu'muzun toprakÜstü ve toprakaltı güzellik ve zenginliği gibi, denizaltı güzellik ve zenginlikleri de bitip tükenir şeylerden değildir. Aşağıdaki yazımızda da, Batı Anadolu kıyılarında geçen önemli deniz savaşlarını ve Arşipel'in (Ege Denizi'nin) mavi karanlıklarında binlerce yıldır yatıp durmakta olan arkeolojik kalıntılardan sözedeceğiz.

Bu eserler bulunabilirse, müzelerimizi zenginleştirmekle kalmazlar, ilkçağ tarihinin karanlık noktalarına ışık tutarlar...

Halikarnas Balıkçısı'nın Anadolu efsanelerini anlattığı kitabından bir bölüm.

Halikarnas Balıkçısı 1886-1973

En önemli eserleri "Merhaba Anadolu", "Düşün Yazıları", "Mavi Sürgün", "Ötelerin Çocukları", "Anadolunun Sesi", "Altıncı Kıta Akdeniz", "Turgut Reis" "Deniz Gurbetçileri"

Ispanyol ressam Miro'nun bir eseri.

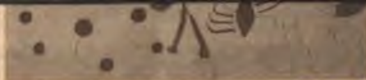
"Eloğlu bahçeyi alır çekirdek vermez, Balıkçı çekirdeği alır, bahçe verir"

Bu sayımızda size asıl adı Cevat Şakir Karaağaçlı olan Halikarnas Balıkçısı'nı onu sevenlerin ağzından tanıtmaya çalışacağız. 1886 yılında Istanbul'da varlıklı bir ailenin çocuğu olarak doğan Karaağaçlı, Robert Koleji'ni bitirdikten sonra Oxford Üniversitesi'nde Yakın Çağlar Tarihi okudu. Istanbul'a döndükten sonra Meşrutiyet ve Mütareke yıllarında Diken ve Inci dergilerinde karikatürler çizdi ve yazı yazdı. Daha sonra Resimli

çiyim. Karşı çıktım. Bir tartışmaya giriştik ikimiz. Saatler sürdü. Masada herkes sıkıldı. Ben, aman ne çok konuşuyor bu adam dedim, başka bir şey demedim..."

O çok konuşan adam, masa dağıldığında, gece dağıldığında, daha söyleyeceklerini bitirmemişti. Izmir'e dönecekti. "Adresinizi verin, devamını yazarım" dedi... Bir hafta sonra Azra Erhat'ın kapısına özel ulak kocaman bir zarf. İçinden tam 80 sayfa çıktı.

İspanyol ressam Miro'nun bir eseri.

Ben yaptım, oldu....

Ali SÖYLEMEZOĞLU

Joan Miro'nun Düsseldorf'daki sergisine gittim. Kalabalık ve havasızdı. Yine de merdivenleri çıkıp bir kaç adım attıktan sonra insan etrafını saran kırmızı, mavi, sarı ve karaların cümbüşüne kapılıyor. Cılız, titrek, ürkek değil, gür sesli renkler. Miro doğup büyüdüğü toprakların izlerini gururla taşıyor. Renklerini bu kuzey ülkelerinin sisli, puslu ikliminden değil, Akdenizin güneşli sahillerinden, dağlarından almış.

Acaip şekiller, biçimler. İnsan desen değil, hayvan desen değil. Bütün şekilsizliklerine rağmen cinselliklerini kaybetmeyen kadınlar, erkekler. Karnavalın delice eğlencelerini çağrıştıran figürler. Eski zamanda gezginler serüvenlerini seyahatnameleriyle anlatırlarmış ya, Miro da rüyalar alemine yapılmış seferlerin seyahatnamesini boyamış, çizmiş gibi geldi. Yalnız rüyalar değil: Bir kaç çizgi, bir iki lekeyle terazisini bulmuş dengeler, her yanından enerji ve dinamizm fışkıran **"patlamalar"**. Yalnız bu da değil. Hem insana göz kırpan, hem de derin bir nefes aldırtan tuhaf bir güzellik, daha doğrusu güzellikler. Hele o Mavi I, Mavi II, Mavi III isimli tabloları! Nasıl iyimserlik ve ferahlık saçıyor!

Hani masallarımızda masalın kahramanı bir büyülü saraya varır, bakar herkes taş kesilmiş, bütün saray halkı olduğu yerde dona kalmış Başlar sarayı dolaşmaya. Bir de ne görsün: Avlu da bir at ile it. Atın önünde et, itin önünde ot. Hemen koşar, eti ite, otu ata verir. Anında büyü bozulur, saray halkı canlanır, kurtarıcılarını baş tacı ederler. Bu Miro da o masal kahramanlarından bir şey kapmış olmalı. Almış bildiğimiz 3 numara zımpara kağıdını, tablosunda öyle bir yerli yerine oturtmuş ki, seninki zımpara kağıdı olduğunu hiç inkâr etmeden canlanmış. Dile gelmiş konuşuyor. Bugüne kadar zımpara kağıdı diye yüzünü bile bakmayan bizleri utandırıyor.

Bir fırsatını bulursanız adam başına 5 marka kıyıp bu sergiyi gezin. Bir daha böyle bir fırsat kolay kolay elinize geçmez. Çünkü bu sergi için üstadın bütün dünyaya yayılmış eserlerini bir araya toplamışlar. Yalnız acele edin çünkü Düsseldorf'daki sergi 20 Nisanda sona erecek.

"Peki, hepsi iyi güzel de, bu acayip şekillerin, iğri büğrü çizgilerin, koca koca lekelerin bizim demokrasi, barış ve ekmek mücadelemizle ilişkisi ne?" diye sorarsanız, ben şöyle bir ilişki görüyorum: Bu resimlere bakmak, onlardan etkilenmeyi öğrenmek, alışılmış düşünce biçimlerinden, donuk, kalıplaşmış yaklaşımlardan kurtulmaya yarayabilir. Bizler için önyargılarımızı yenmede, hayalgücümüzü geliştirmede bir antreman olabilir.

Miro'dan öğrenecek bir şey daha var: Kendine güven. Güven ki ne güven! Böylesi dostlar başına. Hani Bektaşiyi apdestsiz namaz kılarken görenler sormuş: **"Erenler, apdestsiz namaz kılınır mı hiç?"** Bektaşi hiç oralı değil, cevabı yapıştırmış: **"Ben kıldım oldu."** İşte Miro da onun gibi. **"Hiç böyle resim olur mu?"** diyenlere cevabı hazır: Ben yaptım oldu! Laf aramızda, bana sorarsanız sahiden olmuş.

Joan Miro sergisi, Städtische Kunsthalle Düsseldorf, Grabbeplatz. Pazartesi kapalı. Salı-Cuma 10-18 arası ve cumartesi pazar 10-20 arası açık. Son gün olan 20.4.87 **Pazartesi** günü de 10-20 arası açık.

Üniversitesi'nde Yakın Çağlar Tarihi okudu. İstanbul'a döndükten sonra Meşrutiyet ve Mütareke yıllarında Diken ve İnci dergilerinde karikatürler çizdi ve yazı yazdı. Daha sonra Resimli Gazete, Resimli Ay, Resimli Hafta gibi dergilerde çizdikleri yayınlanırken, öykü yazmaya başladı.

1924 yılında asker kaçaklarının yargılanmadan kurşuna dizilmesini eleştirdiği için İstiklal Mahkemesi tarafından 3 yıl kalebentliğe mahkum edilerek Bodrum'a sürüldü. Cezasını tamamladıktan sonra da Balıkçı orada kaldı. Bodrum'a tutulmuştu. Anadolu uygarlıklarını, efsanelerini, antik çağın zenginliklerini anlattığı en güzel eserlerini orada denizle, doğayla içiçe meydana getirdi. Uzun bir süre turist rehberliği de yapan Karaağaç **"Halikarnas Balıkçısı"** adını o dönemde aldı. Sıcacık, sevgi dolu diliyle Anadolu'yu, Anadolu insanını anlatan Balıkçı için zamanın Fransa Cumhurbaşkanı George Pompidu, **"Halikarnas Balıkçısı bana ne zaman rehberlik edebilecekse Türkiye'ye o zaman gelmek isterim"** derken, Belçika Turizm Bakanı Ullo onu **"Çağdaş Homeros"** diye adlandırmış. Balıkçı'nın yakın dostlarından ve yine tanınmış araştırmacı ve yazarlarımızdan Sabahattin Eyüboğlu ise hakkında şöyle diyor: **"Eloğlu bahçeyi alır, çekirdek vermez, Balıkçı çekirdeği alır, bahçe verir."**

Daha çok ressam olarak tanınan ama şiir ve öyküleriyle de okuyanı renkler alemine, rengarenk bir dünyaya taşıyan Bedri Rahmi Eyüboğlu, Anadolu'yu adım adım anlattığı **"Tezek"** adlı kitabında Balıkçı'dan sözediyor.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun keleminden balıkçı

"...Sene 1946, mevsim yazdı, Bizi İzmir'den Bodrum'a, Bodrum'dan körfezin sonuna kadar götürüp getiren takanın adı Karakuş'tu. Tam İzmir limanından demir almak üzere iken gümrük memuru gibi giyinmiş bir zat teknemize geldi:

– Sahiden bu taka ile Bodrum'a kadar gidecek misiniz?

– Şaka olur mu yahu? İşte kumanyamız.

Bodrum'a genel bir bakış

Halikarnas Balıkçısı'nın 1924 yılında sürgün olarak gittiği Bodrum bugün turistik bir merkez. Ülkemizin yalnızca doğal güzelliklerini değil, tarih, sanat ve uygarlığını sergileyen ve Anadolu birikiminin nesnel temellerine ışık tutan Balıkçı'nın Bodrum'u Bodrum yapan kişi olduğu söylenir

– Peki haritanız var mı?

– Ne haritası?

– Korkarım cankurtaran simitleri, yelekleri de yok?

– ?.. ?...

Bizim haritamız da, cankurtaranımız da, yeleğimiz, simitimiz, çöreğimiz, yüreğimiz de Halikarnas Balıkçısı idi. Bizi böyle bir tekne ile Bodrum'a ve daha ötesine çağıran o idi Onun deniz sevgisine, deniz bilgisine o kadar güveniyorduk ki bize limanda Karakuş motörü yerine bir duba gösterse, şöyle kılıç çekercesine, okkalı bir merhaba çekse, arkasından:

– Hadi binin bakalım, dese, hepimiz dubanın üstüne atlardık.

Karakuş motörünün, insana, öyle açık denizlere açılmak sevinci veren bir hali yoktu. Kirli paslı, gösterişsiz, kendi halinde bir tekne idi. Ama bizim Balıkçı, Ağantayı basar basmaz, Karakuş şöyle bir silkindi, bir şahlandı, bir süzüldü, bir süzüldü ki geceyarısı, denize doğru haddinden ziyade uzamış; ilk kara parçasına oturduk. Ama bunda reisimizin en ufak bir suçu yoktu. İşlerine yoluna koyduktan sonra bir saat ambarda kestirmek istemişti. Dümene o kıyılardan hiç geçmemiş bir arkadaşımız geçmiş, şakacı bir derenin dağda ne kadar toprak buldu ise denizin ortasına yığacağı tutmuş. Olan olmuş bizim teknelerin bir yanı, pamuk şiltelere serilir gibi karaya oturmuş.

Biz, ambarda uyuyorduk. Bir ara başımızın üstünde yuvarlanan varillerin şamatasına uyandık. Baktık olanlar olmuş. Varımızı yoğumuzu teknenin oturmamış tarafına aktararak paçayı kurtardık. Ondan sonra bizi karaya oturtan arkadaşı da dümenin semtine pek uğratmadık.

Sekiz kafa dengi arkadaştık. En gencimiz otuz, en yaşlımız ellinin üstüne çalışıyordu. Tam iki hafta süren bu gezi "İstanbul'dan İzmir'e uçakla gidip gelme dahil" bize adam başına 250 liraya mal olmuştu. Bunun yarısı uçağa gidince geriye kalanla iki hafta hem yiyip içtik, hem hiç durmadan dolaştık.

Karakuş iki hafta emrimizde idi. Hangi koyu sevdikse orada akşamladık. Hangi Bük sardı ise ona sokulduk. Bir daha rüyamızda bile göremeyeceğimiz yerler, koylar, kayalar, orman köşeleri, yakamozlar, yıldızlar, balıklar gördük. Geziyi bize bu kadar ucuza maleden ne yıldızlar, ne yakamozlar, ne de eşine masallarda rastlanan ormanlar, kayalıklardı. Hem gidiyor, hem de durmadan balık tutuyorduk. Elbette ya! Öyle değil mi ya! "Halikarnas Balıkçısı böyle konuşur" Bir teknenin kumandası Halikarnas Balıkçısının eline geçerse yolculara yalancı dolma ikram edecek değiliz a!

Azra Erhat "Balıkçı"yı anlatıyor

Halikarnas Balıkçısı'nı şüphesiz en iyi anlatacak kişi Azra Erhat. Balıkçı'yı seven, Balıkçı'nın da sevdiği eserleriyle ölümsüzleşen bu güzel insanımızı da 1983 yılında kaybettik. Aşağıda Zeynep Oral'ın Azra Erhat'la hasta yatağında yaptığı söyleşiden Balıkçı'yla ilgili anlattıklarından bazı bölümler okuyacaksınız

"...Sabahattin'le, Halikarnas Balıkçısı çok iyi arkadaştı. Bana o tanıttı. Bir gün, Maya Galerisi'nde bir sergiden sonra Sabahattin, Füreyya, Fikret Adil, Balıkçı ve ben bir meyhaneye gittik. Bütün akşam Balıkçı konuştu durdu. Bir ara Sabahattin, zar zor lafa girip, Azra da İlyada'yı Türkçeye çeviriyor diyecek oldu. Balıkçı hangi İlyada'yı dedi bana ilk kez dönüp... Bildiğimiz Homeros'un İlyada'sı dedim. O, İlyada'nın günümüze dek ne çok değiştiğini, değiştirildiğini de biliyor musunuz peki, dedi. Ben klasik-

leyeceklerini bitirmemişti. İzmir'e dönecekti. "Adresinizi verin, devamını yazarım" dedi... Bir hafta sonra Azra Erhat'ın kapısına özel ulak kocaman bir zarf. İçinden tam 80 sayfa çıktı. Elyazısıyla... Balıkçı koca bir yürek. Belki bulutların üstünden, belki suların dibinden ama mutlak yürekten yazmıştı yazdıklarını. Kağıtla, kalemle, yazıyla, nasıl yanıtlanır böyle bir mektup? Azra'nım da yapılacak tek şeyi yaptı. Yanıtı yazılı vermedi. Kalktı İzmir'e gitti.

"O da beni Pamukkale'ye götürdü. Efes'e götürdü. (Dünyanın öbür ucuna götürdü demedi ama ben duydum.) Önümde yepyeni, kocaman bir dünya açıldı. (Bu yolculukta, bu sözü daha önce duymadım mı?) Başka bir dünya. Bir coşku dünyası.... O beni uçurdu... Bu coşku bu beraberlik ölümüne dek sürdü... Aramızda her zaman bir çatışma vardı. Ben klasiktim, ölçülüydüm. Sabahattin beni hep ölçüye iterdi, itti... Balıkçı nefret ederdi ölçüden. Herşeyi daha coşkun isterdi. Kendi üslubunda hep uçayım isterdi... Nerdeeee! Ben hep öyle uçayım... Zaman zaman uçtum da... Sözle anlatılamaz ki, ancak yaşanabilir... Ne çok sevdim. Ne çok sevdik...."

"Her zaman ona ayak uyduramadım diye hiç pişman değilim... Ah keşke, demedim hiç... Asla. O zaman ben, ben olmazdım. O Halikarnas Balıkçısıysa, ben de Azra Erhat'ım..."

"Balıkçı kadına tapıyordu... Ana tanrıçaya. Dünyanın iyi bir dünya olması için kadının daha önemli bir rol oynaması gerektiğine inanırdı... Ben dışarda büyüdüm. Kadının üstün tutulduğu bir edebiyat, Fransız edebiyatı içinde büyüdüm. Türkiye'deki tutuma çok şaştım. Atatürk ve Balıkçı dışında kadını üstün görene rastlamadım. Sabahattin buna dahil..."

"Hep tutkularla yaşadım... Ölümüne dek sürdü Halikarnas Balıkçısıyla... İzmir'e son gidişimde yürüyemiyordu. Ağustos'tu. Ekimde öldü. Rıhtımda yemek yedik. Ne çok sevdik... Ben böyle güzel el görmedim. Erkek erkekti eli..."

"Üç güzel el bilirim ben: Orhan Veli'nin, Abidin Dino'nun ve kimseninkine benzemeyen Balıkçı'nın ki...."

"Ne diyordum... Ne güzel elleri vardı Halikarnas Balıkçısı'nın. Ne özlerim ellerini... Pamukkale'ye, Efes'e götürdü beni... Son görüşümde Bademler Köyüne gidecektik. Artık yürüyemiyordu... Ve çok uçtum, uçtum..."

Türkiye Postası

1 Pershing roketi bedeli ile 1 milyon Afrikalı bir yıl boyunca beslenebilir.

1 Tornado uçağı bedeli ile 800 konut yapılabilir.

1 AWACS uçağı bedeli ile 100 elektronik hastalık araştırma aracı alınabilir.

1 atom denizaltısı bedeli ile 120 tam teşekküllü hastane kurulabilir.

1 destroyer bedeli ile 440 ambulans yapılabilir.

1 F-104 uçağı bedeli ile 780 traktör alınabilir.

1 Trident denizaltısı bedeli ile 200 bin konut veya 16 milyon çocuğun 1 yıllık okul masrafı karşılanabilir.

Atom denemeleri hemen durdurulsun Uzayın silahlandırılmasına hayır! Silahsızlanma yoluyla barış ve işyeri istiyoruz!

Haydi 1987 Oster yürüyüşlerine!

Batı Avrupa'da özellikle de Federal Almanya'da yaşayan Türkiyeliler her yıl nisan ayında alışveriş merkezlerinde vitrinleri, tezgahları süsleyen Ostern *yumurtalarına, tavşanlarına rastlarlar. Türkçede Paskalya, İngilizcede Eastern, Almancada Ostern diye anılan üç gün Hristiyan aleminin dini bayramıdır. Cuma günü (Karfreitag) çarmıha gerilen İsa peygamber pazartesi günü (Ostermontag) dirilip göğe uçmuştur. Ostern doğanın dirilişini, baharın gelişini müjdeler.*

Ama Federal Almanya'da yaşayanlar iyi bilirler, bambaşka bir hareketlenme, coşkulu bir hazırlık vardır Ostern yaklaşırken. Barış işaretinin üstünde uçan beyaz güvercinli Oster barış yürüyüşlerine çağıran afişler, bildirilerle bezenir sokaklar. Yıl boyunca hazırlık toplantıları, imza kampanyaları, yürüyüş hazırlık çalışmaları sürer. Ve üç gün boyunca tüm Federal Almanya'da çeşitli yürüyüş kollarında barış isteyen savaş karşıtı değişik politik görüşten, renkten, dilden binlerce yüzbinlerce insan (sendikacılar, askerler, kadınlar, gençler, papazlar, bilim adamları, sanatçılar, işçiler vd.) istemlerini haykırarak yürürler.

Batı Avrupa'da soğuk savaş rüzgarının estiği yıllarda nükleer silahlara karşı çıkışın ilginç bir örneği olan Oster barış yürüyüşleri giderek etkin bir yığın hareketine dönüşmüş ve dünyada soğuk savaş yıllarının geride bırakılıp yumuşamanın sağlanmasında önemli bir rol oynamış

panya çerçevesinde 1959'da Ostern'de cuma ve pazar günleri Londra'nın 80 km uzağındaki Aldermaston *atom araştırma merkezine bir yürüyüş yapılıyor.*

1960'da ise Federal Almanya'da ilk Oster yürüyüşü yapılıyor. Bu yürüyüşün ilk girişimcileri Hamburglu öğretmen Hans-Konrad Tempel *ve* Helga Stolle. *Hamburg, Bremen, Braunschweig ve Lüneburg'dan binden fazla nükleer karşıtı, Hamburg'da Federal Alman ordusunun roket talim alanının bulunduğu Bergen-Hohne'ye yürüyor. Yürüyüş eski nazi kampı olan Bergen-Belsen yakınlarında yapılan bir mitingle sona erdiğinde, ilk Oster yürüyüşü geniş yankılar uyandırmış.*

1961'de yürüyüş öncesinde Alman kamuoyuna 'Akıl ve insanlık adına' *başlıklı bir çağrı yayınlanarak yürüyüşlere katılmaya çağırmış.*

ral Almanya'da yapılan yürüyüşlere 100 bin kişi katılıyor.

1965'de çağrıyı imzalayanlar arasında dünyaca ünlü bilim adamları, sanatçılar var. Artık her görüşten, düşünceden insanın yeralabildiği, insanlığın yüce ülküsü barış için birarada savaşım verdiği yığınsal bir harekettir silahsızlanma kampanyası. 1965'de yapılan yürüyüşlere 65 yürüyüş kolunda 135 bin kişi

Ediyor' *belgisiyle yapılan Krefeld Çağrısını iki yıl içinde 2 milyon kişi imzalarken Batı Avrupa bu yıllarda yığınsal anti roket gösterilere sahne oluyor.*

1982'de Oster yürüyüşleri canlılık kazanarak yığınsal katılımlarla yeniden yapılmaya başlanıyor. 1983'de yapılan yürüyüşlere 500 bin kişi katılıyor. 1987'ye dek Federal Almanya'nın çeşitli bölgelerindeki kollarda yine değişik görüşten çok geniş güçleri içinde toplanan Oster yürüyüşleri yapılageliyor.

Bu yılki atom denemeleri hemen durdurulsun - uzayın silahlandırılmasına hayır silahsızlanma yoluyla barış ve işyeri istiyoruz *belgileriyle düzenlenen Oster yürüyüşlerinin çağrısında Türkiyeli barış savaşçılarının da imzası bulunuyor. Yurtdışında yaşayan Barış Derneği yöneticileri de değişik yürüyüş kollarının mitinglerinde konuşmalar yapacaklar.*

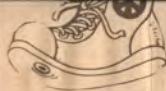
Barış gösterilerine katılan binler, yüzbinler artık barışın kendilerine hediye edilmeyeceğini, uğrunda mücadele edilerek barışçıl bir dünyanın kurulabileceğinin bilincindeler. Rengarenk ilginç giysileri, pankartları, balonları, müzik aletleriyle yine ekmek, hava, su kadar gerekli barış için yürüyecekler. Gezegenimizi, ırmakları, dağları, çiçekleri, ormanları, denizleri, yolları, fabrikaları ve kısacası yaşanılası güzelim bir dünyayı çocuklarına, torunlarına, torunlarının torunlarına bırakmak için yürüyecekler. Kimse bu

Dünya çapında yılda 750 milyar dolar silahlanmaya harcanıyor. (SIPRI-Stockholm) Oysa bir çocuğu difteri, tetanos, boğmaca, kızamık, felç, verem, su çiçeği ve sıtmadan yaşam boyu korumak için 3 dolar ayırmak yetiyor.

Silahlanmaya 4 saatte harcanan para, UNICEF'in (Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu) yıllık bütçesine eşittir. Bugün dünyada her 4 çocuktan biri beslenemiyor. 5 çocuktan 4'ü içecek temiz su bulamıyor. 5 çocuktan 2'si okula gidemiyor. 5 çocuktan 4'üne yeterli sağlık hizmeti ulaşa-

1 Leopar tankı bedeli ile 60 bin kişinin 1 yıllık et tüketimi karşılanabilir.

1 uçak gemisinin bedeli ile 72 bin okul yapılabilir.

1 modern savaş uçağı bedeli ile 9 milyonluk bir bölgenin elektrik enerjisine kavuşması mümkündür.

garının estiği yıllarda nükleer silahlara karşı çıkışın ilginç bir örneği olan Oster barış yürüyüşleri giderek etkin bir yığın hareketine dönüşmüş ve dünyada soğuk savaş yıllarının geride bırakılıp yumuşamanın sağlanmasında önemli bir rol oynamış.

İlk çıkış 1959'da İngiltere'de. 1957-58 yıllarında İngiltere'de, bu ülkeye NATO planları doğrultusunda atom silahlarının yerleştirilmesi düşüncesi üzerine toplumun çok çeşitli kesimlerince desteklenen bir karşı kampanya başlıyor. Bu kam-

Bugün tüm dünyada 50 bin nükleer başlıklı füze var.

Günde 10 milyon dolar sadece nükleer başlıklara harcanıyor.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde uluslararası silah alışverişi, silah ticareti 30 milyar doları buluyor.

nında yapılan bir mitingle sona erdiğinde, ilk Oster yürüyüşü geniş yankılar uyandırmış.

1961'de yürüyüş öncesinde Alman kamuoyuna 'Akıl ve insanlık adına' *başlıklı bir çağrı yayınlanarak yürüyüşlere katılmaya çağırmış. Nükleer silah karşıtı güçler DGB (Alman Sendikalar Birliği) ve SPD'nin çağrıyı desteklememesine rağmen Ruhr bölgesinde, Kuzey, Güneybatı, Güney Almanya'da atom silahı karşıtları sokaklara dökülüp üç gün yürümüşler. Yürüyüşlere 9 bin, mitinglere 23 bin kişi katılmış.*

1962 Oster yürüyüşlerinin hazırlık toplantılarına ise onbinlerce insan katılmış. Atom bombası denemeleri durdurulsun, atom bombası üretiminden vazgeçilsin, genel ve kontrollü silahsızlanma belgileriyle yapılan yürüyüşlere bir yıl öncesinin iki misli katılım gerçekleşirken etkili Oster yürüyüşleri sonrasında daha önce yürüyüşlere karşı olan DGB'nin 1 Mayıs 1962'de ana belgisi atom karşıtı ve silahsızlanmaya yönelik. 1962'den sonra Oster yürüyüşleri sürekli bir kampanyaya dönüştürülerek, amaç alanı Federal Almanya'nın dışına taşarak bütün dünyaya, eylem günleri ve alanları da bütün yıl için genişletiliyor. Artık Oster yürüyüşleri bütün yıl boyunca ülkenin çeşitli yerlerinde yapılan büyüklü küçüklü barış gösterilerinin doruk noktası...

1963'de aralarında ünlü bilim adamları, papazlar, sanatçılar ve sendikacıların bulunduğu 21 yürüyüş kolunda 80 bin kişi yürüyordu. Bu yığınsal etkili yürüyüşün ardından 1963'ün ağustosunda atom silahlarının havada, uzayda ve denizlerde denenmesini yasaklayan uluslararası anlaşma yürürlüğe giriyor. Kesinlikle Oster yürüyüşlerinin katkısı büyük ve ana istem gerçekleşmiş, barış hareketinin önemli bir kazanımı olarak tarihe yazılıyor.

1964'de silahsızlanma kampanyası diğer ülkelerde de geniş ilgi toplayarak gelişiyor. 1964'de Fede-

sanatçılar var. Artık her görüşten, düşünceden insanın yeralabildiği, insanlığın yüce ülküsü barış için birarada savaşım verdiği yığınsal bir harekettir silahsızlanma kampanyası. 1965'de yapılan yürüyüşlere 65 yürüyüş kolunda 135 bin kişi katılıyor.

Bu yıllarda ABD, askerleri, napalm bombaları, savaş uçakları ve bombalarıyla Vietnam'a saldırıyor. Federal Almanya'da ise hükümet tüm ekonomiyi ve çalışabilir durumdaki herkesi savaş hazırlıklarına koşabilecek koşulları yaratacak olan 'acil durum yasası'*nı çıkartmaya çalışıyor. Bu koşullarda 1966'da Oster yürüyüşlerinde Vietnam'da barış istemi öne çıkarken, kampanyanın adı iç gelişmelerin doğrultusunda* 'Demokrasi ve Silahsızlanma kampanyası' *olarak değişiyor. 1966'da yapılan yürüyüşlere 145 bin kişi katılıyor.*

1967'de ilk kez çağrıyı imzalayanların sayısı büyük bir artışla 15 bine ulaşırken. Federal Almanya'da demokrasi ve barış için 200 kentte yürüyüş kollarında 150 bin nükleer silah karşıtı yürüyor.

1968'de yürüyüşleri 23 büyük örgüt destekleme kararı almış. Yıl boyunca sendikalı gençlerin yaygın ve etkili barış gösterilerine sahne olmuş F.Almanya. Diğer gençlik örgütlerini de etkileyen bu eylemler sonucunda 1968'de yürüyüşler doruk noktasına ulaşıyor, 300 bin kişinin katıldığı görkemli yürüyüşler yapılıyor.

1970'li yılların başında dünyada yumuşama döneminin başlamasıyla 1968'de zirveye ulaşan Oster yürüyüşleri bu biçimiyle sona eriyor. Federal Almanya'da soğuk savaş rüzgarlarının önünü kesmede büyük rolü olan Oster yürüyüşleri sendikacılardan, sanatçılara, bilim adamlarından politikacılara çok geniş güçleri biraraya getirerek parlamento dışı güçlerin eylemlerinin öneminin ve etkinliğinin bir göstergesi oluyor. 1969'da Federal Almanya bu hareketin etkisiyle 'Atom Silahlarının Yaygınlaşmasını Önleme' *anlaşmasını imzalamak zorunda kalıyor.*

1980'li yıllara gelinceye dek dünyada yumuşama döneminde barış ve silahsızlanma yolunda görüşmelerin yoğunlaştığını, bu yolda önemli adımlar atıldığını görüyoruz. 1980'de ABD'de Reagan'ın iktidara gelip dünya barışını tehlikeye sokacak adımlar atması, özellikle Batı Avrupa'ya atom roketlerinin yerleştirilmesi üzerine barış güçlerinde tekrar hareketlenme başlıyor 'Atom Bombaları Hepimizin Yaşamını Tehdit

barış için yürüyecekler. Gezegenimizi, ırmakları, dağları, çiçekleri, ormanları, denizleri, yolları, fabrikaları ve kısacası yaşamlası güzelim bir dünyayı çocuklarına, torunlarına, torunlarının torunlarına bırakmak için yürüyecekler. Kimse bu ayak seslerine duyarsız kalamaz, kalmamalı. Bizler, Federal Almanya'da yaşayan insanlık topluluğunun üyeleri, haydi 1987 Oster yürüyüş kollarına...

çocuktan biri beslenemiyor. 5 çocuktan 4'ü içecek temiz su bulamıyor. 5 çocuktan 2'si okula gidemiyor. 5 çocuktan 4'üne yeterli sağlık hizmeti ulaşamıyor.

Silahlanmaya 1 saniyede yapılan harcama ile 75 kişilik bir çocuk yuvası yapılabilir.

Bu yılki Oster barış yürüyüşlerine Türkiyelilerin katılımı için FİDEF'in talebi üzerine şair Nihat Behram da bir çağrı yaptı. Behram'ın çağrısını aşağıda aynen yayınlıyoruz.

Yeryüzünün gerçek sahibi biziz diyorsak eğer,
Suyun ve ekmeğin ve toprağın ve göğün ve dağın
Ve denizin ve gülün ve sevginin ve kardeşliğin
Ve hayata ilişkin bilcümle zenginliğin
Gerçek sahibi biziz diyorsak;
Halkız diyorsak eğer;
Haklıyız, ellerimiz üstünde tutuyoruz hayatı
diyorsak;
Doyasıya yaşamak hakkımız diyorsak eğer;
Barış ve özgürlükse isteğimiz;
Şarkımızı birlikte
Şarkımızı kol kola
Şarkımızı bir ağızdan söylemeliyiz..

Biz, insanların yüzünde sevginin, şefkatin, sevincin çiçekleri açsın istiyoruz; korkunun dikenleri değil..
Biz, bebeciklerimizin gözleri gibi pırıl pırıl olsun istiyoruz dünyamız; sisli ve karanlık değil..
Biz dostluğun, aşkın, kardeşliğin, iyiliğin sesleri doldursun istiyoruz yürekleri; kin ve nefretin değil..
Biz bahar dalları pıtrak pıtrak filizle, kovanlarımız bal, tarlalarımız başak, bağlarımız salkım salkım üzümle dolsun istiyoruz..
Ayrılanlar kavuşsun, acıkanlar doysun, acılar dinsin istiyoruz..
Insanlar güzellikleri bölüşsün istiyoruz, kahırları değil..
Aşklar coşkuyla yaşansın, kâbusla değil; çocuklar sevinçle büyüsün, korkuyla değil..
Biz, zulüm olmasın, cinayet olmasın, zalim olmasın, hükümdar olmasın istiyoruz..
Evlerimiz yıkılmasın, sularımız bulanmasın, harmanımız yanmasın istiyoruz; civimiz civcivimiz, tayımız, oğlağımız, oğlumuz, gelinimiz, yarimiz yarenimiz zehirlenmesin istiyoruz..
Ana rahminde yavrular, toprakta tohum, dalda tomurcuk kavrulmasın istiyoruz; sevmek istiyoruz, çığlık çığlığa büyütmek istiyoruz çocuklarımızı..
Ufkumuzu dumanlar sarmasın istiyoruz, rüzgârımız kan kokusu yalamasın...
Doyasıya yemek istiyoruz ürettiğimiz aşımızı, kana kana içmek istiyoruz duruttuğumuz suyumuzu..
Tanklar, bazukalar, savaş uçakları gürüldemesin istiyoruz üstümüzde; füzelerin gölgesi düşmesin çayırlarımıza, yeryüzü alev alev dağlanmasın; ömrümüz, emeğimiz, gönlümüz, yüreğimiz yağmalanmasın istiyoruz.
Biz halkız. Yani sahibiyiz yeryüzünün. Yani haklıyız. Yani doyasıya yaşamaya hakkımız var. Yani haklı olmanın gücüyle çarpıyor yüreklerimiz. Yani hayatı koruma görevi bize düşüyor. Öyleyse gelin, şarkımızı halk olmanın bilinciyle söyleyelim; omuz omuza BARIŞ için yürüyelim..

Nihat Behram
nihatbehram